

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

PRODAJNI CENTER
ZELEZNINA
tel./fax: 068/323-836

Antona Podbevška
nadnaravnih 100 let

A. Podbevška 100
nadnaravnih let

Prireditve v počastitev
novomeškega
avantgardista

NOVO MESTO - 13. junija bo minilo natanko 100 let od rojstva novomeškega rojaka, pesnika in publicista Antona Podbevška, ki je pretresal slovensko literarno javnost s svojo bombastično poezijo in velja za začetnika slovenske zgodovinske avantgarde. Ob tej priložnosti bo v Novem mestu potekala serija manifestacij s skupnim naslovom Antona Podbevška 100 nadnaravnih let. Prireditve se bodo začele v petek, 12. junija, ob 12. uri, ko bodo v prostorih Dolenjske banke odprli razstavo gradiva o Podbevšku, nadaljevala pa ob 20. uri z recitalom, otvoritvijo razstave mladih umetnikov in projekcija kratkih filmov Božidarja Jakca v Kulturnem centru Janeza Trdine. V soboto, 13. junija, bo ob 16. uri v hotelu Krka simpozij Anton Podbevšek, začetnik slovenske zgodovinske avantgarde. Zvečer istega dne bo ob 21.30 na Glavnem trgu v Novem mestu potekala centralna prireditve z naslovom Godba v valovih: Himna o carju mavričnih kač.

T. K.

STOLETNICA PODBEVŠKA

Pesnik in njegovo mesto

Usoda umetniškimi avantgardistom ni prav dobrotna, za njihove izstope iz tirnic jih nagrajuje z začasno, kratkotrajno slavo, ki je večkrat bolj podobna zgražanju ali čudenju kot pa globokemu občudovanju in razumevanju, kasneje pa jih rada postavi ob rob ali celo potisne v pozabo. Kakšna je usoda novomeškega rojaka Antona Podbevška, najradikalnejšega iz slovenske zgodovinske umetniške avantgarde, se sprašujemo te dni, ker bomo 13. junija obeležili stoletnico njegovega rojstva. Kar nekaj desetletij je kazalo, da mu je namenjen padeč v pozabo, vendar ga je vznik nove slovenske pesniške avantgarde dvignil iz teme molka, o Podbevšku se je spet govorilo in pisalo, izšel je reprint njegove edine pesniške zbirke Človek z bombami, skratka pesnik se je prebil med tiste, ki se opazni in prepoznavni sprehajajo po livadah slovenskega parnasa.

Ali je tak, opazen in prepoznaven, tudi v svojem rodnem mestu, pa bomo videli prav kmalu, že jutri, ko bodo nastopajoče na celi vrsti kulturnih prireditev, pripravljenih v počastitev stoletnice pesnikovega rojstva, pospremili mnogi ljubitelji poezije, mesta in kulture - ali pa bo v nastopajoče zijala množina praznih sedežev, kar je značilnost novomeških kulturnih prireditev. Podbevškova poezija bo morebitno novomeško praznino vsekakor preživela, saj je preživela že hujše, kulturna identiteta mesta pa bo imela še eno luknjico več...

MILAN MARKELJ

V Novem mestu bodo lovci sprejemali svoj etični kodeks

V soboto zasedanje slovenskih lovskih družin

NOVO MESTO - Slovenska lovška organizacija se je zavestno odločila, da si bo za vselej ustvarila samopodobo naravovarstvenega združenja, ki bo skrbelo izključno za dobrobit in ohranitev prosto živečih živali. Slovenski lovci so pod mentorstvom Janeza Černača iz Kočevja izdelali etični kodeks, ki ga bodo sprejeli na prvem zasedanju vseh lovskih starih in soboto v Novem mestu. Etični kodeks opredeljuje ravnanje lovca in njegov odnos do družbe, narave in divjih živali. Sestavni del moralnih pravil obnašanja je tudi zaprijetje slovenskega lovca, ki ni in ne sme biti delilec pravice z ognjenim orožjem v roki, temveč ljubitelj in varuh narave.

Po mnenju lovcev, ki so spoznali, da njihovo poslanstvo ni v zapletanju odnosov med uporabniki prostora, ki jih je dolžna urejati država, je bodočnost zelena planeta in njenih prebivalcev odvisna izključno od prizadevanj za ohranitev čistega naravnega okolja.

V sklopu vseslovenskega srečanja lovskih starih Lovska zveza Slovenije in Društvo Kočevski narodni park vabita v petek, 12. junija, ob 19. uri na otvoritev razstave "Volk ne ogroža, volk je ogrožen", ki bo v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu.

B. AVBAR

NAPAD NA SLOVENSKO ZNANJE

Ameriški Goljat proti slovenskemu Davidu

Ameriški farmacevtski gigant Merck toži novomeško Krko za 100 milijonov dolarjev - Sporna začasna odredba ljubljanskega sodišča - Zakaj Krkinega patentno zaščitena postopka niso preverili neodvisni eksperti? - V igri so stotine milijonov dolarjev

NOVO MESTO - V začetku meseca je Krka prejela 18. maja napisano začasno odredbo, s katero je senat Okrožnega sodišča v Ljubljani pod predsedstvom sodnice Karmen Igljič Stroligo prepovedal novomeški tovarni zdravil Krki proizvodnjo in prodajo kemične snovi enalapril, zdravilne učinkovine, ki jo Krka kot zdravilo proti visokemu krvnemu pritisku prodaja pod imenom enap. Tožeča stranka je največja ameriška farmacevtska multinacionalna firma Merck.

Novica je močno pretresla tudi Ljubljansko borzo, kjer so začasno ustavili trgovanje s Krkinimi delnicami. Kako tudi ne, saj je enap ne samo največji Krkin, ampak največji slovenski izvozni izdelek, ki predstavlja desetino Krkinega izvoza. Poleg tega pa je, trdijo v Krki, to zdravilo plod lastnega znanja in razvoja in je tako

začasna odredba, ki je za vodilne v Krki precedens brez primere, nedopusten v pravno urejeni državi, tudi napad na slovensko znanje. Krkin postopek za proizvodnjo enalaprila je dobil leta 1988 najvišje slovensko znanstveno priznanje.

Za kaj pravzaprav gre v sporu ameriškega Goljata s slovenskim

Davidom? Postopek za proizvodnjo enalaprila je ameriška firma Merck patentirala pred 20 leti in ta patent se v Ameriki izteče leta 2000. Medtem pa je Krka razvila in patentirala svoj, od Merckovega drugačen postopek za proizvodnjo te učinkovine in jo kot generično zdravilo že 10 let uspešno prodaja v 30 državah. Da je Krkin patentni postopek res plod lastnega znanja, potrjujejo neodvisni eksperti v državah, v katerih to zdravilo prodajajo, še več - to priznavajo tudi ameriški strokovnjaki njihovega Urada za hrano in zdravila (FDA), najvišje tovrstne ameriške ustanove. Pred nedavnim pa je celo sam Merck v sporu v Ameriki, kjer ga toži Krka, priznal, da Krka s svojim postopkom proizvodnje enalaprila ne krši njihovega patenta. V enaki tožbi je ameriški velikan letos že izgubil tožbo proti Krki na sodišču v Budimpešti, kar je še en trden argument, da Krka ne krši Merckovih patentnih pravic.

Tožba proti Krki je bila v Sloveniji vložena že leta 1994. "Sodišče je v tem času imelo možnost, da s pomočjo uglednih ekspertov v Krkini proizvodnji in z vso dokumentacijo, ki mu je na voljo, ugotovi, ali uporabljamo v proizvodnji enalaprila patentirani postopek Mercka ali ga proizvajamo po lastnem postopku," pravi ogorčeno generalni direktor Krke Miloš Kovačič. Do sedaj do take preventivne ni prišlo. "Če sodišče ne more dobiti neodvisnega eksperta, ga bomo mi pripeljali, lahko

tudi kakšnega Nobelovega nagradjenca," pravi direktor. Krka se je seveda takoj pritožila na začasno odredbo in pričakuje, da bo sodišče pred razsodbo upoštevalo strokovne argumente in da bo preverilo Krkin postopek v proizvodnji te zdravilne učinkovine.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DR. PODOBNIK PRI DIABETIKIH - V soboto je Zveza društev diabetikov Slovenije v sodelovanju s Krkinimi Zdravilišči na Otočcu pripravila 3. športno-rekreacijski dan in družabno srečanje diabetikov. Udeležilo se ga je preko 1.000 diabetikov iz vse Slovenije pa tudi gostje iz Italije, Hrvaške in Bosne. Na srečanje je prišel tudi predsednik Državnega zbora dr. Janez Podobnik. Na fotografiji: dr. J. Podobnik v pogovoru predstojnico endokrinološke klinike prof. dr. Andrejo Kocjančič. (Foto: A. B.)

PREIS IN BANKA VSAKSEBI PRI CENI

V Sevnici ob delo 70 kovinarjev?

Podjetje Preis Sevnica grozi, da bo v Sevnici ostalo brez dela 70 kovinarjev, če bi ostal razkorak v ceni odkupa sedanjih najetih prostorov, z Banko Celje še vedno tolikšen

SEVNICA - Direktor družbe Preis Sevnica, d.o.o., v stoodstotni avstrijski lasti, Tone Zorec, je seznanil sevniki občinski svet z zagato, ki grozi, da bi lahko sevniki občina in Slovenija izgubila več kot 70 delovnih mest, hkrati pa tudi skoraj stoodstotnega izvoznika (5 milijonov mark na leto).

Gre za razkorak v ceni, po kateri je sevniki Preis pripravil odkupni nepremičnine stečajnega dolžnika - sevnikega podjetja Zagorec, d.o.o., premoženja, nad katerim visi kot Damoklejev meč hipoteka Banke Celje na podlagi kredita, ki ga je dala družbi Zago-

rec. Celjani so že napovedali, da ne bodo dopustili, da bi izključna cena prostorov, v katerem dela več kot 70 delavcev Preisa, padla pod višino njihovih terjatev, ter da bodo v tem primeru prevzeli nepremičnine in premočnine v naravi. Razkorak v ceni je tolikšen, da

v Preisu razmišljajo, da bi poiskali nadomestno lokacijo za sedanjo proizvodnjo, bodisi v Sloveniji ali na Hrvaškem.

Družbo Preis Sevnica, d.o.o., ki jo je ustanovila družba Preis & Co Gmbh, Avstrija za proizvodnjo transformatorskih ohišij in jeklenih konstrukcij, je lani sklenila nekaj dolgoročnih pogodb v višini

• Sevniki občinski svet je po obravnavi problematike podjetja Preis Sevnica naročil županu Jožetu Peternelu, naj zaradi razlike med ponujeno odkupno ceno za objekte, v katerih podjetje deluje, in ceno, ki jo je pripravljen plačati lastnik podjetja Preis Sevnica, skuša tudi preko pristojnih ministrstev doseči uspešen dogovor med Banko Celje in Preisom.

okrog 6 milijonov mark. "S temi naročili imamo do leta 2005 pokrito približno polovico proizvodnje, kar pomeni tudi zagotovitev delovnih mest na daljši rok," je povedal inž. Zagorec.

(Nadaljevanja na 2. strani)

OTVORITEV DELA NOVE CESTE

OSILNICA - V petek, 12. junija, bodo ob 16. uri odprli 2.750 m nove ceste med Bezgovicami in Bezgarji nad Čabranko. To je del ceste ob zeleni meji, ki jo bo potrebno dograditi še naprej proti Črnemu Potoku in Podplanini oziroma Travi, da bodo končno vasi v tem delu naše domovine ob južni meji dobile cestno povezavo s Slovenijo, saj morajo zdaj iz Slovenije v Slovenijo preko Hrvaške.

KOPANJE V KRKI - Tropska vročina v prejšnjem tednu je v Krko zvalila prve kopalce. Žal pa je Krka z otoplivitvijo začela tudi "cveteti", razmnožile so se majhne alge, kar kaže onesnaženost reke. Posnetek je nastal v soboto na Otočcu. (Foto: A. B.)

V naslednjih dneh bo pretežno oblačno vreme s padavinami, deloma kot plohami. V nedeljo izboljšanje.

NAPOLEONOVA VRBA - Pred dnevi je drevsni kirurg Milan Šerčer iz podjetja Tisa s svojo ekipo pod strokovnim nadzorom in vodstvom novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) opravil sanacijske posege na Napoleonovi vrbi na Kovačevem travniku v Žabji vasi (Novo mesto). Ta mogočna vrba po ljudskem izročilu kljubuje času že kakih 200 let, tako ime pa se je prijelo zato, ker naj bi bil pod njo pokopan francoski vojak iz časov Napoleonovih Ilirskih provinc. Zaradi izjemnih dimenzij in kulturenega izročila sodi ta vrba med najpomembnejše drevne dediščine v novomeški občini. Drevo je oslabelelo, saj je od njega ostala le polovična voilega debla z dvema vrhovoma. Strokovnjaki so ga razbremenili in podprli. Rezi z ostrimi predmeti in napisi po notranjosti debla kazijo in ogrožajo drevo, plezanje po njem pa je nevarno, ogroža pa tudi živo tkivo po robovih debla. "Napoleonova vrba je prav gotovo drevo, ob katerem se lahko zamislimo o življenju in njegovi ohranitvi," pravi Mira Ivanovič, konzervatorica iz ZVNKD. "Zato jo pustimo živeti in je v bodoče ne ogrožajmo več!" (Foto: A. Bartelj)

Ali so družine trdne?

Tokratna anketa Dolenjskega lista sega na občutljivo področje, v družino. Spraševali smo, kaj so po vašem mnenju vzroki za to, da se rahljajo družinske vezi in da družine celo razpadajo. Podlaga za anketo so mnenja in ugotovitve, da je družina nekako v krizi. Menite, da je taka predpostavka prehuda in da družinske vezi držijo skupaj zakonce in njihove otroke, skratka družinske člane, danes enako močno, kot so jih povezovali nekdaj? Statistični podatki o ločitvah in porokah na Slovenskem bi že pomagalik natančnejši podobi o sodobni družini in njeni notranji trdnosti. Vendar številke o novih in končanih zakonskih zvezah ne povedo vsega. In tudi ne najpomembnejšega: zakaj so družine v težavah. Nekatera poročila z Vzhoda povezujejo razpadanje mladih družin z nenehnim pehanjem obeh zakoncev ali enega od njiju za denarjem; ali je tak boj za preživetje vtakan tudi v večino slovenskih družinskih težav? Je morda včasih vztrajanje v službi preko vseh razumnih časovnih meja le izgovor za beg pred družinskimi obveznostmi, ki jim posameznik ni kos? Je za razpadanje družine vzrok v pomanjkanju vsakršnih vrednot v družbi in rastoče nasilje od otroškega vrtca do pozne starosti? Kakšno vlogo imajo množični mediji pri oblikovanju občutka pripadnosti družini? Nekaj odgovorov je na voljo, kot rečeno, v tokratni anketi.

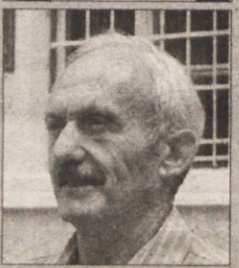
METKA WACHTER, upokojena direktorica Krke Kozmetike, iz Novega mesta: "Družina je vrednota in za vsako vrednoto se mora človek potruditi, da jo dobi in da jo obdrži in razvija. Za družino se morata truditi sprva dva, potem pa vsi člani. Nikar obupati ob najmanjši krizi, zdržati in vleči, to je recept. Država res mora zagotavljati čim boljše razmere, a idealnih ni nikjer."

KATARINA ŠPEHAR, pomočnica vzgojiteljice v vrtcu v Starem trgu ob Kolpi: "Slovenske družine razpadajo, ker ni dovolj časa za pogovore. Ljudje so med seboj preveč odtujeni. Najkrajšo pa potegnejo otroci, ki so največje žrtve, marsikdaj pa tudi predmet izsiljevanja. Velikokrat vodijo v zakon le čustva, ko pa začnejo zakonci uporabljati še zdrav razum, je na vrsti ločitev."

NEVENKA BRUNSKI, referentka izvoza v metliški Beti: "Vzrokov za razpad družine je zelo veliko, med poglavitnejšimi, če ne celo na prvem mestu, pa je zagotovo medsebojno nerazumevanje. Marsikdaj so ljudje tudi premalo potrpežljivi in strpni drug do drugega, ne znajo prisluhniti drugim družinskim članom, predvsem pa bežijo od problemov, namesto da bi jih začeli razumno reševati."

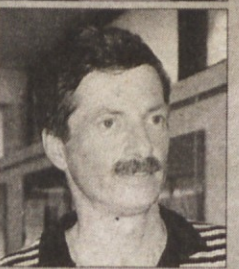
DANILO PEČNIK, upokojenec iz Brežic: "Z ženo imava že 40 let zakona in družino. Obe hčerki, visoko šolani, imata tudi trdni družini. Vrednot sta se naučili doma in jih tudi prenašata. Radi se vidavamo, preživljamo veliko časa v njunih družinah in tudi oni dve prihajata z družinama k nama v Brežice. In tako smo vsi skupaj srečna desetčlanska družina ne glede na starostne razlike."

VIDA FRANKOVIČ, lastnica minimarketa iz Dolnje Prekope: "Družina je že kar v krizi. Pecejšen del dneva moraš biti v službi in v tistem času nisi z družino. Iz tega nastane živčnost, ker vidiš, da doma ni vse urejeno tako, kot si želiš, ko se odločiš za družino. Starša se morata truditi, da se napetost ne prenaša na otroke, da niso oni žrtve tega tempa življenja."

BERNARDA KOGOVŠEK, ravnateljica ribniške glasbene šole: "Mladi so bolj nestrpni, kot so bili včasih. Vse bi radi na hitro, in če to ni doseženo, je narobe. Tako je tudi med zakoncema. Vsak uveljavlja svoj prav, in ker so nepotrpežljivi in nepopustljivi, jih to razdvaja. Pomanjkanje je včasih družino zblíževalo, danes pa ekonomski vidik prispeva k razbijanju družin."

TONE VOVKO, komercialist iz Kočevja: "Tempo življenja je prehiter. Nimamo časa za pogovore, zato se odtujujemo, in mladi, ki živijo v takšnem ozračju, se premalo zavedajo, kaj pomeni družina in kaj vse to prinaša s seboj. So bolj nezreli, kot so bili to mladi včasih, predvsem pa preveč prepričani v svoj prav, manj potrpežljivi in niso pripravljani na popuščanje in odpusčanje."

MARINKA GRABNAR, natakaričica v gostilni Meglič, doma z Jelševca pri Trebelnem: "Pojavi nasilja v družini velikokrat pripomorejo do razbitja družine, vzroki za nasilje enega ali kar več družinskih članov pa največkrat tičijo v alkoholizmu. Zdi se mi, da je dostikrat kriva za razpad družine tudi premajhna zrelost enega izmed zakoncev, ker se je pač prezgodaj poročil."

Dr. vet. med. ZVONE KOŠMERL, tajnik Občine Sevnica: "Pretirano pehanje za materialnimi dobrinami, za boljšim standardom in tudi negotovost, ki jo je marsikomu prineslo lastninstvo, da je postala celo vprašljiva njegova socialna varnost, s tem pa seveda tudi prihodnost njegovih družinskih članov, gotovo niso dobra popotnica za trdno družinsko skupnost."

V Sevnici ob delo...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Družba Preis je ohranila 60 delovnih mest v Sevnici, ki so bila ogrožena zaradi blokiranega žiro računa družbe Zagorec. S stečajem družbe Zagorec 12. marca lani in s sklenitvijo najemne pogodbe s stečajnim upraviteljem ter zaposlitvijo ni bila pretrgana proizvodnja, temveč so številno zaposlenih celo povečali. "Zato je toliko bolj boleče, da ob zagotovljenih naročilih in delu lahko pridemo v takšen položaj," pravi Zorec in dodaja, da je Preis od ustanovitve delavcem in dobaviteljem redno poravnava obveznosti, še več: plače so nad kolektivno pogodbo dejavnosti v Sloveniji za skoraj četrtino!

Preis je sprva nameraval (ne)premičnine na trenutni lokaciji odkupiti v stečajnem postopku, toda očitno je bila ocenjena vrednost najetih prostorov bivše družbe Zagorec nerealna (352 milijonov tolarjev za nepremičnine in 20 milijonov tolarjev za premičnine), kar kažejo tudi vsi dosedanja neuspešni poizkusi stečajnega upravitelja, da bi premoženej prodali. Kot največji upnik z izločitveno pravico v višini okrog 150 milijonov tolarjev po stanju konec januarja letos se pojavlja Banka Celje. Ta se zaveda, da se znesek njenih terjatev zaradi obresti povečuje, možnost 100-odst. poplaila pa vse bolj zmanjšuje. Zato je banka stečajnemu upravitelju predlagala, naj ceno (ne)premičnin na tretji dražbi niža na 143 milijonov tolarjev in da te prevzamejo v naravi, če ne pride do prodaje. Avstrijska družba Preis & Co je ponudila 6 milijonov šilingov (okrog 80 milijonov tolarjev), saj kasneje predvideva za širitve in posodobitev proizvodnje naložbo v višini okrog 10 milijonov šilingov.

PAVEL PERC

PRAZNIK CVETJA NA OTOČCU

OTOČEC - Kot smo že napovedali, bo od 12. do 14. junija na Otočcu razkošna cvetlična prireditev Praznik cvetja. Ob tej priložnosti bodo na grajskem dvorišču pripravili tudi srednjeveško tržnico, sprehajalci bodo v srednjeveških oblačilih, manjkala ne bosta niti žongler in bruhalec ognja. V petek, 12. junija, zvečer bo ognjem. Pripravili bodo lokostrelski turnir, revijo pevskih zborov, nastopili bodo godalni orkester in klavirski trio novomeške glasbene šole, igralci na kljunasto flavto iz Skofje Loke, tamburaši iz Stopič, Metlike in Žumberka, folkorno društvo Kres iz Novega mesta in pihalni orkester Krke Zdravilišč.

POSLANCI V NOVEM MESTU - Med zasедanjem parlamentarnega odbora v prostorih novomeške Knjižnice Mirana Jarca.

Glasbena šola devet let

Odbor Državnega zbora Republike Slovenije za kulturo, šolstvo in šport je tokrat zasedal v Novem mestu

NOVO MESTO - Odbor je imel pod predsedstvom Janeza Mežana svojo 14. sejo zunaj slovenske prestolnice, poslanke in poslanci so namreč razpravljali o predlogu zakona o glasbenih šolah v Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu. Omenjeni zakon, ki v osnovno glasbeno šolo prinaša kot poglavitno novost devetletno šolanje v triadah, pripravljajo za branje v Državnem zboru in so z namenom, da bi pospešili njegovo vključitev v paket že sprejete šolske zakonodaje, prečesali pripombe odbora v prejšnjem sestavu ter dodali še sami nekaj priporočil pripravljavcu predloga. Ob nekaterih stvareh formalne narave (uskladitev rokov, ustreznost formulacij, navajanje členov že sprejetih zakonov) naj pripravilec v vzgojnih komponentah poudari razvijanje nacionalne zavesti

Ameriški Goljat proti slovenskemu Davidu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Krko so namreč po svetu že večkrat tožili (take tožbe so v farmacevtski industriji zelo pogoste), vendar se še ni zgodilo, da sodišče ne bi preverilo postopka v tovarni, preden je izdalo sklep. In še to: Krka doslej še ni izgubila nobene patentne tožbe.

Krkin proizvodni postopek enalaprila je med drugim patentiran tudi v Ameriki. In prav to gre velikemu Mercku najbolj

v nos, saj je Krka trdno odločena, da bo svoj enalaprila na ameriškem tržišču tudi prodajala. Tu gre pa za velike denarje in zato je vrag šalo vzel. Lani je Merck prodal za 2,7 milijarde dolarjev enalaprila. Medtem ko Američani prodajajo škatlico tega zdravila po 19 dolarjev, cena Krkinega ne presega 3 dolarjev. In če Krka pride na ameriški trg s tako ceno, jo bo moral močno spustiti tudi Merck in tu je ogrožen njegov veli-

V KRKI SO OGORČENI - Novinarski konferenci so o tem govorili generalni direktor Miro Senica (v sredini), njegov namestnik Jože Colarič (levo) in odvetnik Miro Senica. (Foto: A. B.)

SIMON JENKO IN MIŠKO KRANJEC JUBILANTA - Združeni moški pevski zbor Simon Jenko iz Nuernberga in Miško Kranjec iz Erlangena, v katerem prepevajo predvsem slovenske pesmi naši rojaki omenjenih slovenskih društev v Nuernbergu in Erlangenu, je preteklo soboto z zelo uspešnim koncertom obeležil 15. obletnico zavzetega dela. Veliko so k lepim vtisom s koncerta prispevali pevci okteta Jurij Dalmatin iz Sevnice, iz krške občine, ki je pokrovitelj SKSD Simon Jenko, je bil gost kvartet Fantje z Brezovske gore, svoj delež k uspehu kulturnega dogodka pa je prispeval moški pevski zbor Triglav iz Sindelfingena. Jubilatantom je čestital tudi generalni konzul Fedor Gregorič, svetovalec za mednarodno sodelovanje Zveze kulturnih društev Vlado Ravnikar pa je pevcem podelil 15 srebrnih in 4 bronaste Gallusove plakete. Na posnetku: umetniški vodja okteta Jurij Dalmatin, prof. Emil Lenarčič je podelil zborovodnji Alojzu Tementu (prvi z desne) priložnostno darilo. (Foto: P. Perc)

Upokojenci dobro sodelujejo

Posvet predsednikov dolenjskih in belokranjskih društev

KRUPA - Pretekli teden so se na Krupi pri Semiču zbrali na posvetu predsedniki društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine, na posvetu so bili še predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Vinko Gobec, predsednika Območnih zvez DU Novo mesto in Trebnje Mijo Kurpes in Rudi Žibert ter predsedniki občinskih odborov DeSUS Črnomelj, Semič in Metlika.

Predsednik Gobec je poudaril, da je prednost društev upokojencev na Dolenjskem in v Beli kra-

jini, da se dobro dogovarjajo, kar povsod ni v navadi. Ko pa je govoril o bližajočih se lokalnih volitvah v občinski in mestne svete, je pozval predsednike DU, naj bi bilo čim več svetnikov iz upokojenskih vrst. Beseda je tekla tudi o srečanju slovenskih upokojencev, ki bo 18. junija v Celju ter srečanju upokojencev Dolenjske in Bele krajine 1. avgusta v Dolenjskih Toplicah. Na naslednjem posvetu DU, ki bo jeseni v Grosuplju, bodo spregovorili o socialni in zdravstveni varnosti upokojencev. Analiza, ki so jo pripravili v Novem mestu, je pokazala, da so najbolj ogrožene vdove v primestnih naseljih.

M. B.-J.

ANDREJ BARTELO

Ljubljansko pismo

Privatizacija stanovanj po balkansko

Enim napol zastoj

LJUBLJANA - Zdaj je že jasno: zahteve in upi najemnikov stanovanj, ki so v postopku denacionalizacije, da bi postali lastniki teh stanovanj po Jazbinškem stanovanjskem zakonu ali da bi s spremembami denacionalizacijske zakonodaje, ki je v parlamentu v zadnjem branju, pridobili kakšno dodatno pravico, so iluzija. Po razsodbah ustavnega sodišča, ki so veljavne, dokončne in že dolgo znane, parlament večjih sprememb denacionalizacijske zakonodaje ne sme sprejeti.

Kar so posamezni politiki javno in potihem obljubljali, ko so postopek sprememb zakona vložili v proceduro, je bilo torej le zavajanje državljanov, do katerih je bil privatizacijski razplet v zadnjem desetletju krivičen. V čem je krivičnost, je znano: nekdo je v procesu privati-

zacije stanovanjskega sklada dobil prostorno ali celo novo stanovanje skoraj zastonj, njegov sosed pa je nenadoma postal le najemnik, čeprav sta za stanovanje v prejšnjem sistemu prispevala enako.

Vendar po toči zvoniti je prepozno. Pravilno, tako, da bi ljudem ne prizadejali krivic, bi se morali poslanci odločiti leta 1991, ko jim je Jazbinšek ta svoj sporni zakon položil na klopi. Pa se niso. Je pa takšna zmesenjava, kakršne ne poznajo nikjer na svetu!

Pri roki so tudi že podatki kakšen je končni rezultat "kupčije stoletja". Okoli 13.000 stanovanj je bilo (po vojni) nacionaliziranih, 6.500 jih je zdaj denacionaliziranih, okoli 2.100 najemnikov je že odkupilo ta stanovanja, okoli 660 najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih pa si je stanovanjsko vprašanje rešilo po 125. členu stanovanjskega zakona.

Nevshečna posledica stanovanjske privatizacije pa niso le stiske tistih, ki niso mogli kupiti pod ceno. Tudi državna administracija je ostala brez velikanskega sklada službenih stanovanj za uradnike in funkcionarje in zato zadnja leta že kupuje nova - denimo za poslance, ministre in podobne... Za cigav denar neki? **VINKO BLATNIK**

V Šmarjeti ni prostora za Plastoform

Edina domača firma Plastoform del svoje proizvodnje prenaša na Blanco

ŠMARJETA - Plastoform je edino podjetje v Šmarjeti; deluje od leta 1976; prvja je bila obrat IMV in kasneje Adrie Caravan, ko je slednja zašla v hude težave, pa je firma Plastoform leta 1995 od Sklada za razvoj odkupil njen direktor, domačin Franc Gregorčič. Tako je Gregorčič v tej firmi že 12 let direktor, zadnja tri leta pa tudi njen lastnik.

Gregorčič je ob nakupu firme obdržal ne samo proizvodni program, ampak tudi vseh nekaj manj kot 60 zaposlenih. Danes je proizvodnja na veliko višji tehnološki ravni, zaposlenih je že 100 ljudi, ki imajo v povprečju 4. stopnjo izobrazbe, povprečna starost pa je 34 let; delavec zasluži okoli 80 tisočakov. V tem podjetju proizvajajo dele in sklope za malo- in srednjoserijsko proizvodnjo prikolice karavan, motorhomev, namenskih in specialnih vozil, eden njihovih proizvodov je tudi plastični del za sireno na policijskem oz. intervencijskem avtu. V treh letih so proizvodnjo in prodajo potrojili. Tako je imel Plastoform leta 1995 424 milijonov tolarjev realizacije, leta 1996 514 milijonov tolarjev, lani 661 milijonov, letos do konca maja že 463 milijonov, do konca leta pa naj bi lansko podvojili. Letos mesečni promet že presega milijon mark.

Njihov največji kupec je novomeška Adria Mobil, ki odkupi okoli 30 odst. njihove proizvodnje, polovico vsega izvozijo, predvsem na Nizozemsko, v Nemčijo in Belgijo, 20 odst. pa prodajo drugim domačim kupcem. "Proizvodnja je ekološko in procesno neoporečna, cenovno konkurenčna," pravi lastnik in direktor.

Zaradi povečevanja proizvodnje se je Plastoform prisiljen širiti. "Od obljubljenе industrijske cone v Šmarjeti ni nič, sam in v spremstvu prizadevnega predsednika KS Šmarjeta Janeza Kermea sem bil večkrat na pogovorih na občini in upravni enoti, a od vsega ni še nič. Kaže, da bo morda stvar nared leta 2.000 ali še kasneje, toliko časa pa mi ne moremo čakati. Delo pri nas poteka v tri izmenah, delamo ob

sobotah, včasih celo v nočni izmeni iz nedelje na ponedeljek. Zaradi pomanjkanja prostora imamo velike težave pri organiziranju proizvodnje, dejavnosti potekajo tudi pod milim nebom. Za silo smo za tovarno postavili kozolec toplar, kjer imamo skladišče, pod njim pa ljudje tudi delajo. Da bom lahko legaliziral to 'črno gradnjo', sem si moral pridobiti status kmeta," našteva težave in zadrege Gregorčič.

Franc Gregorčič

"Mi smo za Novo mesto daleč, to je podeželje, in v mestu jim je za naš razvoj malo mar. Prepričan sem, da bi bilo povsem drugače, če bi bila Šmarjeta samostojna občina."

Ker se firma ne more širiti v domačem kraju, je Gregorčič pred dnevi za 60 milijonov tolarjev kupil prostore propadle firme Silex na Blanci v sevniški občini in tako dobil 3.000 m² pokritih površin z vso potrebno infrastrukturo; še toliko denarja bo potrebno, da bo proizvodnja stekla. Del proizvodnje bo iz Šmarjete preselil na Blanco in čez tri tedne bo tam delo že steklo. Letos bo v tem Plastoformovem obratu zaposlenih že kakih 30 ljudi, končna številka pa bo okoli 100, tako kot v Šmarjeti, kjer seveda ostaja sedež firme in kjer naj bi se v bodoče Plastoform tudi širil.

A. BARTELJ

POHOD PO LAVRIČEVI POTI

NOVO MESTO - Popotniški odsek planinskega društva Novo mesto vabi v soboto, 13. junija, na pohod po Lavričevi poti. Zbor-bo na železniški postaji v Kandiji ob 7. uri. Vsak si bo sam kupil povratno karto iz Novega mesta do Šentvida pri Stični. Hoje bo za okrog 5 do 6 ur. Vrnili se bodo v poznih popoldanskih urah. Prijave in informacije po tel: 323 862 (Rezka) in 22 948 (Marica) - zvečer.

Kaj bi prinesla nova občina?

V Šmarjeti so prepričani, da hitrejši razvoj in napredek - še pomisleki v Beli Cerkvi

ŠMARJETA - Dva tedna pred referendumom, na katerem bodo ljudje povedali, ali so za ustanovitev samostojne občine na območju sedanjih krajevnih skupnosti Šmarjeta in Bela Cerkev ali ne, so v Šmarjeti pripravili javno tribuno na to temo. Kot gostje so se je udeležili tudi župani semiške, šentjernejske in škocjanske občine, ki so govorili o svojih izkušnjah in krajanje pozvali, naj sledijo njihovem zgledu, češ da bodo le tako njihovi kraji doživeli razvoj in napredek.

Predstavniki KS Bela Cerkev je povedal, da so se leta 1994 odločili ostati "v na videz varnem zavetju občine Novo mesto", ko pa so o svoji občini začeli govoriti na Otočcu, so se zavedali, da bi v tem primeru ostali odrezani od Novega mesta. Vendar je še danes v KS Bela Cerkev nekaj pomislekov glede skupne občine s Šmarjeto, češ da se ljudje boje, da bi bili, manjši, v vsem preglasovani. Tudi pred referendumom bodo v Beli Cerkvi organizirali zbor krajanov, na katerem bo beseda tekla o tem. Vodstvo KS Šmarjeta pa sosedo pomirja in obljublja, da

bodo povsem enakopravni in enakovredni. "Nočemo delati propagande za občino, hočemo le prikazati dejansko stanje in povedati, kaj bi nam nova občina prinesla," je dejal predsednik KS Šmarjeta Janez Kerme. "V svoji občini bi sami gospodarili s sredstvi, ki jih za lokalno samoupravo namenja država."

Medtem ko sedaj po njihovih trditvah novomeška občina za KS Šmarjeto nameni le 5 milijonov tolarjev na leto, za KS Bela Cerkev pa 2,5 milijona tolarjev, so izračunali, da bi se v samostojni občini od države in od lastnih dohodkov zbralo blizu 150 milijonov tolarjev na leto. Tako bi bilo za naložbe na voljo za KS Šmarjeta 51,5 milijona tolarjev na leto, za KS Bela Cerkev pa blizu 17 milijonov tolarjev.

KONCERT MPZ CAMERATA SLOVENICA - Na temeljih nekdanjega Delavskega kulturnega društva Cankar v Sarajevu je med vojno leta 1993 oživelo Slovensko kulturno društvo Cankar. V okviru društva je bil leta 1994 ustanovljen tudi mešani slovenski pevski zbor Camerata Slovenica, ki se je minuli petek zvečer pod vodstvom zborovodje Petra Lukača predstavil novomeškemu občinstvu. Prejšnji teden je namreč sarajevsko društvo na povabilo Zveze kulturnih organizacij Novo mesto in novomeškega Društva za razvijanje prostovoljnega dela obiskalo Slovenijo, še posebej so si ogledali Dolenjsko in njene znamenitosti. MPZ Camerata Slovenica je s svojim nastopom, ki je bil prvi v Sloveniji, zelo navdušil skorajda polno dvorano obiskovalcev v Kulturnem centru Janeza Trdine. (Foto: J. Dornič)

O SKUPNI OBČINI - Na javni tribuni v Šmarjeti, ki so se je kot gostje udeležili tudi župani šentjernejske, škocjanske in semiške občine, je beseda tekla o načrtovani skupni občini Šmarjeta - Bela Cerkev. (Foto: A. B.)

ZA EKOLOŠKO VZGOJO NAJMLAJŠIH - Novomeška Komunala želi kaj več narediti tudi na ekološkem osvveščanju ljudi, ker pa se zaveda, da starejši zelo težko opustijo slabe navade, so se odločili, da bodo skrb do okolja poskušali spodbuditi pri najmlajših. Pred kratkim so vrtcu na Ragoovski podelili 20 kompletov zloženek, ki jih bodo otroci zlagali glede na vrsto odpadkov in se s tem vzgajali tudi za življenje. To je njihova prva tvrstna akcija, prav gotovo pa ne zadnja. Deset kompletov zloženek nameravajo razdeliti še po ostalih vrtcih izven Novega mesta. Na fotografiji: direktor novomeške Komunale Marjan Kelvišar skupaj delavkami vrtca in zadovoljnimi otroki v vrtcu na Ragoovski. (Foto: J. Dornič)

RAGOVSKA - Novi zakon o cestnem oprometu se ni segel na novomeško Ragovsko ulico ali pa zanj ne velja. Ulica je uradno zaprta za promet razen za stanovanje, a po njej v varnem zavetju pred policisti sprošča svoje na glavnih cestah zatrite divjaške tasi mularji mlajših in starejših letnikov. Tistih nekaj kvadratnih metrov prostora pred kandidirajočo pošto pa tako in tako zasede tisti, ki jim je težko plačati parkirnino na Glavnem trgu. Na opozorilo uglajčenega gospoda, ki ni bil rad vsaj na tej ulici varen pred divjaki, pa je policist pred sprejemom novega zakona dejal, da so kazni za take prekrške tako majhne, da se jim ne spleča tam časa izgubljati. Kot da bi policija svoje "usluge" prodajala.

NA LAZU - Z objestneži so imeli s četrtka na petek ponoči opraviti tudi v ulici Na lazu v Zabji vasi. Po hrupni, kruleči in pevski zavijajoči fantovski zabavi, ki celi soseki ni dala spati, so junaki spopadli še s krajevnimi omabami in prometnimi znaki, ki so jim predzno prišli nasproti. Škoda ni majhna, za nočne heroje se je pozanimala tudi policija.

LAZI - Na tribuni o bodoči občini Šmarjeta so ljudi za odločitev o svoji občini navduševali tudi trije župani, med njimi tudi šentjernejski Hudoklin. Povedal je, da se mora vsak župan še kako truditi, da bo imel ob koncu mandata kaj pokazati, saj ga bodo občani na novih županskih volitvah ocenjevali le po njegovem delu. "Na novih volitvah ne bo več tako, kot na tistih pred 4 leti, ko so ljudje verjeli tistemu, ki je bolj lagal," je dejal Hudoklin. On že ve, saj je prepričljivo zma-

Ena gospa je rekla, da se je v zadnjih dneh zelo povečala prodaja Krkinega Enapa, zdravila proti visokemu pritisku. Slovencem je pritisk močno narasel zaradi ameriške odločitve ljubljanskega sodišča.

SREČANJE MLADIH VARČEVALCEV IN LITERATOV

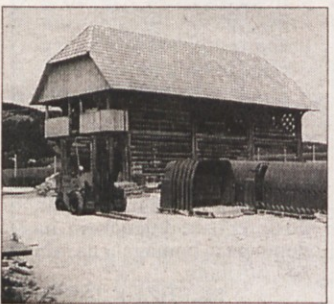
NOVO MESTO - V soboto, 12. junija, priredi Dolenjska banka tradicionalno srečanje predstavnikov šolskih hranilnic in varčevalcev, ki so sodelovali na literarnem razpisu, ki ga ta banka pripravlja že 20 let. Srečanja se bodo udeležili učenci in mentorji iz 37 osnovnih šol.

Suhokranjski drobiž

ZOBNI SVEDER V PREVOLAH - Zobna ambulanta na Prevolah dela že od leta 1977, ko se krajinj odločili, da sami kupijo aparature za te potrebe. Do takrat so krajinj hodili k zobozdravniku v Novo mesto, kjer so se tudi v Žužemberku. Tudi danes v zadnjih letih morajo krajinj hoditi v omenjene kraje, kajti na Prevolah deluje zobna ambulanta le dvakrat na mesec, in to v dopoldanskem času, ko je večina krajanov v službi. Vmes so tudi dopusti in bolniške, tako da "sveder" na Prevolah vrta čedalje bolj.

SPONZOR - Glavni sponzor študijskega projekta, je bila tudi suha krajina Zadruga Suha krajina Žužemberk. Direktor Janko Skufca je se udeležil zaključne prireditve, je poskrbel za pogostitev nekaterih njihovih pekarne.

PRIJAZEN SPREJEM - V Žužemberku so v soboto dopoldne pred gradom člani in članice Zadruga Suha krajina v pesmijo in besedilo sprejeli Slovence iz Sarajeva, ki so bili na tridnevem obisku v Sloveniji. Izročili so jim tudi darilno torbico in pecivo. Za sprejem poskrbeli Pekarna Malka in Zadruga Suha krajina Žužemberk. **SREČANJE V MENGŠU** - Osnovne šole Žužemberk in Mengš pri kratkih tudi v osnovni šoli Mengš. Tam so se predstavili z razstavo, nastopil pa je tudi pevski zbor. Lepo so se spopadli tudi v odbojki in sahu. S. M.

TOVARNIŠKI KOZOLEC - Zaradi hude stiske s prostorom so v šmarjetem Plastoformu za tovarno postavili kozolec, da imajo prostor za skladišče, pod njim pa tudi delajo. Lastnik firme si je moral pridobiti status kmeta, da bo kozolec lahko legaliziral. (Foto: A. B.)

NADŠKOF RODE NA ODPRTJU VEŽICE V ŽUŽEMBERKU - V nedeljo, 7. junija, so v Žužemberku na kraji slovesnosti svečano odprli novo mrtiško vežico. Vežico je blagoslovil slovenski nadškof in metropolit dr. Franc Rode (v ozadju), trak pa sta prerezala skupaj novomeški župan Franci Koncilija in predsednik KS Žužemberk Franc Skufca. Vežico so zgradili krajinj s pomočjo samopriskevka, z dodatnimi prispevki in s pomočjo Mestne občine Novo mesto. Franc Skufca se je zahvalil gradbenemu odboru, izvajalcem, arhitektu Kvaterniku za lepo podobo vežice, posebna zahvala pa je veljala dekanu Francu Povirku, s katerim sta v času gradnje zelo dobro sodelovala. V kulturnem programu so sodelovali registi LD Plešivica, mešani pevski zbor iz Žužemberka in učenki OŠ Žužemberk. (Foto: S. Mirtič)

BEDNO ŽALOSTNA ZGODBA

Občinsko glasilo na Ustavnem sodišču

NOVO MESTO - Kaže, da se bo zgodba o občinskem glasilu Odločajmo končala na Ustavnem sodišču. Zadeva bi bila smešno butasta, če ne bi bila tako bedno žalostna. In to zaradi nedoumljivega trmoglavljenja župana Francija Kocilije in njegovega "pravnega" svetovalca. Žal pa prvočeljnega muzanja in celo odkritega posmeha niso in ne bodo deležni le župan in njegovi ali morda še občinski svet, ki je druga, po moje prav nič kriva stran v sporu v zvezi z glasilom Odločajmo. Ne, vse bo šlo na račun cele občine, še širše, češ "tisti Dolenjci" se spet zganjajo neke neumnosti.

Za kaj pravzaprav sploh gre? Iz časov samoupravnega socializma oživljeno občinsko glasilo Odločajmo si je novomeški župan prisvojil in ga prikrojil svojim željam, pogledom in potrebam. In ne samo to, glasilo je izkoristil za že kar neokusno samoreklamo, hkrati pa so v njem dobili prostor tudi žaljivi prispevki na račun županu in njegovim neljubim občinskim svetnikom in novinarjem, tudi podpisane. Na sklep občinskega sveta

o prepovedi nadaljnega izhajanja glasila Odločajmo, dokler se ne razjasni, koliko to občino stane, in na zahtevo po novem uredniškem odboru se je župan poživžgal in takoj izdal novo številko in po drugi prepovedi še eno. Sklepa občinskega sveta v zvezi s tem pa je zadržal. In to s takšnim "argumentom": da je v primeru občinskega glasila potrebna dvotretjinska in ne navadna večina, kot da gre za odločanje o poslovniku, čeprav je to "ekspertizo" strokovno ovrgel svetnik Tone Škerlj, dipl. pravnik, ugledni odvetnik z dolgoletno prakso.

V gradivu za točko dnevnega reda za zadnjo sejo sveta - bila je prejšnji četrtek - je župan napovedal, da bo, če bodo sklepi spet "v nasprotju s predpisi", sprožil ustavni spor. To, namreč zahtevo za oceno skladnosti županovega sklepa (o zadržanju sklepa občinskega sveta, op. p.) na Ustavnem sodišču pa bo sprožil tudi občinski svet. Svetniki so sprejeli tudi sklep, da se dosedanjih in eventualnih nadaljnjih števil "županovega" Odločajmo ne sme financirati iz proračunske

postavke "tisk in objave" in ne iz materialnih stroškov občinske uprave.

Pred sprejetjem sklepov je svetnik SKD (stranka, ki ji pripada župan Koncilija, se mu je nedavno tega zaradi njegovega ravnanja in postopkov javno odrekla) Franci Bačar zahteval odmor, da bi se z županom skušali dogovoriti, češ da bo treba sicer izdati dve ali tri občinska glasila. Svetnik Tone Škerlj (Društvo Novo mesto) je navrgel, da "odmor" traja že dva meseca, pa ni od tega nobenega haska, "sedaj naj bi jih pa v 5 minutah razsvetlil sv. Duh". In jih res ni. Bačar je lahko le ugotovil: "Bili smo na meji, ko bi se lahko začeli pogovarjati, a se nismo nič zmenili."

Malo verjetno je, da bo župan prenehal izdajati "svoje" glasilo za tuj denar. Tako je lahko njegova poteza, da v zvezi s tem sproži ustavni spor, le premišljen maneuver. Stvar se bo vlekla, on bo pa tačas veselo izdajal "svoje" glasilo, ki je lahko še kako primerno predvoljno trobilno.

O Odločajmo ob odločalo Ustavno sodišče: O županu pa volilci. A. BARTELJ

Kopalna sezona se je že pričela

V podzemskem kampu so pričakali zgodno poletno vročino dobro pripravljeni - Prejeli odločbo, da kamp dela po predpisih - Nekdanje metliško kopalnišče bo še počakalo

METLIKA - Letošnja kopalna sezona na Kolpi se je začela že prvi dni junija, saj je imela takrat reka v spodnjem belokranjskem toku že več kot 20° Celzija. Vendar jih v podjetju Gostinstvo in turizem Metlika (GTM) zgodnja vročina ni presenetila in poletje so pričakali pripravljeni, njihov kamp v Podzemlju, ki je uradno odprt od 1. junija, pa je že sprejel prve goste: prišli so iz Nizozemske.

V GTM se lahko pohvalijo, da so nedavno zaključili z naložbo v kampu, ki so jo pričeli pred štiri leti z urejanjem vodovoda, kanalizacije, elektrike in dovodne poti. Lani so nadaljevali z gradnjo gostinskega objekta in asfaltiranjem dovodne poti. Medtem ko je restavracija namenjena tako kampu kot enodnevnim obiskovalcem, pa imajo gosti v kampu še poseben sanitarni objekt. V začetku letošnjega junija pa je dobil GTM odločbo, ki jo je izdala metliška Upravna enota, da kamp

izpolnjuje minimalne tehnične, sanitarno zdravstvene in druge predpisane pogoje v gostinskih podjetjih. "Zadovoljni smo, da smo uredili kamp ob Kolpi, ki dela po vseh predpisih. Kolikor mi je znano, takšne odločbe nima še noben drugi belokranjski kamp ob Kolpi," pravi zadovoljno direktorica GTM Vera Pešelj.

Lani je GTM kupil ob Kolpi še hektar zemljišča, na katerem namerava poleg sedanjega otroškega in odbojarskega igrišča urediti še igrišča za tenis in odbojko na mivki. Z dodatno ponudbo želijo privabiti še več gostov, čeprav je po dosedanjih rezervacijah moč sklepati, da bo obisk v kampu letos dober. "Zanimivo je, da kar 80

odst. gostov pusti prikolice v Podzemlju celo poletno sezono. Sicer pa je zelo veliko tistih, ki se vračajo k nam že več let. Za stare goste

• **Prostor ob Kolpi v Metliki je dal GTM v najem. Ker na občini pripravljajo dokumentacijo o ureditvi rekreacijskega centra ob Kolpi, je Pešljeva povedala, da ne nameravajo vlagati v nekdanje metliško kopalnišče, dokler na občini ne bodo pripravili vseh projektov.**

imamo letos še posebno ugodnost: če pripeljejo novega gosta, imajo popust v vrednosti 10 odst. plačila novega gosta. Sicer pa dobijo vsi obiskovalci ob prihodu v kamp propagandno gradivo o Beli krajini. Letošnja novost pa bo, da bosta od 20. junija vsako soboto v kampu tudi živa glasba in ples," s ponosom predstavi kamp Pešljeva. M. BEZEK-JAKŠE

OČENJEVANJE UREJENOSTI ČRNOMLJA

ČRNO MELJ - Turistično društvo Črnomelj bo v tednu pred jurjevanjem, ki bo od 19. do 21. junija, ocenjevalo urejenost mesta. Komisija bo ocenila najlepše urejen vrt in balkon, zmagovalce pa bo proglasila na jurjevanju. Hkrati apelira na trgovce, da tudi oni na belokranjski način aranžirajo izložbe in s tem pripomorejo, da bo mesto zaživelo s to turistično-folklorno priveditvijo.

Bronasti kolesar

Dragatušec Stanko Svetič tretji na državnem prometnem tekmovanju

DRAGATUŠ - Konec maja je bil v Kranju 7. državno prvenstvo v šolskem prometnem tekmovanju "Kaj veš o prometu", ki se ga je 57 tekmovalcev iz vse Slovenije. Preizkusili so se v teoretičnem znanju o prometu, vožnji s kolesom po mestu in v spretnostni vožnji na poligonu.

Prvi dve mesti sta osvojila domačina iz Gorenjske, tretji pa je bil Stanko Svetič iz Obrha pri Dragatušu, sicer sedmošolec na dragatuški šoli. Njegov uspeh ni bil zgolj naključen, saj je bil že lani na občinskem prvenstvu v nižji skupini drugi, letos pa je postal črnomaljski prvak.

Kot je poudarila mentorica prometnega krožka na osnovni šoli Dragatuš Silva Nagode, pomeni za šolo Svetičev uspeh več kot za Kranjčane 1. mesto. "S teorijo začnemo pri krožku februarja, potem pa se lotimo vožnje s šolskim ponijem, medtem ko je na tekmovanju gorsko kolo. Nimamo primernega poligona, saj je naš prilagojen ponij, prav tako pa ne mestnih ulic in semaforjev," razloži

Stanko Svetič

razliko med pripravami na tekmovanje v mestu in na vasi. Zato pa jo boli, da so Stanku pri vožnji po Kranju odbili točke zaradi prepočasne vožnje, ker pač drugih napak ni naredil. Počasi pa je vozil zato, ker kraja ni poznal. Brez teh odbitih točk bi bil Svetič celo državni prvak.

Stanko je dobro podkovan tako v teoriji kot v vožnji s kolesom in je bil letos tudi član komisije pri opravljanju izpitov za vožnjo s kolesom na šoli. M. B.-J.

ZGODNJE POLETJE - Popolnoma prenovljeni gostinski lokal na podzemskem kopalnišču je odprl vrata 1. junija in imel že takoj številne obiskovalce. Gneče, kakršna je bila na tem (a tudi na drugih kopalniščih ob Kolpi) ob koncu tedna, pa ljudje že dolgo ne pomnijo. (Foto: M. B.-J.)

Bo temeljni kamen še dolgo čakal?

Največja letošnja naložba v družbenih dejavnostih v črnomaljski občini bo gradnja telovadnice pri osnovni šoli Mirana Jarca - Zapleti pri izbiri izvajalca

ČRNO MELJ - Črnomaljski župan Andrej Fabjan je pretekli teden skupaj s sodelavci pripravil tiskovno konferenco, na kateri je novinarje seznanil z večjimi naložbami v občini. Organizatorji jurjevanja in prvega pohoda po Župančičevi poti pa so spregovorili o teh dveh pomembnih junijskih dogodkih.

Na področju družbenih dejavnosti so v črnomaljski občini namenili največ pozornosti gradnji telovadnice pri osnovni šoli Mirana Jarca ter prizidku k osnovni šoli v Loki. Načrtovali so, da bodo po skoraj petih letih priprav in usklajevanja konec maja le položili temeljni kamen za telovadnico v

• **Tik pred zaključkom redakcije smo zvedeli, da je SCT umaknila pritožbo glede izbire izvajalca, kar pomeni, da bodo priprave na gradnjo telovadnice stekle v drugi polovici tega meseca, temeljni kamen pa naj bi predvidoma položili 19. junija.**

Župančičevi ulici, vendar se je SCT pritožila na izbiro izvajalca,

OBISK ŽARETA PREGLJA

ČRNO MELJ - Ob nedavnem obisku državnega sekretarja na ministrstvu za promet in zveze Žareta Preglja v črnomaljski občini se je tukajšnji župan Andrej Fabjan s sodelavci pogovarjal z gostom o prekategorizaciji cest v državne ceste, o obnovi Kolodvorske in Belokranjske ceste ter o mestni obvoznici, za katero naj bi bil v prihodnjem letu namenjen denar tudi v državnem proračunu. Ogleдали so si tudi odsek ceste pred Sinjim Vrhom, ki naj bi ga asfaltirali še letos.

a je pozneje obljubila, da bo pritožbo umaknila. Če se bo to res zgodilo, bo telovadnico gradil črnomaljski Beograd, z deli pa bi začel v juliju. Če pa SCT od pritožbe ne bo odstopila, se bo začetek gradnje zavlekel vsaj še za mesec dni. Sicer pa v Črnomlju pričakujejo, da bo telovadnica letos pod streho, končana pa naj bi bila najpozneje leta 2000. Samo gradbena dela naj bi veljala 180 milijonov tolarjev. Država bo letos prispevala 30 milijonov tolarjev. Občina pa je že financirala

ČRNO MELJ ŽELI SODELOVATI Z DANSKO

ČRNO MELJ - Tukajšnji župan Andrej Fabjan, predsednik občinskega sveta Andrej Kavšek in direktor črnomaljskega Danfossa Leopold Panjan so bili konec maja na dvodnevem obisku na Danskem. Črnomaljski so si ogledali občino Nordborg, kjer je sedež koncerna Danfoss Compressors, tovarno Danfossa, v kateri je zaposlenih 8.000 ljudi, ter več manjših podjetij. Kot je povedal Fabjan, si želi črnomaljska občina navezati stike z Dansko. Zato je povabil župana Nordborga Prokopeka Jensna ter direktorja uprave koncerna Danfoss Jorgena Klausna, naj jeseni obiščeta črnomaljsko občino, kjer naj bi se srečala tudi s predsednikom državnega zbora dr. Janezom Podobnikom.

IZLET ZA OSEM BRALNIH ZNAČK

METLIKA - Občinska zveza prijateljev mladine Metlika že vrsto let nagraduje učence osmih razredov osnovnih šol, ki so v vseh letih šolanja osvojili bralne značke, z izletom v Gardaland. Letos je bilo na metliški osnovni šoli takšnih učencev 38, na podzemeljski pa 5. Da je bil izlet zanimiv, so se potrudili tako učenci, ki so se nanj dobro pripravili, kot njihove mentorice Sonja Omerzel, Marija Črnič in Darinka Bezenšek. K prijatnemu vzdušju sta prispevala tudi šoferja Integrala Franci Banovec in Jure Kobetič. Finančno pa so nam pri izletu pomagali tovarna zdravil Krka iz Novega mesta, Dolenjska banka Novo mesto, TPV podvozja s Suhorja, Kolpa, d.d., iz Metlike, Perspektiva iz Ljubljane, Mercator Dolenjska iz Metlike, Globus in Kovinska galerija NBM iz Metlike. Hvala! VLADKA ŠKOF

TELOVADBA - Emica Jurejevčič pravi, da bi vztrajala z materinsko šolo, četudi bi jo obiskovala le ena porodnica. Na fotografiji: pomemben del materinske šole je tudi telovadba. (Foto: M. B.-J.)

Pokoj brez pokoja

Prijubljena metliška babica Emilija Jurejevčič je začela z materinsko šolo

METLIKA - Emilija Jurejevčič iz Metlike, ki jo številni ljudje poznajo kot gospo Emico, je kar 38 let delala kot babica. V začetku je imela v okviru zdravstvenega doma tudi materinsko šolo, a ker je bilo zdravstvenih delavcev premalo, prebivalcev pa vse več, je morala šolo opustiti.

A želja po šoli je ostala, in ko se je upokojila, se je pokazala priložnost, da jo uresniči. Danes priznava, da se je zelo težko ločila od svojega dela, ki ni bilo zgolj babiško, ampak tudi patronažno. Bila je tista prava ljudska sestra, ki je, ko je prišla v vas, oskrbela vse, od dojenčka do najstarejšega vaščana, zraven pa pristavila še dobrodošel nasvet ali dva. "O šoli sem se posvetovala z dr. Marjanom Pavlinom, ki obiskuje metliško ginekološko ambulanto, in dejal mi je, da bi bilo dobro, da svoje bogato znanje in prakso tudi vnaprej koristno uporabim," pove Emica, ki je s šolo pričela pred letom dni. Takrat sta bili le dve porodnici, kmalu pa se jih je zbralo tudi po deset.

"Moj namen je, da jih pričam, da sta nosečnost in porod normalno fiziološko stanje. Sicer pa v 6- do 8-urnem tečaju spregovorimo o anatomiji, prehrani, negi otroka, poteku poroda, imamo telovadbo in dihalne vaje. Predvsem pa moram vse, kar povem, tudi dokazati," pravi. Slednje ji ob njenih bogatih izkušnjah ni težko, saj je pomagala pri negi kar osem do deset tisoč dojenčkom, na domu pa je pomagala na svet 345 otrokom. M. BEZEK-JAKŠE

PREVOZI PITNE VODE

ČRNO MELJ - V začetku junija je tukajšnji župan Fabjan podpisal sklep, po katerem občina sofinancira polovico cene prevoza pitne vode v naselja, kjer krajani s stalnim prebivališčem nimajo vodovoda. Sklep velja v juniju, juliju in avgustu ne glede na to, kako sušno bo poletje. Prevoze vode opravlja gasilsko društvo Črnomelj.

Odvalil se jim je kamen od srca

V semiški občini končno dočakali, da je cesta od Semiča do Jugorja postala državna - Država prispevala 50 milijonov tolarjev - Letos asfalt, prihodnje leto lobiranje za dokončanje

SEMIČ - 1. julija bo začela veljati Uredba o kategorizaciji državnih cest, s katero se državne ceste kategorizirajo na avtoceste, hitre ceste, glavne ceste I. in II. reda ter regionalne ceste I., II. in III. reda. Po tej uredbi sta tudi dve cesti v semiški občini na novo kategorizirani kot državni cesti.

Gre za 13 kilometrov dolgo cesto Ručetna vas - Semič - Štrekljevec-Jugorje, ki bo po novem regionalna cesta II. reda, ter za cesto Gaber-Uršna selo - Novo mesto, ki bo postala regionalna cesta III. reda. Semičanom, ki so si že dolgo prizadevali, da bi bila cesta od Štrekljevca proti Jugorju državna, se je sedaj odvalil debel kamen od srca. Doslej so jo namreč obnavljali in asfaltirali z lastnim denarjem, kar pa je za majhno občino, kakršna je semiška, velik zalogaj.

Vendar pa država ne bo pripravila države, ki se nastalih obveznosti občine pri gradnji te ceste. Z ministrstvom za promet in zveze so se Semičani dogovorili, da bo občina morala plačati že opravljena dela na cesti, ki so 12. maja letos znašala dobrih 10 milijonov tolarjev. Semičani bodo tudi pripravili dovoljenja za nadaljevanje del. Gre za lokacijsko in gradbeno dokumentacijo za del ceste v metliški občini, zato občina sedaj zbira podpise lastnikov zemljišč, po katerih poteka trasa ceste. Na semiški občini

bodo pripravili tudi pogodbe z izvajalcem za nadaljnja dela.

V državnem proračunu pa je za to cesto namenjenih 50 milijonov tolarjev, ki naj bi zadoščali za plačilo zemeljskih del do priključitve na že obstoječo asfaltno cesto pri Selih pri Jugorju in v večjem delu tudi za asfaltiranje odseka ceste, ki je v makadamski izvedbi. Vendar tega denarja ne bo dovolj za celotno opremo ceste, zato ne bodo naredili odvodnjavanja in signalizacije, ne bo pa tudi siceršnje opreme ceste. Letos naj bi bila torej že možna vožnja po asfaltu od Semiča do Jugorja. Semičani pa ne skrivajo, da bodo morali v prihodnjem letu z lobiranjem doseči, da bodo v državnem proračunu zagotovili denar za dokončanje ceste. M. B.-J.

Sprehod po Metliki

KONEC PREJŠNJEGA TONANA je bil povsem poletno van: zrak je bil segret čez stopinj. Kolpa v Podzemlju je imela 250. Kopalci so se gnetli na bregove reke, v tem tihem okolju je bilo več hrota, več odvrženih pločevink in več avtomobilov in motorjev, bilo parkiranih tik ob vodi. Če je le, da to ni bila napoved, sto let ponavljajočega se neob belokranjski letopisci.

ZIVAHNO PA JE BILO DI v gostinskih lokalih, ki so zasedli učenci osmih razredov, proslavljajoč konec šolskega osemletja. Sicer ločeno so se pridružile generacije, ki so pustile šolske klopi pred dvajsetimi leti. Skupaj s povabljenimi učitelji so obujali spomine časa, ko je bila največja probočena v redovalnici. V pogovoru so družno ugotovili, da je nje še kaj več kot redovalnica zvonjenje šolskega zvonca, neopravičeni izostanek od BELI RTIČ pa so odpoletni učenci četrtil razredov metliki in podzemeljske osnovne šole. Teden dni se bodo namakali morju, se učili plavanja ter znali življenje v morju in njem. Pri kritju stroškov pomoštaršem ministrstvu za šolstvo, roditelji so morali makniti deset tisoč tolarjev. ci se bodo vrnili domov s znanjem, da ni slano zgolj ampak tudi cene v kioskih, stavljenih ob obali.

Črnomaljski drob

KRAJA - Med zadnjimi niki je bila izpred spomenika NOB v Vinici ukradena zastava drogom vred. Policistom je ga, ki se je je drznil polotiti, lo najti. Manj sreče so imiskanjem nepridiprava, ki je dvema letoma odnesel trokožo medveda, višoč v lo kočni na Žejlju. Je že tako, razen če ne gre za kakšno posebne vrste - pri nas še ni vadi, da bi tako kot zastave kože živali obešali na pročelju.

PODOBNIKA - Razpadlo Flekov mlin v Črnomlju je tekli petek dobil novega lastnika. Črnomaljska občina, ki je k lanskega leta le odkupila mlin, denacionalizirank, ga je pro Marjanu Podobniku. Marsi poreče, da je imela zopet vmes SLS, saj je ne nazadnje črnomaljski župan Andrej Fabjan njen član. Vendar gre tokrat soimenjaka prvaka SLS, domo GLOBOKEGA pri Radovljici. Nj pa imata Podobnika le skupno oba meljeta. Novi lastnik melje zrnje v mlinu, neutr predsednik SLS pa besede.

ZUPANI - Čeprav v ljude glas povedati marsikaj o ka datih za novega črnomaljske župana, pa sedanji o tem ne pr nicesar. Očitno je kot posla preveč v Ljubljani. Priznava da ga večkrat vprašajo, če bi enkrat kandidiral, a pravi, ni odvisno od njega, temve njegove stranke. Kako je hvaležen za informacijo, ki je dobil od novinarke Dela M. Babič občinski tajnik Jože ša, pa se ne ve natančno. Pre

vsem je bil precej presenečen je na nedavni novinarski konferenci iz njenih ust menda sploh slišal, da namerava karati za črnomaljskega župana nekateri negodujejo nad novskimi konferencami, se je pokazalo, da so dobre vsaj za da tisti, ki jih sklicujejo, od novjev zvedo, kaj je novega.

Semiške tropine

POROKA - Filip, ki ga po vsi, ki so kdaj koli prestopi prag črnomaljske občinske uprave, se je nedavno že tretjič oženo. Poroka je bila sicer v Črnomigrat pa mu je prišlo kar sedem muzikantov iz Semiča. Sled zatrujejo, da tako številne bene zasedbe gotovo na svojih roki ni bil, ni in ne bo nik delcežen noben semiški veljak.

STAVE - Na razstavi drob v Semiču so vsi z nestrpnost čakali na tehanje ovna, na kerem so sklepali stave o njegovi teži. Ko se je tehnična ustavila 95 kilogramih in pol, je Hutar stric iz Rožnega Dola predlagal, da bi poslali ovna še za pol ure pašo, da bi tehtal 96 kilogram, kolikor je ocenil težo on. Ovesšel res na pašo, a dobiček le odšel v Rožni Dol.

OCENA - Semiški veseljak ko si je natančno ogledal omenjeno razstavo, šegavo mental: "Na razstavi sem videl lepe kože in kozle na štiri tudi nekaj lepih primerkov dveh nogah."

Županu priznavajo večje pristojnosti

V Ribnici postopno spreminjajo ali zamenjujejo stare in sprejemajo nove pravilnike

RIBNICA - S spremembami in dopolnitvami starih in sprejemom nekaterih novih pravilnikov, ki jih narekuje potreba po uskladitvi z zakonom o lokalni samoupravi, bodo v ribniški občini omogočili, da bo delo občinske uprave postalo učinkovitejše in hitrejše. Tako so na zadnji seji obravnavali spremembe pravilnika o oddajanju poslovnih prostorov v najem, že na aprilski seji pa so nezakonit pravilnik o dodeljevanju sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva nadomestili z novim.

"Aprila sprejeti novi pravilnik nima finančnih posledic v smislu pridobivanja proračunskih sredstev, omogočil pa bo skrajšanje postopkov za izvajanje gospodarskih ukrepov pri odobritvah in poenostavitve dela," pravi vodja oddelka za gospodarstvo Darja But. Včasih so namreč morali prosilci za posojila čakati na odgo-

Darja But

MODNA REVILJA KOČEVSKIH TEKSTILK

KOČEVJE - "Šepet barv in mladosti" je bil naziv modne revije, ki so jo ob zaključku letošnjega šolskega leta pripravile učence kočevske šiviljske šole in njihove učiteljice praktičnega pouka prejšnje sredo v dvorani Šeškovega doma v Kočevju. S 13 izhodi so prikazale preko 50 modelov oblačil po že tradicionalnem predstavitvenem konceptu "od jutra do večera". Večino modelov, ki so jih skreirale s pomočjo učiteljice praktičnega pouka, so sešile učence same, vsa oblačila razen 9 otroških pa so predstavili učenci in učence kočevske Srednje šole, ki se veččin manekenstva učijo pri izbirnih vsebinah. Modna revija je bila še posebno ob ponovitvi v večernih urah zelo dobro obiskana, še večji odziv na sicer že tradicionalno revijo pa pričakujejo prihodnje leto, ko bo zaradi praznovanja 30-letnice šiviljske šole v Kočevju revija še posebno svečana.

POSODABLJAJO CERKEV - Kakor drugod po Sloveniji in Dolenjski tudi na Kočevskem posodabljaajo cerkvene objekte. Tako so tudi na cerkvi v Livoldu stari pločevinasti zvonik zamenjali s sodobnejšim in trajnejšim bakrenim. (Foto: J. Primc)

V galeriji rojakov

Izlet DU Dobropolje

DOBREPOLJE - Nedavnega izleta v Šentjernej in okolico se je udeležilo kar 97 članov delovnega društva upokojencev Dobropolje. Najprej so bili pri maši v cerkvi v Lurdu na Dolenjskem, nato pa so obiskali šentjernejski semenj. V kostanjeviškem gradu so si ogledali Galerijo Božidarja Jakca in tudi dobrepoljskih umetnikov bratov Toneta in Franceta Kralja. Obiskali so še kumeljski Pletenje, kosilo pa so imeli pri Štefanu na Malem Slatniku. Vino pa so pokušali tudi v zidanici.

Zdaj je na vrsti upokojenski piknik, ki bo 20. junija ob 19. uri na Vidmu (v Podkrajju) pri Zakrajskihovih. Določeno je tudi že, da bo naslednji izlet dobrepoljskih upokojencev v soboto, 27. junija, in to na Gorenjsko.

Dobrepoljski upokojenci so imeli pred kratkim občni zbor, ki se ga je udeležilo kar 75 članov društva. Ob tej priložnosti se je izkazalo, da upokojenci res potrebujejo večje prostore za svoje dejavnost. To je potrdil tudi župan Anton Jakopič, ki je ob tej priložnosti seznanil upokojence z načrtovano gradnjo doma za upokojence na Vidmu.

J. P.

vor tudi do 2 meseca, saj je predlog odobritve pripravil odbor za gospodarstvo, potrjeval pa občinski svet. Po novem pa o odobritvi posojil odloča župan na predlog oddelka za gospodarstvo in kmetijstvo. "To pa je tudi v skladu z zakonom o lokalni samoupravi in statutom občine, ki določata, da je župan tisti, ki skrbi in odgovarja za izvajanje odločitev občinskega sveta," pravi Butova. Stari pravilnik je bil namreč nezakonit, saj so

KRIŽEVA POT DO GROBIŠČA

KOČEVJE - Januarja je bil v Kočevju ustanovljen odbor za postavitev križevega pota, trajnega pomnika vsem pobitim v Kočevskem Rogu junija leta 1945. Akademski kipar Stane Jarm je pred kratkim izdelal, podjetje Obnova pa je ob cesti proti množičnim grobiščem na vsakih 100 metrov namestilo božja znamenja, ki so visoka več kot tri metre, narejena pa so bila iz hrasta. Križev pot bo blagoslovil nadškof dr. France Rode ob vsakoletni maši v spomin na pobite 21. junija. Pobudniki križevega pota si prizadevajo do leta 2000 zgraditi še primerno kapelo.

KOČEVSKA GODBA V "PRVI LIGI"

KOČEVJE - V Krškem je bilo državno tekmovanje godb na pihala v drugem kakovostnem razredu. Med devetnajstimi nastopajočimi so bili tudi člani pihalnega orkestra Delavske godbe iz Kočevja pod vodstvom Matevža Novaka. Vse godbe so zaigrale tri skladbe. Za tekmovalno skladbo so kočevski godbeniki prejeli najvišjo oceno in zlato plaketo in se tako uvrstili v prvo tečajnostno skupino. Zlato plaketo je prejel tudi dirigent Matevž Novak.

Spet čistili Kolpo

Skromna udeležba Hrvatov

KOSTEL - Sobotnega ekološkega spusta po Kolpi od Srobotnika do Bilpe se je udeležilo okoli 60 odraslih iz vse Slovenije. Udeleženci so tokrat razen Kolpe, tudi hrvaškega brega, čistili tudi njene pritoke. Na žalost pa obljubljenega večjega sodelovanja pri tej akciji s hrvaškega brega Kolpe ni bilo. Prišel pa je direktor Šumarije iz Delnic Krno Pukić in obljubil v bodoče več sodelovanja, posebno še, če bo Brod na Kolpi postal samostojna občina. Po akciji je bilo srečanje ob odjoku v okrepčevalnici Samsa na Žagi, kjer so udeležencem podelili kape ali majice ter spominke na to akcijo.

J. P.

bile v njem opredeljene pristojnosti občinskega sveta, ki jih ta po zakonu nima in se, kot pravi Butova, kar zadeva na primer podpisovanje pogodb, kot pristojnosti občinskega sveta, tudi niso nikoli upoštevale. Po novem pa je sedaj za to tudi uradno pristojen župan.

Poleg tega formalno-pravnega vidika pa so potrebo po aprila sprejetem novem pravilniku narekovali tudi vsebinski razlogi, ki prinašajo dodatne ugodnosti. "Kot pomoč gospodarstvu smo prej nudili le kratkoročna in dolgoročna posojila, sedaj pa je podjetnikom na voljo tudi denar za podjetniško izobraževanje in svetovanje ter sejemске dejavnosti in druge promocijske predstavitve," pravi Butova. Skupno je za to občina letos namenila 28 milijonov lastnih sredstev, ki pa bodo skupaj s sredstvi bank in sklada za razvoj malega gospodarstva, kot pravi Butova, če že ne presegle, pa vsaj dosegli 154 milijonov tolarjev, kolikor jih je bilo ribniškimi podjetnikom na voljo lani.

M. LESKOVŠEK-SVETE

CESTO DO POD GRMADO ASFALTIRALI - V nedeljo je bila v vasi Vrh pod Grmado nad Ortnekom v ribniški občini svečanost, na kateri so uradno odprli 2,5 kilometra asfaltirano cesto od Velikih Poljan do Vrha. Tako so z asfaltom od magistralne ceste M-6 povežali odročne vasi Žukovo in Vrh, kakor tudi pred 40 leti zgrajeni turistični dom na Grmadi, od koder pogled sega daleč naokrog. Asfaltiranje ceste vred z drugimi deli je občino stalo nekaj manj kot 20 milijonov tolarjev. Zbrane sta nagovorila in cesto odprla ribniški župan Jože Tanko in predsednik sveta KS Velike Poljane Hubert Kosler. Cesto in dom na Grmadi je blagoslovil ribniški dekan Maks Ipavec. V kulturnem programu so nastopili člani ribniškega cerkvenega pevskega zbora in godba na pihala iz Dobropolj. (Foto: M. Glavonjič)

MINISTER GABER V LAŠČAH - Na prireditvah ob prazniku občine Velike Lašče je 5. junija minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber položil temeljni kamen za nadzidavo šole in odkril spominsko ploščo, posvečeno temu dogodku, udeležil pa se je tudi svečanosti ob proslaviti 240-letnici šole v Laščah in ob tej priložnosti so mu domačini podarili umetniško sliko in še nekaj spominkov. (Foto: J. Primc)

Prvič praznik v Trubarjev spomin

Jerca Mrzel popestrila predstavitev šolske kronike - Minister dr. Slavko Gaber na svečanosti za nadzidavo šole - Protestantska svečanost ob 490-letnici rojstva Trubarja

VELIKE LAŠČE - Občina Velike Lašče je letos prvič v svoji zgodovini praznovala kot svoj občinski praznik rojstni dan našega prvega pisatelja, očeta slovenske književnosti Primoža Trubarja, ki je bil rojen 8. junija 1508 na Rašici pri Velikih Laščah. V dneh pred praznikom je bila vrsta prireditev, s katerimi so proslavili praznik občine in šole, ki praznuje letos 240-letnico obstoja, pa še 125-letnico obstoja šolske knjižnice in 45-letnico vrtca.

V petek, 5. junija, je Lašče obiskal minister dr. Slavko Gaber, ki je postavil temeljni kamen za nadzidavo šole, s katerim bo dobila dodatne prostore za potrebe devetletne šole. Minister je ob tem dejal, da se je za poizkusno vpeljavo devetletnega šolanja v prihodnjem šolskem letu pripravilo 68 osnovnih šol, posebna komisija pa bo jeseni za ta program izbrala manj kot 40 šol. Zelo prisrčna je bila svečana

predstavitev kronike šole in vrtca minuli četrtek v gostilni Kukelj, posvečena jubileju šole in vrtca. Prireditve je s svojim nastopom poživila igralka in pevka Jerca Mrzel. Pisatelj in likovnik Janez Debeljak iz Ribnice je podaril šoli v lesu izdelane portrete Trubarja, Levstika in Stritarja ter osnutek grba Velikih Lašč. Svečanosti se je udeležil tudi 82-letni Jože Smolej iz Grosuplja, nekdanji ravnatelj laške šole, ki se je spomnil ime-

STAVKI NA ROB

Najemnik Ukmar izigral delavce

Premišljena taktika

PODPRESKA - Stavka v podjetju LIP traja že dva meseca. Danes lahko z gotovostjo zapišemo, da ni prinesla nobene rešitve. Res so delavci dobili skromno pomoč od sindikata in Centra za socialno pomoč iz Kočevja, a vse skupaj ne more nadomestiti dejstva, da za letos še niso prejeli nobene plače ali drugih nadomestil, ki jim pripadajo. Še več, najemnik Darko Ukmar nagovarja delavce, da bi neizplačane prejemke odstopili v korist podjetja. Medtem pa še priliva olje na ogenj z odpusti.

Prvi je sklep o prenehanju delovnega razmerja prejel delovodja Alojz Benčina. Žgodba je pravi paradoks in vredna objave. Težko bi rekli, ali gre za pravno utemeljen vzrok odpusta, vsekakor pa gre za premišljen korak najemnika.

Kupa členov, ki jih najemnik Ukmar citira v sklepu, ne bi navajali, pač pa utemeljite, ki se glasi: Delavec Alojz Benčina je bil nepravilčno odsoten z dela od 6. aprila dalje in se na delo ni vrnil do izdaje sklepa, zato mu v skladu z delovno zakonodajo preneha delovno razmerje. 16.4 je tudi delavec Alojz Benčina podal prošnjo za prenehanje delovnega razmerja, katera pa se ni upoštevala, saj se je kot vodstveni delavec udeležil stavke, kljub temu da ni član sindikata.

Alojz Benčina res ni član nobene sindikata, vendar ve ves kolektiv, da je vsak dan hodil na delovno mesto. Pri tem pa gre za vprašanje, kaj naj bi sam delal tudi, če bi hotel, saj so stroji stali, pozneje pa je bil v celem obratu izključen tok. Omenjenemu delavcu se je pokazala priložnost, da dobi zaposlitev drugje, kar pa mu je Ukmar onemogočil. Tako mu je Ukmar zaključil delovno knjižico s 3. aprilom in ga oškodoval za več kot mesec in pol delovne dobe, osebne prejemke in druga nadomestila vključno z dopustom. To pa seveda ni edini primer, gotovo pa je dobro premišljena taktika. Žal je ne more rešiti niti inšpekcija za delo, za sodišča pa tako vemo, kako ažurno rešujejo take in še bolj v nebo vpijoče primere.

ALBIN KOŠMERE

ASFALTIRANJE V NASELJIH SE KONČUJE

LOŠKI POTOK - Prav te dni poteka ali je že končano asfaltiranje vaških cest po načrtu občine za leto 1998. Tako je urejen že priključek iz vasi Retje na cesto Hrib - Racna Gora v dolžini kakih 850 m, asfalt je že položen na cesti v zaselek Bela Voda v dolžini 1300 m, razširjen bo tudi priključek na Žagarje v vasi Mali Log in še nekaj krajših uličic po naseljih. Iz letošnjega plana pa je izpadel asfalt na Hribu po Zlebu. Tako lahko zapišemo, da so vse ceste in vaške ulice v KS Loški Potok v celoti urejene. Ostaja pa velik problem republiška cesta št. 373, ki kraljanom kar nekaj naselij zelo greni življenje.

A. K.

nitnejših dogodkov iz zgodovine šole.

Pomembnejših prireditev ob prazniku šole in občine je bilo še veliko, omenim naj le še pohod po Trubarjevi poti in pohod po kulturni poti, ki ju je z gledno organiziralo domače planinsko društvo, katero praznuje letos 20-letnico obstoja, obeh pohodov pa se je udeležilo okoli 500 pohodnikov in tekačev; proslavo 490-letnice rojstva Primoža Trubarja, ki jo je minulo nedeljo organiziralo slovensko protestantsko društvo, na njej pa je govoril o Trubarju in njegovem delu predsednik društva Oto Norčič; nastop baletnikov, gostov iz ljubljanske Opere, Kazine, baletnikov iz Avstrije idr.

J. PRIMC

Otroci ostajajo pred vrati vrtca

V ivanškem vrtcu ne morejo sprejeti vseh - Skoraj sto odklonjenih - Nujna novogradnja - Začasne rešitve: nov oddelek v Zagradcu, v TRAIG-u, v šentviški šoli, varovanje na domu

IVANČNA GORICA - Mlade družine v ivanški občini se ne ubadajo le z vse večjim stanovanjskim problemom, pač pa se morajo dostikrat po svoje znati glede varstva svojih otrok. Ivanški vrtec, ki od januarja lani deluje samostojno, vodi pa ga ravnateljica Branka Kovaček, namreč ne more sprejeti vseh kandidatov. Občina je sicer že dosegla dogovor za odkup zemljišča za nov vrtec pri zdravstvenem domu, kot je povedal Bogomir Sušič, ki je na občini poverjen za družbena vprašanja, pa so v pripravi podlage za pridobitev idejne rešitve. Do novega vrtca je torej še dolga pot.

V vseh štirih enotah VVZ Vrtec Ivančna Gorica - v Čebelico v Šentvidu pri Stični, Marjetico v Ivančni Gorici, Miško v Stični, Polžek v Višnji Gori ter v vzgojno-varstveno družino Smolič v Krški vasi - je letos vključenih 294 otrok, skoraj sto otrok pa je ostalo pred vrati vrtca. Starši jih vozijo v zelo oddaljene vrtce, na primer v Ljubljano in še kam, toda tudi drugod ni lahko najti prostega mesta. "Gradnja novega vrtca je tako več kot utemeljena, čeprav bo po predpisih ta lahko imel le šest oddelkov," je povedala ravnateljica Kovačkova. Začasne rešitve bodo iskali v varovanju otrok na domu, predvsem v večernem času, problem pa bo verjetno manjši že letos zaradi razširitve vrtca v Šentvidu pri Stični s pridobitvijo šolske učilnice, pripravljajo se oddelek vrtca v zagraškem

zdravstvenem domu z dovoljenim številom 24 otrok v starosti 3 do 5 let (razpis bo avgusta), ter nov

Branka Kovaček, ravnateljica VVZ vrtec Ivančna Gorica

oddelek v prostorih TRAIG-a ravno tako za 24 otrok iste starosti. Slednji so že na prednostnem seznamu v vrtcu Marjetica. Jeseni bo zaprta vzgojno-varstvena družina Smolič, tako da bo večina tamkajšnjih otrok premaknjena v Marjetico.

"Tudi prostorski problemi se kaže, da se pri nas otroško varstvo zanemarija. Moti me, da se spregleda razvoj otroka do 7. leta starosti, čeprav je ravno to obdobje za človeka v vseh pogledih najodločilnejše," meni Kovačkova in obenem pohvali tako sodelovanje s starši kot tudi delo vzgojiteljic v vseh enotah, ki pripravljajo kvalitetne programe. Otroci se radi vključujejo v obogatitvene programe, kot so pevski zbor in instrumentalna skupina, ki jo vodi Majda Adamič, športni projekt Zlati sonček, v projekt knjižne vzgoje Palček bralček. Popoldne skupaj s starši preživljajo v ustvarjalnih delavnicah, igralnih uricah, pripravljajo glasilo Cararije, plešejo, se učijo naglaščino, se zabavajo na zimovanjih in letovanjih, na plavalnem tečaju in v cibibanski planinski skupini.

L. MURN

ZAPORA CESTE

TREBNJE - Zaradi prireditve "Iz trebanjskega koša", ki bo potekala pred zgradbo občine, bo od petka, 12. junija, od 17. ure do ponedeljka, 15. junija, do 3. ure zjutraj popolna zapora ceste od glavnega križišča (od Dolenjke, po Gubčevi cesti), do mesarije Žonta. Obvoz za osebna vozila bo urejen po Kidričevi, Slakovi in Cankarjevi ulici na Gubčevo cesto in obratno. Za tovorna vozila pa bo obvoz po Kidričevi ulici, preko krajevnih skupnosti Račje selo in Mirna do Gomile in nato na cesto Trebnje-Sevnica. Intervencijska vozila policije in zdravstvenega doma bodo imela urejen dostop preko parkirišča blagovnice Dolenjka. Zato naprošajo, da motorizirani obiskovalci v tem času ne parkirajo na tem parkirnem prostoru oz. da upoštevajo signalizacijo.

RAZSTAVA MAČK

TREBNJE - V soboto med 13. in 21. uro bo v avli tukajšnjega Centra za izobraževanje in kulturo razstava pasemskih mačk. Obiskovalci bodo izbirali najlepšo mucko razstave, ki jo pripravljajo Felinološko društvo Ljubljana, prve tri mačke lepote pa še nagradili.

OBNOVLJENA KAPELICA - Praznično leto se v Stični, ki letos praznuje 900-letnico cistercijanskega reda in 100. obletnico ponovne naselitve stiške opatije, pozna tudi po raznih zunanostih in izboljšavah. Ena izmed takšnih stvari je obnovljena kapelica pred vstopom v sam kraj, za kar so v samostanu poskrbeli v začetku leta. (Foto: L. M.)

Na Mirno ponosni župan in Mirnčani

Na Mirni ob prazniku in 90-letnici gasilskega društva pripravili vrsto prireditev

MIRNA - Na Mirni so v sklopu praznovanja krajevnega praznika in 90-letnice krajevnega gasilskega društva pripravili predstavitev knjige Pesniki Mirnske doline, razstavi Kmetija nekoč in danes in Zgodovina telovadnega društva Sokol Mirna, športne igre upokojencev Dolenjske in Bele krajine, dan odprtih vrat gasilskega doma in gasilsko parado, kar vse so zaključili v soboto s sklepno proslavo na Mirni.

Župan Alojzij Metelko je na zaključni slovesnosti dejal, da je ponosen, ker je krajevna skupnost Mirna dosegla tako velik razvoj. Ko je govoril o možnostih financiranja bodočih mirnskih naložb v ceste in podobno, je povedal, da zaradi gradnje doma upokojencev v Trebnjem denarja v občini ni na pretek in da bodo morali krajci malo počakati z razvojem infrastrukture.

Pavle Jarc, predsednik sveta KS Mirna, je v svojem slavnostnem nagovoru dejal, da ob tokratnem prazniku na Mirni ni velikih zmag, ampak da se lahko veselijo številnih majhnih zmag. Ob teh imajo

v krajevni skupnosti v mislih tudi naloge za prihodnost. Med cilji, ki jih Mirna namereva doseči v bodoče, je predsednik omenil med drugim povečanje prometne varnosti, pridobivanje manjkajočih parkirnih prostorov, gradnjo kableskega televizijskega omrežja in športne dvorane na Mirni ter kanalizacije zunaj mirnskega krajevnega središča, kar vse skupaj bo stalo 94 milijonov tolarjev.

Predsednik je z obžalovanjem povedal, da na Mirni ne morejo zgraditi obrtne cone, ker se je zataknilo pri nakupu zemljišč.

Tone Strah, predsednik Gasilske zveze Trebnje, je na prireditvi obljubil, da bodo gasilci z izobraževanjem in stalno pripravljeno stjo zagotavljali popolno požarno

varnost. Na prireditvi, ki jo je spremljal kulturni program, so med drugim podelili gasilsko priznanja.

M. LUZAR

1. EKSTEMPORNA GRADIŠČU

GRADIŠČE - KD likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični in planinsko društvo Šentvid pri Stični v soboto, 13. junija, prirediti 1. ekstempore na Gradišču pri Lavričevi koči. Poleg domačih likovnikov bodo sodelovali tudi člani Društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane. Po celodnevem risanju bo okrog 18. ure za popestritev poskrbelo KD Temenica, ki bo zaigralo komedijo Dan oddiha Vladimir Katajeva. Kasneje bo kres. Otvoritev slik, nastalih na ekstemporu, bo čez teden dni.

OGLED VIHOGRADOV

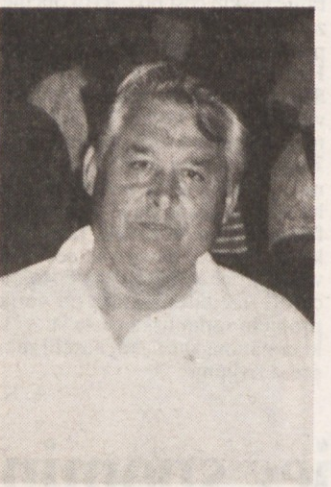
TREBNJE - Kmetijska svetovalna služba vabi vinogradnike z območja Trebnjega in Čateža pod Zaplalom na terenske ogled vinogradov s specialistom za vinogradništvo inž. Jožetom Maljevičem, in sicer v četrtek, 11. junija, ob 14.30 v Stari gori pri Francu Opari (za Trebanje) in ob 17. uri na Zemljici pri Jožetu Dimcu.

GASILCI RAZVILI PRAPOR - Prostovoljno gasilsko društvo Mirna je nedavno 90-letnico okronalo z novim praporom. "Gasilci, združeni pod praporom, moramo ostati nadstrankarski," je ob razvitju rekel Tone Strah, predsednik Gasilske zveze Trebnje. (Foto: L. M.)

MIRNA PRAZNOVALA - Osrednje slovesnosti ob prazniku KS Mirna v soboto na Mirni se je udeležilo veliko obiskovalcev. Med gosti na slavnostni tribuni je bil ob vodilnih predstavnikih mirnske krajevnega skupnosti in gasilstva občine Trebnje navzoč trebanjski župan Alojzij Metelko (na sliki prvi z desne). (Foto: L. M.)

10. "IZ TREBANJSKEGA KOŠA"

TREBNJE - Tukajšnje turistično društvo bo letos 10. jubilejno kulturno-zabavno prireditev pričelo v petek, 12. junija, ob 18. uri s slavnostno povorko. Na čelu povorke bodo konji kmetije Marn s Hudej, trebanjske mažoretke, občinski pihalni orkester Trebnje in zatem še člani številnih trebanjskih društev. Po slovesni otvoritvi bosta nastopila folklorna skupina Račna in mladinski pihalni orkester Trebnje. Po 20. uri se bo pričel zabavni spored z ansambлом Veseli Zasavci. V soboto, 13. junija, bodo goste z muzejskega vlaka iz Ljubljane po kulturnem programu peljali še v Galerijo likovnih samorastnikov, kjer bodo nastopili učenci glasbene šole Trebnje in društvo Ragle. Po 17. uri bodo na prireditvenem prostoru nastopili otroški pevski zbor OŠ Trebnje, društvo Ragle in turistični krožek OŠ Trebnje. Po 20. uri bo program nadaljeval ansambel Lojzeta Slaka. V nedeljo, 14. junija, ob 14. uri bo v trebanjskem kulturnem domu na sporedu komedija Rastreseni profesor. Vstop je prost. Po 17. uri bo še zabava z ansambлом Efekt. Generalna sponzorja prireditve sta Zavarovalnica Tilia, d. d., Novo mesto, in Občina Trebnje.

FRANC KOBAL IZ GABRIJEL DAROVAL KRI ŽE 59-KRAT! Na petkovi proslavi ob 45-letnici krvodajalstva na Slovenskem in ob dnevu krvodajalcev je Območno združenje Rdečega križa Slovenije (OZ RKS) Sevnica pripravilo pester kulturni program, nova predsednica OZ RKS Anica Dernač in predstavnik IO RKS Damjan Slabe sta se zahvalila krvodajalcem za njihovo humanost in pomoč sočloveku, pa tudi večjim podjetjem, ki imajo posluh za krvodajalstvo. V sevniški občini je 2.220 aktivnih krvodajalcev, kar je nekaj nad republiškim povprečjem. Priznanje oz. zahvalo za 59-krat darovano kri je dobil Franc Kobal iz Gabrijel (na posnetku), za 55-krat Ivan Lenič z Malcovca, 50-krat pa so darovali najbolj dragoceno tekočino Jože Držanič in Anton Križnik iz Sevnice, Ivan Kunšek iz Orešja, Erik Povh iz Selc in Alojz Štampelj iz Boštjanja. Pokrovitelje priredel je bil sevniški župan Jože Peternel. (Foto: P. P.)

Vasice vabljuje za popotnike

Kal, Kladje in Osredek, razložena naselja s številnimi zaselki, še pretežno odvisna od kmetijstva in gozdarstva, vabijo v neokrnjeno naravo ljubitelje pohodništva in kolesarjenja

ŠENTJANŽ - Na območju vasi Kal, Kladje in Osredek v krajevni skupnosti Šentjanž živi 271 prebivalcev. Poglavitni vir preživljanja 82 domačij tega območja sevniške občine, vključenega v projekt CRPOV (celostnega razvoja podeželja in obnove vasi), ostaja slej ko prej kmetijstvo. Krajanji pa gostoljubno sprejmejo slehernega popotnika ali izletnika, ki bi rad preživel svoj prosti čas z njimi v tem čistem in zdravem okolju.

Krajanji Osredka so družno z radeškimi in sevnškimi planinci prvo nedeljo v juniju pripravili otvoritev planinske poti Svibno-Kladje-Osredek-Leskovec-Šentjanž in žeganje v preprosti majhni, a zelo lepo ohranjeni cerkvi sv. Primoža in Felicijana na Osredku, postavljeni v 17. stoletju.

Vasica Osredek (uradno se vas z zaselki še imenuje Osredek pri Krmelju) na nadmorski višini 721 m prevzame obiskovalce že z lepim razgledom na Gorjance, Mirnsko dolino, Kamniške Alpe in Kum. Razloženo naselje z gručastim jedrom in zaselki severno od Mirnske doline, na pri-

sojnem območju Osreškega vrha (756 m), pod gozdnato Jatno, se prav položno spušča proti dolinam potokov Hinje in Glaviškega potoka. K Osredku spadajo zaselki Rupa, Radvanca, Dobovec, Gabrje, Komatca in Kij. Globoko v dolini, ob sotočju Hinje in Glaviškega potoka, je še zaselek Prinštajn.

Sredi gozdnate Jatne je razloženo naselje Kladje pri Krmelju, dostopno po cesti skozi Prinštajn iz Šentjanža ali s severa s Svibnega. Na južnem pobočju Jatne so zaselki Gradec, Bransko in Podbransko. Na Kladju se kmetje

preživljajo pretežno z živinorejo in gozdarstvom. V teh dolenskih krajih, zaznamovanih s številnimi cerkvicami na hribih, križpotji in nabožnimi znamenji, je najlepši in najbogatejši primerek baročna cerkev sv. Martina na Kalu. V notranjosti jo krasijo trije izredno lepi in bogati oltarji. Glavni oltar je posvečen sv. Martinu, stranska pa sv. Luciji in sv. Antonu. Cerkev sv. Martina na 505 m visoki Šmarni gori zahodno od naselja se prvič omenja leta 1526, daje zgodovinski pečat Kalu in pripadajočim zaselkom Podkal, Lončenberk, Sejnice in Svrževo. Vse te vasice in zaselke pa povezuje prijetna pohodniška pot, nekoliko večje pa tudi zahtevnejša kolesarska pot: Veliki Cirkov-Svibno-Kladje-Podbransko-Kladje-Osredek-Kij-Šentjanž proti Krmelju v nasprotni smeri pa proti Šentrupertu.

P. P.

Krjavljeve iskricke

KDO JE PREMLAD? - O činskem prazniku je sicer mimo vendar še vedno ostaja te pogovorov. Gre jasno za nagrado. Znano je, da ivanški svetniki sprejeli predloga, da bi naziv občine nega občana prejel general L. Ambrožič Novljan. Predsednik Komisije za vprašanja, volitve imenovanja in priznanja Nikola Erjavc je bil deležen mnogih kritik - tako s strani LDS kot s strani SDS, od koder so ga celo odpustili - zaradi njegove razlage strankarskemu kolegi Igorju Bončini, da nekdo, ki je rojen po letu 1945, ne more govoriti o stvareh, ki jih ni doživel, pa si je prisluzil naslednje vprašanje Bončine: "Kako potem zadevo more razumeti on, ki je rojen po letu 1950 in očitno premlad za kaj takega?"

NAGRADE RES V PRAZNIČNI ROKE? - Čeprav odlok o priznanjih in nagradah dovoljuje največ dve Jurčičevi nagradi, so tokrat podelili kar tri. Dopolnilo bilo to tako zelo nujno, ni bilo razumljivo, če omenimo, da eno od njih prejel Anton Tekavec z Muljave za življenjsko delo na področju kulture. Tekavec, ki je znan predvsem po tem, da je zaigral Krjavlja, je gotovo zaslužen za marsikaj, ampak za svoje prizadevanja in dosežke je ne bi že prejel isto nagrado. Seveda, v drugem režimu, toda nagrada nagrada.

Trebanjske iveri

POSLANSKA PISARNA - Poslanec in predsednik Slovenske krščanske demokratije Peterle je sporočil, da ga ko obiščejo v njegovi poslanski pisarni v Trebnjem. Javnost ali so se trebanjski poslanci kdaj dogovorili, kdaj bo kateri od njih posloval, kako bo prebrala poslanska pisarna, in po no. Ali pa je morda poslanska pisarna prišla pred ljudi za bližajočih se volitev?

KAŽIPOTI - V Mokronogov neznan ljubitelj barvanja popov kažipote ob cesti. Razloga za navdušeno barvanje cestne nalozacije sta lahko dva: ali je riley pomazal kažipote, ker kaj piše na njih, in jih potakem več ne potrebuje, ali pa je zato, ker jih ni znal prebrati zato ni imel kaj početi z njimi. Ker so kažipoti visoko nad cestjo je jasno, da jih ni barval otroci. NAJBOLJŠI - Vinogradniško turistično društvo Čatež pod Zaplalom nikakor ne držijo sede. Že v preteklosti je napočelo, da bo "spustilo naprej" ro drugo, pa je še zmeraj dokaj no najboljšo daleč naokoli.

Sevniški paberki

AKADEMIKI? - Zadnji stop sevnškega okteta Jurij matin v letošnji sezoni pretežno v soboto v Nuernbergu, v gostinstvu pri jubilaru Združenemu pevskemu zboru "Sirova Jenko - Miško Kranjec", je eden najboljših, tako po mnenju umetniškega vodje okteta E. Lenarčiča kot nekdanjih štanjskih fantov. Pevci niso vdušili le številnih rojakov nemških krajev, temveč tudi jubilejnim koncertu prisostvovali Nemce. Predsednik bavarske slovenskega društva Dr. Alois Eichensser, ki dela na tamkajšnji glasbeni šoli, je po koncertu niške pevce takoj povabil v letošnjo elitno bavarsko-slovensko noč v Muenchen. Ko je Eichenseer sugestivno vprašal kajneda, ste akademiki, je Zalezina skromno, kot iz tistih izstrelil: "Ne, imamo le Schenkurs!"

OLDTIMERJI - Nedeljska orientacijska vožnja 95 odtintov jev "Kmelj 98" je vzbudila izjemno zanimanje, saj si je ta "lovisko" vozil, starih od 30 do stitljivih 68 let, ogledalo kar 7.000 ljudi! Največ jih je seveda v Krmelju in presenetljivo veliko na Brunko, le za vzorec na sevnškem gradu. Med gosti sta bila tudi radeški in sevnški župan, Janez Zahrastrnik in Jože Peternel, stari angleški "double-decker" avtobus pa je začel prenesel tonažo vseh "velikih živin".

Kostanjevica: zdaj po načrtih

Konec prihodnjega leta naj bi zaključili predvidena obnovitvena dela na otoku - Poleti promet po makadamski Ulici talcev, novembra pa asfalt na obeh otoških ulicah

KOSTANJEVICA NA KRKI - Obnova kostanjeviškega otoka je v polnem zamahu. V tej letos največji investiciji v krški občini, za katero naj bi bilo v dveh letih porabljenih kar 260 milijonov tolarjev, sodeluje država s tretjino, občina pa s dvema tretjinama denarja. Dela potekajo po predvidevanjih in brez zapletov, kar pomeni, da naj bi letos končali vsa dela pod zemljo, novembra naj bi obe cesti dobili asfaltno prevleko, drugo leto pa bi prišla na vrsto dela na površini, torej tlakovanje in ostala zaključna dela.

Kot je na nedavni novinarski konferenci povedal Peter Žigante, direktor Savaprojekta, ki mu je bilo zaupana izdelava dokumentacije, projekt zajema več kot štiri petine ureditve celotnega otoka, tako ureditve vse komunalne infrastrukture - pustili bodo tudi možnost za napeljava plina, asfaltiranje voznega dela obeh ulic in tlakovanje do hiš. Kaj bo še z dvema prečnima ulicama in Kambičevem trgom, bo verjetno znano že

prihodnje leto, gotovo pa pred zaključkom del. Odločili so se za dobre materiale, upoštevali pa so tudi močan spomeniškovarstveni

• **Po obnovi otoka bodo prišli na vrsto še čistilna naprava in ureditve širše okolice, hkrati pa še vedno potekajo že leta trajajoči pogovori o kostanjeviški obvoznici. Kot kaže, tokrat razvoj dogodkov okoli obvoznice zaustavlja Zavod za spomeniško varstvo. Ze leto in pol je namreč naročen lokacijski načrt, a dokler ni idejne zasnove za most, načrta ne bo. Na varianto mostu in obvoznice, ki ga je med tremi ponudbami izbrala posebna komisija, je dal Zavod veto.**

režim, ki velja v Kostanjevici, ki je bila razglašena za kulturnozgodovinski spomenik.

Po besedah Silvane Mozer, direktorice Kostanjevica, d.d., ki je

bilo izbrano kot najugodnejši in najcenejši ponudnik za izvedbo del, naj bi se dela julija iz Ulice talcev preselila v Oražnovo ulico, dvosmerni promet pa bo stekel po makadamski Ulici talcev. Po tehtnem premisleku so se namreč odločili, da je boljše najprej pod zemljo komunalno urediti obe ulici, šele potem, ko se bosta obe tudi nekoliko utrdili, pa bodo obe asfaltirali. Kljub velikim posegom so krajanom ves čas zagotovljene interventne poti in vse infrastrukture, na voljo pa imajo tudi informacijsko pisarno, kjer lahko vsak dan izvejo vse o obnovi.

T. GAZVODA

BANKA V NOVIH PROSTORIH - Od srede, 3. junija, obratuje poslovalnica Nove ljubljanske banke - podružnica Posavje iz Kostanjevice v novih večjih in sodobnejše opremljenih prostorih v Ljubljanski ulici. Tako lahko občanom nudijo boljše storitve, v kratkem pa bodo na stavbo namestili tudi bankomat. (Foto: T. G.)

Podbočje si nadeva praznično podobo

Začetek praznovanj ob 750-letnici kraja

PODBOČJE - Ob začetku praznovanja 750. obletnice prve omembe kraja Sveti Križ, današnjega Podbočja, bo v soboto, 20. junija, ob 19.15. uri slovesna otvoritev trga v Podbočju. Trg bo blagoslovil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode. V soboto, 27. junija, ob 19.30 bodo pri osnovni šoli v Podbočju odprli likovno razstavo.

Trg v Podbočju so na novo tlakovali in na njem uredili vodnjak, do otvoritve ali kmalu po njej bodo na njem postavili tudi kamnitega leva. Lev bo odličen izvirnika, ki je bil v preteklosti v Starem gradu v Podbočju in ga zdaj hranijo v muzeju v Ljubljani.

Trg v novi podobi bo po pričakovanjih privabljal krajanje še bolj kot dozdaj, ko so se na njem že družili ob različnih priložnostih. K izpolnitvi takih pričakovanj naj bi pripomogle tudi klopi ob trgu in prometna ureditev; trg bo ob

• **Po besedah Martina Kodriča, predsednika sveta KS Podbočje, so v sklopu praznovanja zgodovinskega datuma določili znak kraja, ki ponazarja govorec, izkapan na Starem gradu. Znak bo na žigu in zastavi ter nekaterih listinah krajevne skupnosti.**

razpoložljivih obvoznih zaprt za promet, s tem da bodo v neposredni bližini na voljo parkirna mesta, nadomestna za tista, ki so se morala umakniti prenovljenemu prostoru.

Krajevna skupnost Podbočje bo pripravila osrednje praznovanje 750-letnice prve omembe kraja sredi prihodnjega leta. V okviru spominskih dogodkov bo še letos prišla iz tiskarne knjiga o tukajšnji lokalni zgodovini.

M. LUZAR

Novo v Brežicah

SPREMEMBE AKTOV ŠE NIČ NE POMEMIJO - Uporabniki znamenitega cestnega odseka od ribnika do lipe pri gradu Mokrice bo gotovo razveselila novica, da bo brežiški občinski svet 10 let stari Odlok o razglasitvi širšega grajskega kompleksa Mokrice kmalu spremenil v tej smeri, da omenjeni del ceste ne bo sodil med naravno znamenitost (lukenj je menda povsod na pretek) in ga bo cestno podjetje s pored smelo obnoviti. To pa še ne pomeni, da bo do tega v resnici prišlo, kajti pretekli mesec odločka, ki med drugim varuje tudi drevesa v mokriškem parku; ni nihče spreminjal, a so nekatera drevesa veseno posekali.

JOJ, KAM BI DEL! - Brežiški mejni policisti se skoraj vsak dan srečujejo z večnim problemom ilegalnega vstopanja tujcev na našo državo. Pri tem so kar uspešni, saj jih veliko število ujamejo in jih napotijo nazaj v posredno državo, od koder so prišli. Na malce trši oreh pa so naleteli pred dnevi, ko so prenekal tihotapsko pot, po kateri so našo državo tihotapili konje. Ker pa konj ni človek, je treba z njim ravnati nekoliko prizanesiveje, zato so pravcati čredi teh plemenitih živali, ki se je nenačakovano znašla na naši strani meje, skušali najti prenočitveni prostor, saj carinarnica česa podobnega ne premore. Toda pot do rešitve problema je bila vse prej kot lahka, kajti tujih živali se vsakdo branil, Hrvatom pa jih kar zastoj tudi niso nameravali vrniti. Po dolgotrajni telefonadi so težavo le nekako rešili, kar pomeni, da se pri nas za "veliko živino" vedno nekako poskrbi, medtem ko se mora mala znajti kar sama.

Novo v Brežicah

TEKMA ZA NAJMOČNEJŠEGA SLOVENCA - Pred stadionom Matije Gubca v Krškem je bilo v soboto prvo izbirno tekmovalstvo za izbor najmočnejšega Slovenca Martin Krpan 98 - za pokal Mesnin dežele Kranjske. Na tekmovalstvu je zasedel 1. mesto Miro Hrastar iz Mirne peči (39 točk), 2. Janez Blažič iz Trebnjega (38), 3. mesto Jože Kristof iz Stične (35 točk). Podelili so praktične nagrade v skupni vrednosti nad 90.000 tolarjev. Med 20. junijem in 25. julijem se bo zvrstilo po Sloveniji še 9 takih tekmovalj, finalno pa bo prvi konec tedna v septembru v Ribnici.

TEKMA ZA NAJMOČNEJŠEGA SLOVENCA - Pred stadionom Matije Gubca v Krškem je bilo v soboto prvo izbirno tekmovalstvo za izbor najmočnejšega Slovenca Martin Krpan 98 - za pokal Mesnin dežele Kranjske. Na tekmovalstvu je zasedel 1. mesto Miro Hrastar iz Mirne peči (39 točk), 2. Janez Blažič iz Trebnjega (38), 3. mesto Jože Kristof iz Stične (35 točk). Podelili so praktične nagrade v skupni vrednosti nad 90.000 tolarjev. Med 20. junijem in 25. julijem se bo zvrstilo po Sloveniji še 9 takih tekmovalj, finalno pa bo prvi konec tedna v septembru v Ribnici.

REŠEVALNA VAJA IZ JAME - Klub jamarjev Kostanjevica in enota CZ za reševanje iz ruševin, jam in visokih objektov pripravljata v petek, 12. junija, od 9. ure dalje reševalno vajo iz jame Kreščak v krajevni skupnosti Velika Dolina pri Koritnem v brežiški občini. Vabljeni k ogledu!

REŠEVALNA VAJA IZ JAME - Klub jamarjev Kostanjevica in enota CZ za reševanje iz ruševin, jam in visokih objektov pripravljata v petek, 12. junija, od 9. ure dalje reševalno vajo iz jame Kreščak v krajevni skupnosti Velika Dolina pri Koritnem v brežiški občini. Vabljeni k ogledu!

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

OB PRAZNIKU KS BRESTANICA - Krajevna skupnost Brestanica 7. junija praznuje svoj krajevni praznik, v čigar počastitev je bilo več prireditev. Tako so v petek na gradu Rajhenburg odprli razstavo fotografij "mostovi Brestanice" (posnetek je s prireditve), v soboto pa so na osrednji prireditvi ob bogatem kulturnem programu podelili tudi krajevna priznanja. Priznanje s srebrno plaketo je prejela ravnateljica OŠ Urška šbleis; priznanje z bronasto plaketo so dobili Franc Šerbec, Margareta Marjetič, Anton Pribožič in Drago Fabijan, priznanja pa Karlo Žener, Jože Vutkovič, Jože Kodrič, Toni Primožič, Vinko Cerkuč in Zdravko Bračun. (Foto: T. G.)

PRAZNIK KS KRŠKO

KRŠKO - V soboto ob 19. uri bo v mali dvorani Kulturnega doma krško slavnostna seja sveta KS Krško. Po seji bodo v veliki dvorani kulturnega doma predvajali film s pomočjo sodobne kinematografske tehnike. V sklopu praznovanja se bo zvrtilo še več športnih, rekreativnih in kulturnih prireditev.

GODCI IN PEVCI V KOSTANJKU

KOSTANJEK - Turistično društvo Zdole in vaški odbor Kostanjevica pri Zdolah bosta organizirala v nedeljo ob 14. uri v Kostanjku srečanje ljudskih pevcev in godcev. Letos mineva 15 let od prvega srečanja harmonikarjev v kraju. Ob tej obletnici organizator pričakuje v nedeljo na prireditvi vse, ki igrajo ljudski instrument ali zapojejo.

TEKMA ZA NAJMOČNEJŠEGA SLOVENCA

KRŠKO - Pred stadionom Matije Gubca v Krškem je bilo v soboto prvo izbirno tekmovalstvo za izbor najmočnejšega Slovenca Martin Krpan 98 - za pokal Mesnin dežele Kranjske. Na tekmovalstvu je zasedel 1. mesto Miro Hrastar iz Mirne peči (39 točk), 2. Janez Blažič iz Trebnjega (38), 3. mesto Jože Kristof iz Stične (35 točk). Podelili so praktične nagrade v skupni vrednosti nad 90.000 tolarjev. Med 20. junijem in 25. julijem se bo zvrstilo po Sloveniji še 9 takih tekmovalj, finalno pa bo prvi konec tedna v septembru v Ribnici.

Toča znova pobirala pridelek

Najhuje v sadovnjakih in vinogradih - Večina nasadov nezavarovanih

BREŽICE - Neurje s točo, ki je pretekli četrtek proti večeru zajelo severni del brežiške in krške občine, je povzročilo veliko škodo. Ta sicer še ni dokončno ocenjena, toda nekateri sadjarji trdijo, da bodo letos ostali brez vsega pridelka. Kot oreh debela toča je najbolj prizadela nasade jablan na območjih Senovega, Dovškega, Malega Kamna, Zdol, Arnovih sel in Sromelj, zato nekateri sadjarji res ne bodo imeli kaj obirati. Drobnji plodovi so povsem poškodovani in bodo pričeli gniti, nekateri pa so najdebelejša zrna

toče, ki so včasih presegala tudi velikost oreha, preklala.

Večina kmetov nasadov nima zavarovanih, saj zaradi visokih zavarovalnih premij vedno znova računajo, da se jih bo nebo usmililo. Tokrat so očitno potegnili krajši konec in upati je, da bo za delno povrnitev povzročene škode poskrbela država, ki še vedno ni poskrbela za učinkovitejšo obrambo pred točo in obveščanje.

Nekoliko bolje od sadjarjev so jo odnesli vinogradniki, ker trta še ni cvetela, čeprav tudi ti tarnajo nad razdejanjem, ki ga je povzročilo neurje. Ponekod so se namreč debela ledena zrna obdržala še do poldneva naslednjega dne, ob njih pa so ležali scefrani listi in odlomljene vejice in poganjki. Škoda so ponekod utrpele tudi poljščine.

Kmetijske službe obeh občin te dni še zbirajo podrobne podatke o višini škode. E. S.

Mladi protestirajo s peticijo

S podpisovanjem želijo opozoriti na počasnost pri odločanju o njihovi usodi - Z nekdanjim domom JLA želijo sami gospodariti - Kam s sednjimi uporabniki?

BREŽICE - V ponedeljek bodo brežiški svetniki ponovno odločali o zadevi, ki so jo novembra lani že skoraj zaključili. Takrat so namreč sklenili, da bodo nekdanje zapore na Levstikovih namenili Mladinskega centru, čeprav se je takrat vodilna koalicija LDS in SLS bolj navduševala nad nekdanjim domom JLA.

Kot kaže, bo do spremembe lokacije vendarle prišlo, kajti koordinacijski odbor mladinskih organizacij, ki ga sestavljajo Društvo študentov Brežice, Društvo podeželske mladine, Klub posavskih študentov, Forum mladih Posavja, Socialdemokratska mladina, društvo Mladinski ceh, Župnijski mladinski center Brežice ter Društvo zaveznikov mehkega pristanika Krško, ne vztraja več tako trdno pri zaporih, ker menijo, da bi v nekdanjem Domu JLA hitreje uredili svoje želje. Po pogovoru z nekaterimi pred-

stavniki brežiške mladine se krepi občutek, da v njihovih vrstah vseeno obstaja bojazen, da bodo izigrani in da svojih prostorov še dolgo ne bodo videli. Z delom centra, v katerem bi neprofitno delovala vrsta organizacij, ki bi izvajale programe za socializacijo in ustvarjalno preživljanje prostega časa mladih, bi namreč radi pričeli že septembra letos, kot vse kaže, pa iz tega ne bo nič. Zato so mladi na župana in občinski svet naslovili peticijo z mnogimi podpisi, katere so zbirali po šolah in javnih mestih, med drugim tudi

pred občino in na brežiški tržnici.

Iz vsebine peticije se da razbrati, da želijo imeti prostore Centra v popolnem upravljanju, saj menijo, da bodo lahko le tako svoje dejavnosti opravljali nemoteno. Tu pa bi lahko nastal nov zaplet, ki bo med svetniki zagotovo znova dvignil temperaturo. Dom JLA ima kar nekaj uporabnikov, ki bi se glede na sedanje zahteve mladih morali v kratkem izseliti, čeprav so v obnovi svojega dela prostorov vložili kar lepe denarce.

Zato se utegne zgoditi, da bodo kljub navideznemu kompromisnemu dogovoru z občinskim vodstvom, s katerim so se mladi pogovarjali pretekli teden, stari zaporji znova postali predmet pogajanj.

E. S.

Bomo potem v nogavice tlačili evre?

V začetku prihodnjega leta se začne oblikovati evropska monetarna unija in nastopa skupna valuta evro - Prvi bankovci in kovanci šele po letu 2002 - Kaj prinašata unija in evro za potrošnike, banke, podjetja in za evropsko gospodarstvo?

Uvedba gospodarske in denarne unije (EMU) in enotne evropske valute je zdaj neizogibna. V enajstih državah Evropske zveze (Nemčija, Francija, Italija, Španija, Nizozemska, Belgija, Avstrija, Finska, Portugalska, Irska in Luksemburg) bodo začeli uvajati skupno denarno enoto in tako množico različnih valut nadomestili z enotno - evrom. Zaradi tega nam še ni treba biti v skrbeh za naše prihranjene nemške marke, šilinge ali lire, saj je uvedba evra je postopna. Prve evro bankovce in kovance bomo tako videli šele po 1. januarju 2002, ko jih bodo dali v obtok, pa še takrat bo veljalo šestmesečno prehodno obdobje.

Kaj se bo torej zgodilo v začetku naslednjega leta? Sodelujoče

države bodo po dogovorjenih menjalniških tečajih poskrbele za spremembo svoje valute v evro in začele s skupno monetarno in tečajno politiko. Za posamezne valute iz teh držav ne bo več menjalniških tečajev, ampak le dogovorjeni tečaji za konverzijo v evro, vlade pa bodo izdale nove državne obveznice nominirane v evrih.

V začetku bodo evro uporabljale samo centralne banke posameznih držav, komercialne banke in morda še kakšni drugi večji akterji na tržišču. Evro bo na tej prvi stopnji mogoče uporabljati samo v brezgotovinskem poslovanju. Do leta 2002 nova valuta ne bo predpisana niti prepovedana, potem pa bodo konverzije predpisane z zakonom. Pričakuje se, da bodo manjše, lokalne družbe in potrošniki začeli uporabljati evro šele po treh letih, ko se bodo pojavili novi bankovci in kovanci. Takrat šele bo v omenjenih državah evro popolnoma zamenjal lokalno valuto, in sicer predvidoma v šestih mesecih, ko bosta vzporedno še veljali obe valuti, domača in evro. Takrat plačila z evrom nihče ne bo smel več zavrniti, vse poslovanje pa bo potekalo v obeh valutah, tudi v trgovinah bodo dvojne cene. Po šestih mesecih bo domača valuta izgubila ve-

ljavo (npr. v Nemčiji marka, v Avstriji šiling), mogoče pa jo bo še nekaj časa zamenjali pri bankah in nato še več let pri centralni banki v vsaki državi.

Takrat (1. 1. 2002) se bodo vse plače, socialni dodatki in pokojnine začele izplačevati v evrih (pokojnine iz tujine bodo tudi za nas v evrih), enako bo z davki in bančnimi storitvami. Vse vloge na bančnih računih in krediti bodo avtomatsko spremenjeni v evro. Uvedba evra in monetarne unije bo imela posledice za potrošnike, poslovneže, vlagatelje in posojiljemalce. Vpliv bo nazadnje prišel do potrošnikov, ki bodo evro verjetno srečali šele po letu 2002, vendar pa bodo že prej deležni nekaterih sprememb, po napovedih strokovnjakov v glavnem pozitivnih.

Do zadnje faze uvedbe monetarne unije bo potrebno ob potovanju v tujino še menjati denar in valuto tiste države, toda stroški bodo že nižji, ker bodo veljali dogovorjeni menjalni tečaji, banke pa si tudi ne bodo več obračunavale marž zaradi tveganj pri menjavi. V monetarni uniji pa menjava denarja znotraj unije ne bodo več potrebne, kar bo strankam prihranilo čas in denar. Potrošniki bodo na boljšem tudi zato, ker bodo lažje primerjali cene, ne da bi jim bilo treba preračunavati v domačo valuto. (Mi bomo seveda še računali, a lažje bo, ker bomo cene iz vseh držav unije preračunavali v tolarje po enem samem tečaju.) Tržišče bo postalo bolj transparentno, kar bo povzročilo večjo konkurenco

in pritisk na znižanje cen. Poznavalci tudi napovedujejo, da bo uvedba evra in monetarne unije vplivala na gospodarski rast in večje zaposlovanje.

Manj stroškov, več naložb

Verjetno se bodo večja mednarodna podjetja odločila za poslovanje z evri pred letom 2002. Ta podjetja pa tudi manjša lokalna podjetja v večini računajo na pozitivne učinke monetarne unije. Odpadli bodo stroški menjave valut in valutna tveganja, manj bo tveganj pri vlaganjih zunaj domačih meja, lažje bo primerjati poslovne enote in možnosti na trgu, zmanjšali pa naj bi se tudi stroški financiranja zaradi povečanega finančnega trga. Pričakujejo se spremembe za investitorje in kapitalistični trg, ki se bo povečal. Vrednost naložb naj bi se povečala, saj bo na voljo več kapitala. Izposojanje in vlaganje naj bi bilo lažje in obrestne mere naj bi se znižale. Združeni finančni trg in večja ekonomska moč območja bo tudi priložnost za banke, ki pa bodo po drugi strani zgubile del prihodkov in bodo prisiljene zniževati marže. Za povrh bodo nosile tudi precejšen del stroškov od sami konverziji domače valute v evro.

Evro proti dolarju

Osnovni namen monetarne unije je odstraniti nihanja v menjalniških tečajih, ki so doslej predstavljala stalno negotovost za mednarodno trgovino in vlaganja. Uvedba unije in enotne valute naj bi povečala konkurenčnost evropske trgovine in industrije. Evro naj bi zmanjšal pomembnost dolarja v mednarodnih poslih, unija pa prispevala k poenotenju sistema, programov in organizacije, zaradi česar naj bi evropske multinacionalke lažje konkurirale ameriškim ali japonskim, ki uživajo prednosti velikega in poenotenega domačega trga. V ozadju je še politični in vojaški interes povezati evropske narode. Cena za vse našete prednosti pa bo za posamezne države predvsem omejena suverenost. Odrči se bodo morale popolnoma nadzor nad monetarno in tečajno politiko ter sprejeti omejitve pri proračunih.

BRED DUŠIČ GORNIK

GOSPODARSTVO

Davkoplačevalce je potrebno bolj zaščititi

Tako menijo člani Društva davčnih svetovalcev

ČATEŽ OB SAVI - Slovenski davčni svetovalci so se nedavno, kot je že v navadi, srečali v Termah Čatež. Na petem srečanju svojega društva so med drugim sprejeli nekaj pomembnejših sklepov. Med drugim se zavzemajo, da je treba v zakonu o davku na dodano vrednost zapisati, da se določila tega zakona začnejo uporabljati v prvem obračunskem obdobju po objavi zadnjega podzakonskega akta v zvezi s tem davkom.

Menijo tudi, da je treba čim hitreje sprejeti zakon, ki bo uredil področje davčnega svetovanja. Na osnovi izkušenj opozarjajo, da je treba več pozornosti nameniti zaščiti davkoplačevalcev. Pri različnih dvomih naj bi davkarja upoštevala dve splošni načeli: da je treba ob dvomih odločiti v korist stranke in da je treba neuki stranki pomagati. Davčni svetovalci tudi pozivajo davčne organe, naj pri vračilu preveč plačanih akontacij spoštujejo zakonodajo in preplačila vrnejo v 30-ih dneh, v primeru zamude pa plačajo zamudne obresti.

Udeleženci srečanja so se še zavzeli, naj pravne in finančne posledice sprememb Zakona o prometnem davku in Zakona o socialnih prispevkih začno veljati šele od 1. februarja in ne od 18. januarja letos.

B. D. G.

SEJEM LESMA

LJUBLJANA - Ta teden (od torka do sobote, 13. junija) na Gospodarskem razstavišču poteka specializirani bienalni sejem Lesma, ki je pomembna prireditev za domače strokovnjake s področja razvoja tehnologije predelave in obdelave lesa ter proizvodnje opreme in materialov za lesno industrijo. Ravno tako je zanimiva za najpomembnejša tujina podjetja v tej dejavnosti, saj kar 38 od 97 razstavljalcev, ki se na sejmu predstavljajo neposredno, prihaja iz tujine, največ iz Nemčije, Avstrije in Italije.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Odmeven spor za zdravilo

Spor med Krko in Merckom zamajal zaupanje vlagateljev - Konec maja že trgovanje z delnicami Vizije?

Dolgočasje borznega trga je konec preteklega tedna prekinil spor med novomeško Krko in ameriško multinacionalno Merck. Ker so se v četrtek začele širiti govorice o izgubljeni patentni tožbi, je začela delnica Krke hitro izgubljati vrednost, uprava borze pa je zaradi nepopolnih informacij po dobre pol ure zaustavila trgovanje s to delnico do objave ustreznega obvestila izdajatelja. Za tečajje ostalih delnic je bilo vseeno prepozno, saj je SBI padel za več kot 2 odst. Cena delnice Leka je padla za 2,5 odst., posli pa so se sklepali po 46.800 tolarjev, čeprav je nakup v četrtek še prinašal dividendo. V petek se je izkazalo, da je preplah sprožila začasna sodna odredba o prepovedi proizvodnje in prodaje enapa, zdravila za zniževanje krvnega pritiska, ki je Krkin najpomembnejši izvozni izdelek, saj ga uspešno prodaja v 30 državah in tako z njim ustvari desetino celotnega prometa.

Iz Krke so sporočili, da zdravilo izdelujejo po lastnem patentnem postopku, za kar imajo pisna potrdila v vseh državah, kjer

ga prodajajo, tudi v ZDA. Merck je v isti zadevi že izgubil spor na sodišču v Budimpešti, zato še posebej preseneča odziv domačega sodišča, ki je izdalo odločbo brez kakršnekoli, sicer običajne, preverbe kršitve patentnega postopka v praksi. Po objavi Krkinega sporočila delničarjem se je v ponedeljek z njenimi delnicami spet normalno trgovalo in po začetni paniki, ko je cena za delnico padla do 27.500, je tečaj iz 1.400 tolarjev, ki se je konec dneva približal 30 tisočakom.

Zaradi teh dogodkov je toliko pričakovani začetek kotacij delnic Gorenja na prostem trgu ostal nekoliko v ozadju. Prvi enotni tečaj se je oblikoval pri 1.483 tolarjih, po tednu dni pa se je večina poslov sklepala po ceni 1.400 tolarjev. Za delničarje PID Vizija bo najbrž razveseljiva novica, da je družba delnice prenesla v KDD, kar pomeni, da bodo kmalu na prostem trgu.

MARJETA ČIČ, Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Prevoz Brežice pripravlja sanacijo

Predlog pokrivanja izgube iz preteklih let

BREŽICE - V ponedeljek je družba Prevoz Brežice objavila sklic skupščine delničarjev, ki bo 9. julija. Ker se to prevoziško podjetje zadnja leta otepa z vse hujšimi težavami pri poslovanju (o tem smo že pisali), bodo delničarji odločili kar o nekaj pomembnih zadevah. Med drugim bodo obravnavali izhodišča za sanacijo in reorganizacijo poslovanja družbe, ki jo v teh dneh intenzivno pripravlja uprava družbe. Po besedah direktorja mag. Antona Miheliča razmišljajo o preoblikovanju podjetja v holding, ki bi združeval tri družbe z omejeno odgovornostjo z različno dejavnostjo (npr. prevozi, tehnični pregledi).

Trenutno vozi povprečno polovico Prevozovih tovornjakov, zaradi likvidnostnih težav pa vsak dan visi nad dejavnostjo podjetja grožnja, da bodo morali prevoze zaustaviti, ter da bodo zaostali pri izplačevanju plač.

Uprava bo delničarjem predlagala način pokrivanja 112-milijonske izgube iz let od 1995 do 1997. 22 milijonov tolarjev izgube naj bi krili z dobičkom in revalorizacijo dobička iz let 1993 in 1994 ter 38 milijonov z revalorizacijskim popravkom rezerv, medtem ko naj bi preostalo izgubo krili v naslednjih petih letih iz tekočega poslovanja.

B. D. G.

ČEZ TRI LETA JIH BO ZAMENJAL EVRO - 1. januarja 2002 bodo v obtok prišli prvi bankovci in kovanci evra. Izdali bodo bankovce za 5, 10, 20, 50, 100, 200 in 500 evrov, poleg tega pa še kovance za 1 in 2 evra ter za 1, 2, 5, 10, 20 in 50 centov. Dogovorjeno je že, da bo ena stran kovancev in tudi petina ene strani bankovca namenjena nacionalnemu simbolu. Ne glede na različne simbole bo mogoče vse bankovce in kovance uporabljati po vseh državah monetarne unije. (Foto: B. D. G.)

ZAKLJUČEN PRVI PROJEKT EKOLOŠKE SANACIJE VIDMA

KRŠKO - V komandni sobi proizvodnje celuloze družbe LCEC Videm Krško bodo v ponedeljek ob 14. uri slavnostno zagnali novi sistem praznjenja kuhalnikov s črpalko. Gre za prvi večji zaključeni projekt iz načrtovanega 135 milijonov mark vrednega programa ekološke in tehnološke sanacije Vidma.

V KOLPI BODO DELILI DOBIČEK

METLIKA - Delničarji metliške Kolpe bodo na skupščini 3. julija odločili tudi o razdelitvi dobička. Lani so ga ustvarili za dobrih 76 milijonov tolarjev, nerazporejeni dobiček iz preteklih let skupaj s revalorizacijo pa znaša še dodatnih 8,4 milijone tolarjev. Uprava družbe predlaga, da bi z 11 milijoni pokrili del izgube iz preteklih let, medtem ko naj bi preostalih 26 milijonov tolarjev izgube pokrili s prihodki v naslednjih letih. Za nagrade upravi naj bi izplačali 1,8 milijona tolarjev, 34 milijonov pa pustili nerazporejenih. 37 milijonov tolarjev naj bi po predlogu uprave izplačali delničarjem, ki bodo, če bo predlog sprejet, do konca avgusta tako prejeli po 100 tolarjev bruto dividende na delnico. Skupščina delničarjev naj bi še odločala o oblikovanju sklada lastnih delnic.

Lani kar 43 milijard za bolnišnico

V evropskem vrhu - Visoki stroški in motnje v delovnem procesu - Vsak zaposleni v bolnišnici 15 dni, skupaj čez 11 milijonov dni - Primer Revoza: bolniške se da obrzda

NOVO MESTO - Slovenija je samo v lanskem letu za denarna nadomestila za čas odsotnosti zaradi boleznih namenila okrog 43 milijard tolarjev, od tega delodajalci 24 milijard. Omenjeni izdatki govorijo o tem, da naša država za te stroške nameni vsako leto od 1,5 do 1,7 odst. bruto domačega proizvoda, kar jo uvršča v sam evropski vrh. Več kot polovico stroškov (56,3 odst.) so lansko leto plačali delodajalci, medtem ko je preostalo breme padlo na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Začasna odsotnost z dela zaradi boleznih narašča že več let, kar je po letu 1992 pripeljalo do tega, da so zaradi velikih stroškov in motenj v organizaciji delovnega procesa bolniške postale resen problem. V zadnjih letih o tem razpravljajo strokovnjaki na okroglih mizah in posvetih, le redka podjetja pa so se že lotila resnega brzdanja bolniške.

Lani je bilo zaradi bolniških v Sloveniji izgubljenih skoraj 5 odstotkov vseh delovnih dni ali skupno kar 11,4 milijona delovnih dni,

TERME ČATEŽ: 330 TOLARJEV DIVIDENDE

ČATEŽ OB SAVI - Na skupščini družbe Terme Čatež, ki bo 17. junija, bodo delničarji med drugim odločili o delitvi dobička. Uprava predlaga, da bi nerazporejeni dobiček iz prejšnjih let namenili za dividende, in sicer po 330 tolarjev na delnico. Vse čisti dobiček iz leta 1997, ki znaša 430 milijonov tolarjev, naj bi ostal nerazporejen in na voljo za nove naložbe podjetja.

tri leta prej pa celo 13 milijonov. Zaradi boleznih vsak delovni dan ni delalo 35.700 zaposlenih; če izračunamo povprečje, pa dobimo podatek, da je bil vsak od zaposlenih zaradi tega vzroka v lanskem letu odsoten z dela kar 15 dni.

Zdravstveni absentizem, kot temu problemu pravijo poznavalci, je posledica zelo širokega spleta dejavnikov in ne le od presoje

43 PODJETIJ BO DELEŽNIH POMOČI

LJUBLJANA - Pretekli četrtek je vlada potrdila seznam podjetij, ki bodo vključena v program finančnega prestrukturiranja, ki ga pripravlja Slovenska razvojna družba. Med 43 izbranimi podjetji so tudi: Inles, Jutrzanja, Labod, Smreka in Novoteks Tkanina. Pri izboru podjetij so upoštevali delovno intenzivnost, razvojni vidik, pomembnost za regijo in tehnološko usposobljenost. Za vsa podjetja je na razpolago za 10 milijard tolarjev obveznic, poleg tega pa nameravajo za prestrukturiranje uporabiti še druge instrumente različnih ministrstev in tudi Slovenske razvojne družbe.

Svetuje

Urad za varstvo potrošnikov
Kakšne so potrošniške pravice pri prodaji na obroke? Potrošniku prodajalec izroči določeno blago, še preden plača celotno kupnino. V pogodbi o prodaji na obroke morajo biti navedeno: blago, cena blaga pri prodaji za gotovino, skupni znesek vseh obročnih odplačil (vključno s tistim, ki je bilo plačano ob sklenitvi pogodbe), znesek posameznih obrokov, število obrokov ter rok plačila za vse obroke. Pogodbi mora biti tudi navedeno, da lahko potrošnik kadarkoli naenkrat plača preostalo kupnino brez pogodbenih obrestí in stroškov. V njej morajo biti tudi določeno, da mora ob odstopu od pogodbe prodajalec vrniti vse prejete obroke z zakonitimi obrestmi od dneva, ko je denar prejel, in povrniti tudi nujne stroške. Če pravice potrošnika niso navedene v pogodbi, lahko potrošnik odstopi od pogodbe ali pa jo uveljavlja.

Potrošnik lahko odstopi od pogodbe o prodaji na obroke če to pisno sporoči prodajalcu najkasneje v 8 dneh po podpisu pogodbe. Obvestilo mora priložiti s priloženo pošto. Potrošnik se pravici o odstopu mora vnaprej odpovedati. Potrošnik ima še pravico, ki pa se redkokdaj uresničuje, da zahteva od sodišča podaljšanje zamujenih rokov, če nastopijo posebne okoliščine. V takem primeru mora jamčiti, da bo izpolnil svoje obveznosti.

DANES ODPRO PODJETNIŠKI CENTER

KRŠKO - Danes ob 15. uri bo na Bohoričevi ulici 9 v Krški odprli Podjetniški center Krško, katerega ustanoviteljica je tamkajšnja občina.

RAST V PREDELAVI

LJUBLJANA - Od januarja aprila letos se je obseg proizvodnje v predelovalnih dejavnostih povečal za 5,6 odst., v primerjavi z lanskim povprečjem pa za 1,7 odst. Proizvodnje se je začela že lanskega aprila in se letos še okrepi.

zdravnikov, zato se ga je tretjina celovitosti. Gotovo ne bo odveč, če bi sprejeli tako zakonodajo, ki bi vzpodbujala k delu ne k izogibanju, če bi vzpodbujala varstvo pri delu, osveščali ljudstvo tudi izven delovnega mesta in še marsikaj.

Delodajalci se pogosto pritožujejo, da nimajo dovolj prostih dni za omejevanje odsotnosti z dela zaradi bolniške, vendar nekateri primeri uspešnega reševanja slovenskih podjetjih dokazujejo, da se da veliko narediti tudi v sedanjih razmerah. V novomeški

Primer Revoza kaže, da delodajalci lahko močno vplivajo na gostost in trajanje bolniške odsotnosti. Morda celo bolj kot zdravstvena in delovna zakonodaja, sta nedorečeni, slabo organizirana zdravstvo in sistem zdravstvenega zavarovanja. Res pa je, da vsako podjetje pride do nekaterih znižanih stopnje odsotnosti, kateri ne more več dosti narediti samo.

Revozu so v nekaj letih bistveno zmanjšali odsotnost z dela zaradi bolniške. Začeli so, ko so zaradi izgubili 12 do 14 odst. delovnih ur. Samo v dveh letih so odsotnost zmanjšali na 8 odst. in naslednje leto na 5 odst. Belovnik B. D.

Rejci drobnice spet razočarani

Po sicer uspehi 4. belokranjski razstavi drobnice v Semiču je ostal grenak priokus: zopet je odpadla okrogla miza o reji drobnice, ker ni bilo predstavnikov ministrstva

SEMIČ - Društvo rejcev drobnice Bele krajine je v sodelovanju s Kmetijskima svetovalnima službama Črnomelj in Metlika pripravilo minulo nedeljo v Semiču 4. razstavo drobnice. Na ogled je bilo okrog 50 ovc, ovnov, koz in kozlov, pa ovčarski psi ter tudi konji, s katerimi se je predstavilo Konjeniško društvo Semič.

Odziv rejcev drobnice, ki živali niso le razstavljal, ampak tudi prodajali, je bil dober, poleg obiskovalcev iz Bele krajine pa jih je prišlo veliko tudi iz drugih slovenskih krajev. To je le dokaz več, da se je razstava dobro uveljavila. Prireditelji so razstavo popestrili z ovčarskim 4x4, ko so obiskovalci ugotavljali težo ovna, za nagrado pa je bilo jagnje. Izbrali so tudi najlepše živali. Komisija je odločila, da ima najlepšo ovco Simo Selakovič iz Marjindola ter kozo Anton Rožič iz Črnomlja, medtem ko sta najlepši oven pri Antonu Kofaltu z Osojnika in kozel pri Sonji Marc iz Dolenjskih Toplic. Letošnja novost je bilo ocenjevanje pečene jagnjetine. Kot je povedal predsednik Društva rejcev drobnice Bele krajine Stanko Pašič, so s tem želeli, da ljudje spoznajo, kakšna mora biti okusna in lepo spečena pečenka, saj mnogi, ki pri pečenju jagnjeti vidijo le zaslužek, to sicer zdravo jed ljudem priskutijo. In res so jo obiskovalci v hipu razgrabili. Tudi ocenjevalna komisija pod vod-

stvom dr. Petra Štefaniča ni imela lahkega dela: na prva tri mesta pa so se uvrstili Vlado Stipanovič iz Paunovičev, Dušan Cvitkovič iz Velike Lahnje in Vinko Cerjanec s Krupe. Za vse ljubitelje mesa drobnice še razveseljiva vest, da ga bo odslej moč kupiti v prodajalnah črnomaljske in metliške kmetijske zadruge.

Organizatorji razstave so imeli v načrtu tudi okroglo mizo o razvoju reje drobnice v Beli krajini, a se je tokrat že tretjič zgodilo, da

• *Bolje je biti človek med prašiči kot prašič med ljudmi.*

TEHTANJE OVNA - Člani Društva rejcev drobnice Bele krajine so z razstave na razstavo, ki jih pripravljajo v Semiču, bolj domiselni, saj znajo poskrbeti, da obiskovalci vztrajajo na prireditvi do konca. Med najbolj zanimivimi pa je ovčarski 4x4. letos so morali ugabati, koliko tehta oven, skoraj težje kot ugibanje pa je bilo tehtanje malodane cent težke živali. Toliko bolj, ker so se, ko je oven visel na tehtnici, vsi želeli prepričati, ali zares ni težak toliko, kot so predvidevali. (Foto: M. B.-J.)

Samozaposlovanje na podeželju

Prejšnji teden so dijaki Srednje kmetijske šole Grm predstavili naloge iz projekta za samozaposlitev

SEVNO POD TRŠKO GORO - Dijaki Srednje kmetijske šole Grm v zadnjih letnikih kmetijskega programa pri predmetu Ekonomika izdelujejo naloge v okviru projekta z naslovom "Delovno mesto, ki sem si ga sam ustvaril". Prejšnji terek je bila predstavitev

Božidar Hudoklin Irena Rangus

letošnjih nalog. Mentorja projekta in prof. ekonomike sta Tone Hrovat in Martina Kralj.

V. d. ravnateljice prof. Vida Hlebec je povedala, da je ta projekt namenjen dijakom, ki zaključujejo šolanje z namenom, da razmislijo o sebi in svoji zaposlitvi doma. "Projekt teče že osmo leto, v tem času pa so dijaki naredili

NI GA ČEZ DOBER NASVET

Novo proti muham

Naprodaj je insectex

Zaradi izjemno intenzivnega gibanja kril, ki doseže celo neverjetnih 50.000 utripov na minuto, imajo muhe in mušice zelo naglo presnovo in razvoj. V ugodnem letu se lahko v hlevu v kratkem času namnožijo čez vse mere in v skrajnem primeru celo za tretjino zmanjšajo produktivnost domačih živali. Razmnoževanje preprečimo s samoplegljivimi travniki, letos pa je na prodaj še poseben proizvod s komercialnim imenom insectex, ki je zelo praktičen in učinkovit, odlikuje pa ga tudi zelo dolgo, celo večmesečno delovanje. Seveda je zatiranje muh uspešno le, če hkrati poskrbimo tudi za vse spremljajoče ukrepe, predvsem pa za higieno hlevov in gnojišč, ki so leglo muh.

je splavala po vodi. Ni bilo namreč predstavnikov z ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Belokranjci niso želeli sami sebi pripovedovati svojih problemov. Izpostaviti so imeli namen razdrobljenost kmetijskih zemljišč kot tipičen belokranjski problem ter predlagati ministrstvu, naj bi subvencioniralo prepise pri nakupu zemljišč, ki so zelo dragi, zaradi razdrobljenosti pa morajo rejci kupiti zemljo od številnih lastnikov. V Beli krajini so že izračunali, da bi ovčar lahko preživel z 20 ha zemlje in 150 do 200 živalmi. Takšen pa je sedaj le en član društva. Kljub temu ugotavljajo, da se je število ovc v zadnjem letu povečalo za desetino, medtem ko se reja koz ne povečuje.

M. BEZEK-JAKŠE

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Novo v kletarstvu

(Nadaljevanje)

"Hrana za kvasovke in njen vpliv na alkoholno vrenje," je bila avstrijska tema na simpoziju v Stuttgartu. Jagodni sok dozorelega grozdja običajno vsebuje dovolj hrane, ki jo potrebujejo kvasovke. Navajajo predvsem kisik, ki ga mošt vsebuje dovolj, toda njegovo količino, ki znaša ob nasičenju 7 mg/l, s preostri razlužanjem znižujemo. Žveplo blokira kisik. Spontana mikroflora, ki se zelo hitro razmnožuje, čim grozdje specljamo, porabi za razmnoževanje kisik, podobno tudi oksidacijski encimi, ki jih je dovolj v zdravem grozdu, a še več v gnilem.

Včasih se je trdilo, da si kvasovke lahko zagotovijo dovolj kisika iz predelave sladkorja v alkohol. Danes se priporoča več kisika, da se doseže zadostno število kvasovk. Skupina raziskovalcev iz Francije je delala na študiji "Dovajanje kisika", da bi preprečili zastoj v vrenju. Iskali so trenutek, kdaj dodati kisik in koliko. Nevarnost je lahko v vzpodbujanju procesov oksidacije v nastajajočem vinu, če je količina kisika prevelika in če ni dodan v pravem trenutku. Kako torej pospeševati potek alkoholnega vrenja, ne da bi pospeševali oksidacijo vina?

Poskus je pokazal, da je najugodnejši trenutek tedaj, ko je polovico sladkorja povelo in da je potrebno dodati iz jeklenke preko razpršila (frite) od 5 do 10 mg kisika na liter mladega vina. V tej fazi dodani kisik ne škodi, ker je v mladem vinu veliko ogljikovega dioksida, ki ščiti pred oksidacijo. Vsa vina, ki so jih na opisani način obogatili s kisikom, so lepo povrela do suhega. Prezgodaj ali prepozno

dodani kisik ni pomagal. Stroški tako dodanega kisika so znašali, preračunano v naš denar, 9 do 14 tolarjev na liter. Ni nujno, da si v vsaki zidnici kupimo jeklenko s kisikom, priporočljiva pa je za večje pridelovalce vin in zadržne kleti. Manjše posode z moštom med vrenjem lahko obogatimo s kisikom z zračnim pretokom. Ni potrebno pretočiti vse posode. Dovolj je recimo, če prazračimo polovico, ne glede na to, ali vrenje poteka normalno. Ta napotek velja predvsem za bela, suha vina, tudi rose. Pri rdečih vinih, ki so bila dalj časa na jagodnih kožicah v odprtih kadi, ni potrebno dodajati kisika, da bi vrenje lepo izvenelo do suhega vina.

Zastojem med alkoholnim vrenjem in starikavemu tonu belih vin so posvetili v Stuttgartu veliko referatov. Pri moštih z manjšim mankom hrane naj bi pomagal dodatek hranil v količini do 0,3 g/l. Prevelik dodatek hranil v mošt se odsvetuje, ker ta uspava kvasovke, ki zato ne sintetizirajo dovolj zaželenih stranskih produktov alkoholnega vrenja. Posledica je slabša kakovost vina.

Ob zaključku vrenja je za normalno preživetje kvasovk važna tudi temperatura mošta. V naših podnebnih razmerah temperatura včasih pade čez noč. Če pravočasno poskrbimo, da se mošt preveč ne ohladi, se bo vse lepo končalo. Če pa opazimo šele čez štirinajst dni, da je v vinu še ostalo nekaj malega sladkorja in začnemo ogrevati zidnico ali posodo, se velikokrat sproži mlečno cikanje vina. Kvasnice so se že umirile, visoka temperatura pa spodbudi bakterije, ki nimajo prave konkurence v kvasovkah, in vino se začne kvariti.

dr. JULIJ NEMANIC

Umetno osemenjevanje svinj

Država

% svinj, umetno osemenjenih v l. 1997

Finska, Francija, Španija	70 - 80
Danska, Nizozemska, Švedska	60 - 70
Avstrija, Nemčija, Irsko	50 - 60
Belgija, Italija, Luxemburg	40 - 50
Grčija, Velika Britanija	20 - 30
Portugalska	pod 10

KAM GRE RAZVOJ? - Kot poroča revija Pig International, je bilo v svetu lani 70 milijonov umetnih semenitev svinj. Ker živinorejski strokovnjaki računajo, da v povprečju porabijo 5 katetrov na svinjo letno, to v resnici pomeni, da je bilo dejansko osemenjenih 14 milijonov svinj. Tabela, ki žal ne prikazuje mesta Slovenije, kaže, kakšen odstotek vseh svinj doseže delež umetno osemenjenih, kar je po vsej znanosti znak rejskega napredka. Večji del merjaščevega semena prodajo komercialni osemenjevalni centri, strokovnjaki pa napovedujejo, da se bo v prihodnje povečala proizvodnja semena lastnih meriascev. in sicer za četrtno. (Mae. Elizabeta Roeli)

HELENA MRZLIKAR gospodinjinski kotichek

Por zasluži angleško navdušenje

Središče vzgoje pora je v severovzhodnih predelih Anglije. Tam ga posamezni navdušenci gojijo za vsakoletna tekmovanja, kjer hčejo preseči rekord 4,30 kg. Prav bi bilo, da bi bil por bolj razširjen na naših vrtovih, saj je med vsemi čebulami najmanj zahtevna vrtnina. Je odporen proti nizkim temperaturam in proti škodljivcem, pa tudi rodovitnih tal ne potrebuje.

MLADE nežne sadike presajamo, ko so 20 cm visoke in primerno debele. Če je vreme sušno, dan pred presajanjem zemljo dobro zalijemo. Sadikam odščipnemo konice listov in korenin. Sadimo jih 15 cm narazen v 30 cm razmakanje vrste. Jamice napravimo s sadilnim klinom do 15 cm globoko, vanje vlijamo vodo, da se korenine enakomerno razporedijo po jamici, in jih nato le rahlo prekrjemo z zemljo. Jamic ne smemo popolnoma zapolniti z zemljo, to delamo postopoma z zasipavanjem stebel, ker vsakokrat zasujemo malo višje. Pri tem pazimo, da

prst ne zaide prst med liste, kar je motče predvsem pri pripravi jedi. V avgustu por nazadnje pognojimo z naravnim gnojilom, ki ga vkopljemo v zemljo. Z zasipavanjem končamo proti koncu oktobra.

Por začnemo pobirati, ko je še droben, ker je takšen tudi okusnejši. Za sprotno uporabo ga nikoli ne pulimo iz zemlje, ampak ga dvigamo z vilami. Ker dobro prezimi, imamo svežo zelenjavo, polno hranilnih snovi, na voljo prav do prve solate. Por je v zahodni kuhinji sestavina tradicionalnih juh s krompirjem in enolončnic. Pripravljamo ga lahko na različne načine: bodisi kuhanega ali sveže narezanega pomešamo med kisljo zelje ali kuhan krompir, kar predstavlja nasitno zimsko solato.

Zelo okusni so tudi cmoki s porom. Pripravimo maso kot za kruhove cmoke in dodamo večjo količino seseklanega in rahlo praženega pora. Za mnoge, ki težko prebavljajo čebulo, je zelo primeren tako surov kot kuhan.

KMETIJSTVO

MEDALJE ZA METLIŠKA VINA

LJUBLJANA - Na letošnjem Vinskem sejmu v Ljubljani sta iz Bele krajine s svojimi vini sodelovali le družina Sturm iz Metlike in Vinska klet metliške kmetijske zadruge. Obe sta se zelo dobro odrezali. Vinska klet je poslala v očno štiri vzorce in za Kolednik laski rizling-izbor lanskega letnika prejela zlato medaljo. Sturmovi pa so na ocenjevanju sodelovali s šestimi vini in za štiri prejeli srebrne medalje: za rumeni muškatac, rumeni muškatac-pozno trgatev, rumeni muškatac-jagodni izbor in šardone-pozno trgatev.

OGLEDI V SADOVNJAKIH IN VINOGRADIH

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika vabi na prikaz letnih del v sadovnjaku, ki bo v četrtek, 11. junija, in sicer ob 9. uri v Nemanicem sadovnjaku na Krivoglavcih, ob 11. uri v Volajevem sadovnjaku na Božakovem, ob 15. uri v Matekovičevem sadovnjaku na Radovici in ob 17. uri v Klemenčičevem nasadu v Bereči vasi. V petek, 12. maja, pa bodo ogledi vinogradov, in sicer ob 9. uri pri Znidaršičevi zidnici na Kučarju, ob 11. uri pred trgovino v Draščih, ob 15. uri pri kapelici na Boldražu in ob 17. uri pri Šukljetozi zidnici v Trnovcu.

KMETOVALEC ŠT. 6

SLOVENJ GRADEC - Junjska številka prinaša vrsto krajših praktičnih namenov sestavkov, od daljših pa naj omenimo poročilo s posveta o kmetijski tehniki v alpskem prostoru v luči Agende 2000, članek o dosuševanju sena s prevetravanjem in sestavek o kmetovanju s pomočjo interneta.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 120 do 3 mesece starih prašičev, 25, starih 3 do 5 mesecev, in 14 starejših. Prvih so prodali 110 po 390 do 410, drugih 10 po 300 do 320, tretjih pa 9 po 220 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

STO LET KMETIJSKEGA INŠTITUTA

Kmetijstvo in okolje (4)

Dr. Mirko Leskošek: Krško polje kot primer

Slovenija ima na splošno veliko padavin (od 800 do 2000 mm na leto), ki jih rastline ne morejo v celoti porabiti, zato končajo v podtalnici. To je dobro za obnavljanje podtalne pitne vode, ima pa tudi slabo stran, saj pomeni nevarnost, da bodo v podtalnico zašle neželjene in strupene snovi iz kmetijstva. Podtalnico lahko onesnažujejo tako imenovani točkovni onesnaževalci (hlevi, skladišča, silosi) in razpršeni onesnaževalci - to so kmetijska zemljišča, na katerih lahko pride do izpiranja gnojil in fitofarmacevtskih snovi. Nevarnost je manjša tam, kjer je manj padavin, na primer v severovzhodni Sloveniji, kjer imajo v povprečju manj kot 1.000 mm padavin na leto. Prav tako je manj nevarno, če je zemljišče gozdno ali travnato.

V tleh je najbolj nevaren bitek nitratov, ki se ne vežejo na delce tal, temveč se izperejo v podtalnico. Načeloma se izpiranje nitratov začne, ko se tla zasitijo z vlagjo. Izpiranje je torej odvisno od koristne zmogljivosti tal za vodo v območju korenin kmetijskih rastlin in od presežka vodne bilance. V vodovarstvenem območju je potrebno to še zlasti upoštevati.

Kot primer navodil za gnojenje podajamo Krško polje. Tam je povprečju 1.000 mm padavin na leto, tla na vodovarstvenem območju pa so pretežno plitva (80 odst. pod 30 cm) in na produ. Na najozjem varstvenem pasu, ki obsega 66 ha polj, je uvedena strogo kontrolirana reducirana kmetijska pridelava. Obvezna je kemična analiza tal vseh večjih zemljiških parcel, obvezna je evidenca porabe gnojil in fitofarmacevtskih sredstev za vsako kmetijsko parcelo; prepovedano pa je namakanje razen kapljičnega, prepovedana je uporaba gnojivke in določena zgornja meja obremenitve z živino (2,5 GVŽ goveda in 2 GVŽ prašičev). Prepovedano je tudi spreminjati travnike v njive, za vse pa je določen način rabe.

Zal v Sloveniji še nimamo opravljenih vseh raziskav, ki bi omogočile, da bi na vseh potencialno ogroženih območjih natančneje določili, kaj se sme in kaj ne. Ob zaostrenih ekoloških zahtevah nas to delo še čaka.

(Inž. M. L.)

Rojstvo, zapisano v večnost

Razstava v počastitev stoletnice rojstva slikarja, grafika in muzealca Franja Stiplovska - Fotografije iz ustvarjalčevega življenja darilo njegove žene

BREŽICE - Stoletnice rojstva slikarja, grafika in muzealca Franja Stiplovska se s posebnim spoštovanjem spominjajo v Posavskem muzeju, saj je umetnik precejšen del svojega življenja preživel v Krškem in Brežicah, v Posavju ustvaril jedro svojega umetniškega opusa in med drugim bistveno pripomogel, da je bil ustanovljen Posavski muzej, čigar upravitelj je bil več let.

Stiplovske se je rodil 12. maja 1898 v Malinski na otoku Krku očetu Šlovcu in materi Istraški. Šolal se je v Trstu in Gorici. Prve slikarske osnove je prejel od slikarja Gvajca, nato pa je obiskoval Umetno-obrtno šolo na Dunaju ter zagrebško likovno akademijo. Zaradi bolezni je moral študij prekiniti in se zaposliti na meščanski šoli v Krškem. Po drugi svetovni vojni se je preselil v Brežice, kjer je poučeval na gimnaziji, od leta 1953 do upokojitve leta 1962 pa je bil ravnatelj Posavskega muzeja. Bil je plodovit likovni ustvarjalec, ki so mu bile blizu vse slikarske tehnike, mojstrstvo pa je dosegel v grafiki, ki ji je posvetil

največ svojih ustvarjalnih moči in časa. Poznavalci ga v slovenski umetnosti uvrščajo ob Toneta in Franceta Kralja ter Pilonu.

V Posavskem muzeju so leta 1979 pripravili veliko pregledno razstavo Stiplovških del, kasneje pa uredili njegovo stalno spominsko galerijo. Ob stoletnici rojstva pa so postavili v galerijskih prostorih podružnice Dolenjske banke še začasno manjšo razstavo Rojstvo, zapisano v večnost. Odprli so jo prejšnji četrtek, 4. junija, zvečer. Razstavo je predstavila njena avtorica Ivanka Počkar, za glasbeno doživetje pa so poskrbeli gojenci brežiške glasbene šole.

94-letna slikarjeva žena Iva Stiplovšek in kustodinja Ivanka Počkar, obe zaslužni za razstavo.

Razstava ima ob umetniškem predvsem dokumentaren pomen, saj jo je Počkarjeva zastavila v treh sklopih, skozi katere so z dokumentarnimi fotografijami in drugimi dokumenti ter z izvirnimi Stiplovškovi grafiki predstavljene umetnikovo otroštvo, družina in del njegove ustvarjalne poti. Grafični del predstavljajo predvsem knjižne ilustracije. Novost in posebna zanimivost razstave so fotografije iz slikarjevega življenja, ki jih je muzeju poklonila Iva Stiplovšek, slikarjeva vdova.

M. MARKELJ

Prva nagrada Barici Smole

Najboljše literarno "ljubezensko pismo"

Revija za družboslovje in kulturo Primorska srečanja objavlja v najnovejši številki izid literarnega natečaja za "ljubezensko pismo iz raja ali pekla". Prvo nagrado je dobila Barica Smole, ki je po oceni žirije in literarne urednice revije Vide Mokrin-Pauer "kratko, jedrnat in najbolj izčiščeno razdelala rajskost in peklenskost ljubezenskega pisma".

Barica Smole je dobila prvo nagrado za pismo z naslovom Končna verzija, v katerem objavlja štiri duhovite osnutke zahvale učitelju - slikarju. Primorska srečanja hkrati objavljajo kar dve oceni Katarine, izbora kratke proze, ki jo je trebanjska pisateljica Barica Smole lani izdala pri Dolenjski založbi. Smoletova se je po letu 1990, ko je začela objavljati, na 9 literarnih natečajih uvrstila med 10 izbranih, od tega šestkrat med prve tri, zdaj na prvo mesto v primorski reviji, razen tega pa še na Radiu Slovenija in pri založbi Mondena.

T. G.

Slovenske ljudske

Nova zgoščenka Krkinega zbora

NOVO MESTO - Mešani pevski zbor Krka pod vodstvom zborovodkinje Sonje Čibej je od pred kratkim mogoče slišati ne le na njenih nastopih in koncertih, pač pa kar doma, kadar vas je volja. KUD Krka je namreč izdal njihovo novo zgoščenko s preprostim in zgornjim naslovom Slovenske ljudske pesmi. Kot je v spremnem besedilu zapisal predsednik zbora Andrej Pelko, bi bilo zgoščeni lahko naslov tudi Od Murice do Krke, kajti med drugim bi "naslov govoril o pripadnosti rekama, ki sta tako zelo slovenski, a se zlivata v druge reke in prek njih v morja, kot se naš zbor prerad zliva v druga okolja med različne ljudi".

Krkin pevci pogosto nastopajo v tujini in omenjena zgoščenka je zato v prvi vrsti nastala prav zaradi naših rojakov po svetu. Ko so se letos maja odpravili na pot v Kanado in Ameriko, so s sabo že lahko vzeli Slovenske ljudske pesmi. Na zgoščeni, ki so jo marca posneli v prostorih osnovne šole Grm, je 43 pevcev zapelo 14 ljudskih pesmi iz različnih koncev Slovenije: primorske, koroške, prekmurske, istrske in druge, nekatere vesele, spet druge bolj otožne, kot je pač življenje. Pohvalno je, da je dodana pesmarica, tako da bodo ljubitelji tovrstne glasbe Krkinim pevcem lahko tudi pritegnili.

L. MURN

Pevska deteljica v Brežicah

26. srečanje pevske štiriperesne deteljice: Iz Brežic, Železne Kaple, Stražišča pri Kranju, Kontovela

BREŽICE - Začelo se je pred šestindvajsetimi leti, ko so se štirje pobrateni slovenski zbori iz Brežic, Železne Kaple, Stražišča pri Kranju in Prosek - Kontovela začeli dobivati na vsakoletnih pevskih srečanjih. Letos je pevska štiriperesna deteljica v soboto, 6. junija, zapela v Viteški dvorani Posavskega muzeja, srečanje pa je pod pokroviteljstvom brežiške občine in v soorganizaciji tam-kajšnje ZKD pripravilo KUD Brežice - pevski zbori. Dobro-došlico je zaželel brežiški župan Jože Avšič.

bene šole. Zanimivo je, da so v pevski štiriperesni deteljici najprej sodelovali moški pevski zbori, po četrto stoletja pa je v tovrstnem sestavu le še moški pevski zbor "Vasilij Mirk" iz Prosek - Kontovela, iz Slovenskega prosvetnega društva "Zarja" iz Železne kaple, iz DKD "Svoboda" iz Stražišča pri Kranju in iz KUD Brežice na nastopajo tudi ženske. Prihodnje leto se bo pevska deteljica dobila v Proseku - Kontovelu.

L. M.

BREŽIŠKI PEVCI - Najprej je zapel domači moški, ženski in mešani pevski zbor pod dirigentskim vodstvom Elizabete in Dragutina Križaniča. Na sliki pozdrav brežiškega župana Jožeta Avšiča. (Foto: L. M.)

"Gre za eno najstarejših družin pevcev takšne vrste v Sloveniji, poudariti pa je treba, da so srečanja, ki so namenjena v prvi vrsti prijetnemu druženju in sploh povezovanju ljudi med seboj, vseh 26 let potekala neprekinjeno in se jih vseskozi udeležujejo tudi naši brežiški zbori," je povedal Dragutin Križanič, dirigent gostiteljskih zborov in ravnatelj brežiške glas-

Mojster risank

Večer animiranih filmov Witolda Giersza

NOVO MESTO - Kulturni stiki med Slovenijo in Poljsko so postali v zadnjem času živahnejši, najbrž tudi po zaslugi dejavnega Društva slovensko-poljskega prijateljstva, ob tem pa je razveseljivo, da je v dogajanje pritegnjena dolenjska prestolnica. Tako je minuli teden med gostovanjem v Sloveniji znameniti poljski režiser kratkih animiranih filmov Witold Giersz, dobitnik številnih velikih nagrad na uglednih mednarodnih filmskih festivalih ter dobitnik zlate in srebrne palme festivala v Cannesu, z izborom svojih filmov obiskal tudi Novo mesto. V torek, 2. junija, so v Kulturnem centru Janeza Trdine zavrteli nekaj njegovih kratkih filmov, predstavitev pa so se udeležili avtor, poljski veleposlanik v Sloveniji Jan Tombinski in predsednik Društva slovensko-poljskega prijateljstva. Pred projekcijo je režiser Giersz spregovoril o svojih filmih, žal, ne prav veliko obiskovalcem.

Giersz je ustvarjalno pot začel kot risar v Studiu risanih filmov v Bielsko Biali, nadaljeval kot animator in nato kot risar glavnih likov, scenarist in režiser v varšavskem Studiu miniaturnih filmov, kjer je ustvaril večino svojih kratkih animiranih filmov, skaterimi se je vpisal med klasike poljske avtorske risanke. Že kot uveljavljen avtor in dobitnik mednarodnih nagrad je diplomiral iz režije na Visoki filmski šoli v Lodzu. Delal je še v drugih filmskih studijih, pot pa ga je zanesla tudi v Ljubljano, kjer je sodeloval s slovenskimi filmskimi avtorji in nekaj časa vodil seminar o animiranem filmu. Giersz ni samo avtor "risank za odrasle", kot bi najkrajše označili njegove animirane filme s filozofsko poanot, ampak tudi zavzet vzgojitelj animatorjev in risarjev.

MiM

Mesto v barvnih nalivih

V prostorih Mestne občine Novo mesto so odprli razstavo Kumrovih upodobitev dolenjske prestolnice

NOVO MESTO - Akademski slikar Jože Kumer, čigar razstava avtorsko izbranih novejših del je od prejšnjega meseca na ogled v Galeriji Krka, je prejšnji teden javnosti razgrnil še nekaj del iz svoje ustvarjalne delavnice. V hodniku drugega nadstropja Mestne občine Novo mesto so v torek, 2. junija, dopoldne odprli razstavo osemnajstih njegovih slik z motivi Novega mesta, ki niso le za ogled, ampak jih je mogoče tudi odkupiti. Na otvoritvi je o Kumrovih upodobitvah Novega mesta govoril Jožef Matijević, za glasbeno popestritev pa so poskrbeli učenci Glasbene šole Marjana Kozine.

Pobudo za razstavo je dal načelnik Upravne enote Novo mesto Jože Preskar, podprl pa jo je župan Franci Koncilija. Tako si zdaj v prostoru, kjer se zvrsti vsak dan kar precej ljudi, zaposleni in tisti, ki jih "na občino" zanese kak opravke, lahko ogledajo Kumrovo slikarsko videnje rodne Novega mesta. Dolenjska prestolnica je doživela kot le malokatero slovensko mesto številne umetniške upodobitve, saj skoraj ni bilo likovnega ustvarjalca, ki se

Na otvoritvi je slikarju izročil darilo načelnik Upravne enote Jože Preskar.

je tu ali rodil ali vsaj nekaj časa živel, da ne bi podlegel izzivu upodobiti slikovito mesto, obdano z zeleno Krko in kronami s kapiteljsko cerkvijo. V vrsti slikarjev, ki se začena s Školo in Wagnerjem ter nadaljuje z Vavpotičem, Jakcem in Lamutom do sodobnih likovnih ustvarjalcev, je Jože Kumer zlahka prepoznaven, saj so njegove upodobitve izrazite tako v barvah kot kompozicijskih prvinah.

M. MARKELJ

Fari harmonika, Kočevju solo petje

Glasbena šola Kočevje je ministrstvo za šolstvo zaprosila za odprtje oddelka harmonike in nauka o glasbi v Fari ter solo petja in saksofona v Kočevju - širitev tudi B-programa

KOČEVJE - Med 250 učenci kočevske glasbene šole, ki bodo uspešno zaključili letošnje šolsko leto, ni učencev iz krajevne skupnosti Kostel. Tudi tisti redki namreč, ki so bili v šolo vpisani, niso redno obiskovali pouka ali pa so, kot z obžalovanjem ugotavlja ravnateljica Mateja Junc, šolanje opustili, saj je bilo prenaporno tako za učence kot njihove starše.

Čeprav je Fara od Kočevja oddaljena le nekaj nad 20 kilometrov, je tamkajšnjim otrokom zaradi slabih prometnih povezav s Kočevjem glasbeno izobraževanje zelo otežkočeno. "Zato smo zaprosili ministrstvo za šolstvo za odprtje dislociranega oddelka harmonike in nauka o glasbi v Fari. Zanj je že vse pripravljeno: imamo učence in učitelja, tamkajšnja šola nam je pripravljena omogočiti uporabo njihovih prostorov," pravi Junčeva. Ali bo 75 otrokom, kolikor jih letos obiskuje OŠ Fara, omogočeno glasbeno izobraževanje v domačem kraju,

je zato, kot pravi, odvisno le še od ministrstva za šolstvo.

V glasbeni šoli Kočevje letos pričakujejo še en odgovor ministrstva za šolstvo, in sicer na prošnjo, da jim odobri odprtje oddelka za solo petje in saksofon, saj je zanimanje za oboje že nekaj let precejšnje. Junčeva upa, da jim bo

SREČANJE OTROŠKIH FOLKLORISTOV

MARIBOR - Letošnje srečanje otroških folklornih skupin Slovenije je bilo v petek, 22. maja, v Slovenski dvorani v Mariboru. Nastopilo je 13 izbranih otroških skupin iz vse Slovenije, med njimi tudi skupina folklornega društva Kres iz Novega mesta pod vodstvom Majde Nemančič. Z odličnim nastopom in programom, ki zajema otroške igre, izštevance, pesmi in ples, se je skupina uvrstila med najboljše. Strokovnjaki so ocenili, da "skupina deluje naravno in ubrano, videti in slišati je, da otroci delajo z veseljem, in uživajo ob tem, kar počno".

Ravnateljica Mateja Junc

ministrstvo odobrilo odprtje oddelkov s pričetkom novega šolskega leta, ki ga namerajo začeti tudi z razširjenim B-programom glasbenega izobraževanja za odrasle, če bo seveda kočevska občina, ki ta program nancira, podprla njihov predlog.

M. LESKOVŠEK-SVEJ

Gradi na natančni risbi

V Galeriji Krško so odprli razstavo slik na steklo in risbo poklicnega slikarja Leopolda Petana

KRŠKO - V cerkvi sv. Duha, kjer domuje Galerija Krško, so prejšnji četrtek, 4. junija, odprli novo razstavo, in sicer so do konca tega meseca na ogled oljne slike na steklo in risbe poklicnega slikarja Leopolda Petana iz Velikega Dola pri Koprivnici. Otvoritveno slovesnost je z bra-

Slikar Leopold Petan in Rudi Stopar

njem priložnostnih haibunov obogatil slikarjev prijatelj Rudi Stopar, likovni kritik Mirko Jurešček pa je govoril o značilnosti Petanovega likovnega ustvarjanja. Leopold Petan, ki se je z likovnim ustvarjanjem začel ukvarjati razmeroma pozno, potrebno je nje pa si je nabiral predvsem hrvaških slikarjih navdih, je svojo četrto samostojno razstavo izbral risbe in slike na steklo, ki nastale od 1985. do letošnjega leta. Poglavitni motiv razstavljanih del je drevo v krajini, izrisane s filigransko natančnostjo, pa gre za risbo ali sliko. Sploh je ba Petanovo glavno likovno izražanje, ki tudi slikam začujejo pravega pridre prav pri upodabljanju linija v njegovih skrivnostnih barvah ni rasti ali razpadanju. Slikarjevo motivno izhodišče so res podoben iz narave in loteva se jih z veličino mero realizma, vendar s fino nabo in nasičenimi barvami dosega vzdušja skoraj fantastičnega skrivnostnega.

M. MARKELJ

NOVO DOMOZNANSKO DELO - Domoznanska literatura o Novem mestu je iz leta v leto bogatejša, med zaslužnimi pisci, ki skrbijo za to, pa je tudi upokojeni novinar Miloš Jakopec, ki je pred kratkim izdal knjigo Novomeško steklarstvo. V nji je prikazal zgodovinski razvoj steklarske dejavnosti na širšem območju Novega mesta, posebno pozornost pa je posvetil nastanku in propadu novomeške steklarne Inis ter dejavnosti kasnejši tovarni steklenih izolacijskih vlaken Novoterm. Knjigo so javnosti predstavili v torek, 8. junija, zvečer v čitalnici Knjižnice Mirana Jarca. O avtorju in njegovem delu je govoril prof. Karel Bačar (na sliki desno), o nastanku knjige in njeni vsebini pa je spregovoril kar avtor sam (na sliki levo). (Foto: M. Markelj)

O Biroju 5 še nič dokončnega

Z nadaljevanja obravnave zoper Biro 5 in njegovega direktorja Papiča, ki ju obtožba bremeni gospodarskega prestopka zaradi kršenja embarga - Obravnava se bo nadaljevala 6. julija

NOVO MESTO - Na novomeškem okrožnem sodišču se je minuli ponedeljek nadaljevalo sojenje novomeškemu podjetju Biro 5 in njegovemu direktorju Jožetu Papiču, ki naj bi leta 1994 kljub embargu za srbsko blago uvažal žico srbskega izvora. Obtožba mu očita, da naj bi storil gospodarski prestopke zaradi kršenja zakona o izvajanju resolucije Varnostnega sveta OZN iz leta 1992, s katerim so uvedli embargo na trgovanje s Srbijo, Črno Goro ter območji Bosne in Hercegovine, ki so bila pod nadzorom bosanskih Srbov. Vendar sojenje tudi tokrat ni bilo končano. Obravnava se bo nadaljevala 6. julija, ko bo sodišče na glavni obravnavi zaslišalo carinskega revizorja.

Papičev zagovornik Milan Krstić je namreč, kljub temu da je predsednica senata v dokaznem postopku prebrala odgovor Carinarnice Ljubljana o omenjeni zadevi, vztrajal, da se neposredno na glavni obravnavi zasliši šef kontrolne skupine Dušan Jovanović

ali kdo drug iz revizije, ki bo odgovoril, zakaj so dovolili uvoz prvih 300 ton bakrene žice z enako uvozno dokumentacijo, drugega, ki je bil precej manjši (le 64 ton), pa ne. Tožilec je omenjenemu predlogu nasprotoval, ker je menil, da je odgovor ljubljanske carinarnice dovolj in da novi dokazni predlogi ne bodo prinesli ničesar novega k pojasnitvi in da vse to pomeni le zavlačenje postopka. Papičev zagovornik je očitek tožilca o zavlačenju zavr-

nil, saj je zaradi blokade poslovanja podjetja prvi zainteresiran, da se zadevi pride do dna. Papič je še povedal, da je sodišče že pred dvema letoma zaprosil za pospešitev postopka. Senat je ugodil predlogu zagovornika in obravnavo preložil na 6. julij, kjer naj bi na glavni obravnavi zaslišali še carinskega revizorja.

V pisnem odgovoru ljubljanske carinarnice, ki ga je podpisal šef kontrolne skupine Dušan Jovanović, piše, da so po sprostitvi prve pošilje predstavnika Biro 5 Kranjca večkrat opozorili, naj se ne igrajo in uvažajo bakrenih izdelkov, ki so prav gotovo srbskega porekla. Za drugo pošiljko naj bi podali ovadbo, ker makedonska gospodarska zbornica ni odgovorila, ali je uvozni certifikat za bakreno žico pravi ali ne, medtem ko so za uvoz nekaj mesecev prej to potrditev dobili.

J. DORNIŽ

KOLESARJI POKAZALI ZELO DOBRO ZNANJE - Prejšnji torek je osnovna šola Brežice pripravila področno tekmovanje "Kaj veš o prometu" za osnovne šole s prilagojenim programom. Učenci so krenili na zahtevno progo po brežiških ulicah in pokazali, da se v prometu še kako dobro znajdejo. Prav tako so zelo dobro znanje in spretnosti pokazali tudi na poligonu in pri reševanju testov. V starejši skupini so bili ekipi najboljši domačini, v mlajši skupini pa je slavila osnovna šola Mihajla Rostoharja iz Krškega. Med posamezniki sta bila najuspešnejša Mitja Špilek iz Brežic med starejšimi in Andrej Tomažin iz Krškega med mlajšimi. (Foto: T. G.)

PO LEVI STRANI - V sredo, 3. junija, ob 19. uri je D. P. iz Žužemberka na regionalni cesti od Žužemberka proti Dvoru prehitel osebno vozilo in peljal po levem pasu cestišča, ko mu je nasproti pravilno pripeljal A. P. iz Žužemberka. Pri trčenju je nastala velika gmotna škoda, pri čemer sta bila huje ranjena tudi voznik osebne avtomobila in golfru in sopotnica v Mitsubishiju. Dva dni po nesreči je umrl nedonošen otrok sopotnice. (Foto: S. Mirtič)

POTA IN STRAN POTAT

dežurni poročajo

ZASEGLI OROŽJE - 5. maja so policisti na podlagi odredbe okrožnega sodišča v Krškem opravili hišno preiskavo pri S. S. iz Brežic. Tam jim je izročil lovsko puško znamke Crvena zastava, drugega orožja pa policisti niso našli.

IZGINILA DVA AVTA - Prejšnji torek med 6. in 14. uro je nekdo na parkirnem prostoru Šmarješke ulice v Novem mestu ukradel osebni avto Golf temno modre barve, registrske številke KK 32-69K. Avto je last F. S. iz Gornje Prekope. Naslednjo noč je pred stanovanjsko hišo v Šmihelu izgubil še passat temno rdeče barve, registrske številke NM 40-70D. Lastnika avtomobila T. K. iz Šmihela avta ni zaklenil in pustil v njem kontaktne ključce. Če karkoli veste o ukradenih avtomobilih, to sporočite na telefonsko številko 113.

OBOROŽENI TUREK - V petek je na mejni prehod na Obrežju z osebnim avtom pripeljal Turek. Policist je pri mejni kontroli na desni strani voznikovega sedea našel bodalo, v predalu armaturne plošče pa je bila plinska pištola, v kateri je bil nabojnik z osmimi plinskimi naboji.

VINJENI HRVAT - V petek zvečer so brežiški policisti na Obrežju ustavili voznika twinga iz Hrvaške, ki začasno stanuje v Brežicah. Napihal je kar 1,48 promila alkohola.

SKORAJ POVOZIL POLICISTA

BREŽICE - V nedeljo je 24-letni G. K. iz Brežic vozil po levi strani ceste. To so opazili policisti, ki so hoteli kršitelja ustaviti. A mladenič ni bil kar tako. Namesto da bi ustavil, je zapeljal proti policistu, tako da je moral ta odskočiti, da ni končal pod kolesi avta. A voznik se še vedno ni ustavil, policisti pa za njim. Zalegla ni niti modra luč s sireno. Ko pa so ga policisti s svojimi avti blokiral na parkirišču, je še vedno poskušal pobegniti. Preizkus vinjenosti je odklonil, pri tem pa je policiste žalil in jim grozil, da jih bo pobil.

PRAVNA SVETOVALNICA Svetuje odvetnica Marta Jelačin

Kaj je javno dobro?

Javno dobro pomeni dobrine v splošni rabi. V preteklosti smo za ta pravni pojem uporabljali izraz splošno ljudsko premoženje v splošni rabi, javna imovina in podobno. Oziroma pojem javnega dobra v naš pravni red uvaja zakon o lastninski in drugih stvarnih pravicah, ki določa, da je javno dobro stvar ali skupina stvari, ki ob enakih pogojih, določenih v zakonu, lahko uporabljajo vsakdo.

Javno dobro se deli na naravno in grajeno javno dobro. Cesta je na primer grajeno javno dobro, vodotok pa naravno javno dobro. V grajeno javno dobro zakon uvršča tudi komunalne objekte, kot so na primer tržnice, ulice, parki, igrišča, pokopališča... Ustava v 70. členu določa le, da je na javnem dobru možno pridobiti pravico uporabe pod pogoji, ki jih določa zakon, zato ne moremo različne razlage. V postopku, v katerem upravni organ določa o ustanovitvi javnega dobra, lahko lastnik nepremičnine uveljavlja svoj pravni interes z zakonito izvedbo postopka. Sicer pa nekega splošnega zakona o tem, kaj je javno dobro, nimamo. Prava ureditev javnega dobra je razdrobljena v različnih predpisih; v zakonu o varstvu okolja, zakonu o gospodarskih javnih službah, zakonu o javnih cestah, zakonu o stavbnih zemljiščih in zakonu o zemljiški knjigi.

MOTOKROS V GOZDU? - V gozdu pri vasi Potok so pred časom opravili nenačrtovan posek dreve. Drevje je padalo tako, kot da bi bila skozi gozd zarisana ovinkasta cesta. Kaj je za tem, se je pokazalo prejšnji teden, ko so začeli po hosti riti s strojem. Menda naj bi v gozdu hoteli narediti stezo za motokros. To početje je v ponedeljek ustavil inšpektor za okolje in prostor. Ljudje se sprašujejo, kako lahko sploh komu pade na misel, da bi v gozdu naredil progo za hrup in smrdeči motokros, ko je vendar po gozdnih poteh z zakonom prepovedana že navadna vožnja z avtomobili in motorji. (Foto: A. B.)

SPET SMRT NA MAGISTRALKI

KRŠKO - V petek, 5. junija, ob 15. uri je na magistralni cesti Ljubljana - Obrežje pri Gmajni v krški občini spet hudo počilo, nesreča pa je zahtevala eno življenje. 56-letni Jože B. iz Gorenje vasi pri Šmarjeti je peljal osebni avto od Obrežja proti Ljubljani. Pri Gmajni je nenadoma zapeljal na nasprotni pas, takrat pa je nasproti s polpriklonikom pripeljal Tomaž S. iz Mirne Peči, ki je sicer zapeljal na bankino, a trčenja ni mogel preprečiti. Voznik osebnega avtomobila je zaradi hudih poškodb na kraju nezgode umrl.

POLICISTE HOTEL TEPSTI

KRŠKO - Prejšnji sopolni četrek si je mirni kotiček na policijski postaji Krško prisluzil 45-letni B. S. iz Krškega, ki je sredi belega dne razgrajal, pomiril pa se ni niti ob prihodu policistov. Še več: moža v modrem, ki sta ga hotela pomiriti, je hotel pretpeti. Njegovo početje pravzaprav ni presenetljivo, saj je alkoholist pokazal kar 2,54 promila alkohola.

VOZNICA NA TREZNJENJU

KRŠKO - Prejšnjo sredo popoldne so krški policisti pri Drnovem ustavili 40-letno voznico, ker je prehitela po polni črti. Ker so posumili, da pri njeni vožnji delujejo tudi maligani, so ji ponudili alko-test, ki je pokazal 0,98 promila. Vožnja so ji sicer prepovedali, vendar se je na prepoved poživžgala, kar je imela "poplačano" z brezplačnim popoldanskim in večernim bivanjem na policijski postaji, seveda ne bo ušla niti strogim kaznim novega zakona o varnosti cestnega prometa.

DVIGOVAL PRAH

KRŠKO - V soboto okoli 7. ure zvečer je 44-letni P. S. prišel domov. Na dvorišču je začel sunkovito speljevati naprej in nazaj, tako da sta prah in pesek frčala po zraku. Žena ga je sicer opozorila, naj neha, to pa je moža še dodatno razjezilo. Ponočno je sedel v avto, sunkovito speljal vzvratno po klancu navzdol in trčil v obcestni jarek. Ko je prišel domov, je ženi očital, da je ona kriva za poškodbo vozila. Ko so k njemu prišli policisti, je tudi te kljub opozorilni zmerjal in žalil, zato so ga odpeljali v prostore za pridržanje, srečal pa se bo tudi s sodnikom za prekrške.

AVTOBUS S POTNIKI V DREVO

KRŠKO - V soboto, 6. junija, nekaj pred deseto dopoldne je voznik avtobusa 38-letni Andrej K., ki je zaposlen pri zasebnem avtoprevozniku, v Brezjem pri Dovškem peljal po klancu navzdol. Čeprav je zaviral, ostrega ovinka ni mogel speljati in je trčil v drevo. Od 19 potnikov sta bila dva lažje poškodovana.

CESTA BO ZAPRTA

Vse občane in uporabnike odseka ceste Šempeter - Paha obveščamo, da bo v soboto, 13. junija, zaradi Memoriala Jožeta Prešerna in srečanja motoristov s spretnostno vožnjo popolna zapora ceste na omenjenem delu od 8. do 19. ure. Obvoz bo možen preko Otočca, Šmarjeških toplic, Žalovec do Pahe, kar bo tudi označeno. Hkrati pa vabljeni k ogledu!

Romi za Rajkovo smrt krivijo policiste

Policijska razlaga drugačna: Rajko je prišel na policijo, rekoč, da lahko pomaga pri zablembi orožja, ni pa rekel, da mu kdo grozi, saj bi drugače policisti ubrali povsem drugačno taktiko - Šentjernejski romi so se izmuznili zasedi

KRŠKO, BREŽICE - Prejšnji četrek je v romskem naselju Gazice pri Cerkljah ob Krki pod strelji iz avtomatske puške umrl 29-letni Rajko Hudorovič iz bližnjega naselja Romov Kerinov grm ali uradno - iz Gorice 40, kjer sredi rodovitnega Krškega polja prevaha okrog 120 Romov. Dejanja je osumljen Rom Renato Valentino B. iz Šentjerneja, ki je prišel v Gazice s sovaščani Darko B., Gorazdom J., Silvestrom J. in Radom J.

Kot so v uradno sporočilo za javnost zapisali na UNZ Krško, so Šentjernejčani v Gazicah poiskali pokojnega Rajka. Med njimi je prišlo do prepira zaradi trgovanja z orožjem, pri čemer je 32-letni Renato Valentino z avtomatsko puško ustrelil Rajka, ki je takoj umrl. Policisti so osumljene prijeli in pri njih našli dve avtomatski puški kalašnikov in eno pištolo.

Kerinov grm je bil tako spet zavrt žalost. Spet, kajti nista še

minili dve leti, ko sta blizu Cerklj ob Krki pod strelji dveh Hrvatov zaradi prekupčevanja z orožjem umrla 28-letni Stanko Hudorovac in 56-letni Vladimir Brajdič iz Kerinovega grma.

Romi se ne strinjajo z izjavami, da je Rajko umrl zato, ker naj bi prekupčeval z orožjem. Pravijo namreč, da je živel zelo pošteno, nikomur ni storil nič žalega niti ni rekel kakšne žal besede, vaščani so ga imeli radi. V naselju Kerin-

nov grm si je zgradil manjšo hišo, pred kratkim pa si je kupil tudi nov renault laguna. "Šentjernejski Romi so mu zavidali, ker je bil tak, zato so mu večkrat grozili, posebno še zadnji teden. Šentjernejski Romi so nanj že več dni prežali iz skrivališča v gozdu. O tem je Rajko obvestil tudi policiste," pripoveduje Gregor Hudorovič, ki je boter vsem trem Rajkovim otrokom: starejši sin hodi v drugi razred, dvojčka pa v prvga.

"Če bi Rajko prekupčeval z orožjem, potem v Gazice gotovo ne bi šel neoborožen. Bil je celo zmenjen s policisti, ki naj bi Šentjernejanom - ti naj bi prišli z orožjem - postavili zasedo. Ko je Rajko videl, da policistov ni v Gazicah, je iz strahu zapustil romsko naselje, vendar je na poti domov srečal policiste, ki so mu rekli, naj gre nazaj, saj mu ne bo nihče nič storil," pripoveduje Gregor. Drugi mu pritrjujejo in dodajajo, da so največ krivi policisti, saj bi bil lahko Rajko še živ, če bi storil tako, kot so se z Rajkom dogovorili dan prej. Tako naj bi strelec, ki je ubil Rajka, spaznil kar dva seržerja. Rajko, ki je videl, da Renato Valentino strelja nanj, je začel bežati, vendar ga je ta najprej ranil v nogo, potem pa tudi v glavo. Rajkov prijatelj je bil na srečo le obstreljen.

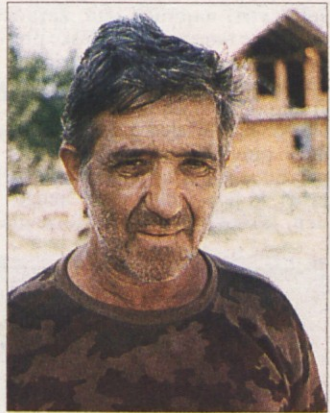
"Bolje bi bilo, da se s policaji sploh ne bi dogovoril. Tako bi bil še danes živ. Kaj je pomagalo, če so policisti Šentjernejanom naredili zasedo v Cerkljah na križišču in v Mraševem! Tako na daleč se

lovi zajce," pravi Rajkov oče Milan, oče osmih otrok.

Sicer pa so policisti Rajkovo ime omenjali tudi v nedavni orožarski aferi, v kateri so kriminalisti aprila prijeli skupino šestih moških iz brežiške in krške občine. Takrat so nekaj malega orožja našli tudi pri pokojnem Romu. To sicer vedo tudi njegovi sovaščani, vendar v isti sapi pravijo, da ni imel orožja, pač pa so pri njem našli zgolj dva okvirja za kalašnikov. "Ta je našel med odpadlo vojaško obleko, ki jo je vojska odvrnila na smetišče, za Rome pa je še vedno uporabna," pravi Gregor.

Ni bil policijski sodelavec

A policijska razlaga dogodka je nekoliko drugačna. Kot pravi načelnik UNZ Krško Rajmund Veber, je Rajko en dan prej res prosil, da bi sodeloval s policisti, saj je izvedel, da bo v Gazice neko pripeljal orožje. "Nj bilo govora, da mu kdo grozi. Če bi bilo tako, bi naredili hišno preiskavo in ne bi nekoga pošiljali v ogenj. Tako smo se dogovorili le za zaseg orožja, pri čemer smo policisti obljubili zasedo," pravi Veber in dodaja, da Rajko ni bil policijski sodelavec, kakor se že govori v javnosti. Orožje naj bi v Gazice pripeljali ob 9. uri, 20 policistov in kriminalistov v civilu, ki niso vedeli, ne kdaj ne kdo ali s kakšnim avtom bo prišel, pa je naredilo dvojno zasedo že uro prej. Prva zaseda je le ugotovila prihod skupine, druga, ki se je postavila le 100 ali 200 metrov od naselja v

RAJKOV OČE - Milan je trdno prepričan, da njegov sin ni prekupčeval z orožjem.

okolico edine poti, ki vodi k Romom, pa naj bi Šentjernejčane prestregla.

"A ti so avto ustavili med 1. in 2. zasedo in jo peš mahnilo skozi gozd, kar ni njihov običaj, pa tudi nenavadna poteza, če so mislili pripeljati orožje. Če bi se torej pripeljali z avtom, bi jih policisti prestregli že pred naseljem," razlaga Veber. Ko so policisti ugotovljali, kje se je torej izgubil avto, so že zaslišali strele. Šentjernejske Rome so policisti ulovili med begom, eno puško so našli v avtu, drugo pa zakopano pod listjem, ki so se jo Romi rešili, ko so bežali.

Kaj se je v resnici dogajalo v naselju Gazice, bo težko ugotoviti. Tudi preiskava pred preiskovalnim sodnikom je pokazala, kako različne so izjave Romov, analiza pa bo pokazala, kdo vse je streljal. Pa tudi to ni jasno, zakaj sta se sprli dve romski družini, kateri sta se teden dni pred tragičnim dogodkom spri in celo stekli na Madžarskem. Po izjavah nekaterih naj bi bilo vmes spet prekupčevanje z orožjem.

T. GAZVODA

ZGODBA SE PONAVALJA - Nista še minili dve leti, ko sta pod strelji zaradi prekupčevanja z orožjem izgubila življenje dva Roma iz Kerinovega grma. Je tudi za Rajkovo smrt krivo prekupčevanje? Romi pravijo, da ne. (Foto: T. Gazvoda)

Novomeščani so pometali v Krškem

Na dvodnevni kolesarski prireditvi v Krškem so kolesarji novomeškega kluba Krka Telekom v vseh kategorijah dobesedno pometli s konkurenco - Četrtrič polomljen

KRŠKO - V soboto in nedeljo je krško kolesarsko društvo Savaprojekt v okviru prireditve ob občinskem prazniku vzorno pripravilo kolesarski dirki, na katerih pa so se najbolj izkazali novomeški kolesarji, ki na zmagovadni oder skorajda niso pustili nikogar drugega. Nedeljsko dirko za veliko nagrado Krškega, ki je bila vrhunec dvodnevnega sporeda, je v ciljnem šprintu dobil Boštjan Mervar, drugi je bil Uroš Murn, tretji Kranjčan Tadej Križnar, najbolje uvrščeni krški kolesar pa Aleš Poljanšek na 9. mestu.

V soboto so se za točke pokala Dana najprej pomerili dečki pa mladinci in nazadnje še člani, med katerimi je po nekaj neuspešnih poskusih pobega po nekaj krogih, speljanih po ulicah Krškega, uspelo uiti Novomeščanom Urošu Murnu in Gorazdu Štanglju ter članu novogoriškega Hita in nekdanjemu poklicnemu kolesarju Cantine Tollo Borutu Rovščku, ki so v

drugi polovici kriterijske dirke, pri kateri so se točkovala prva štiri mesta v vsakem tretjem krogu, skorajda ujeli glavino. Po dogovoru med ubežno trojico, kjer sta imela Novomeščana očitno premoč, je zmaga pripadla Urošu Murnu.

V nedeljo so v jutranjem hladu štartali najprej skupaj mlajši in starejši mladinci, med katerimi je bil najhitrejši mlajši mladinec Švajger,

ki je premagal tudi vse starejše kolege. Člani so morali na štart 140 km dolge in v treh krogih speljane posavske preizkušnje natanko opoldne, bolj kot drugi kolesarji pa je bila njihov nasprotnik huda vročina. Sredi dirke je glavni pobežnik 10 kolesarjev, med katerimi so bili po trije člani treh velikih klubov, Krke Telekoma, ptujsko-ljubljanskega PP&RR in kranske Save, ter osam-

• Najboljši krški kolesar Damjan Četrtrič, ki se želi usmeriti predvsem v dirkališko kolesarstvo, si je obe dirki v domačem kraju ogledal s strani. Sredi prejšnjega tedna je skupaj z Leskovarjem, najboljšim slovenskim dirkališnim kolesarjem, vadal na novomeškem velodromu in si pri padcu zlomil ključnico, tako da bo moral vsaj en mesec počivati.

ljeni jezdec Borut Rovšček. Ubežniki so si privozili prednost dveh minut, ki pa jo je glavina 5 km pred ciljem izničila in zmagovalca je določil ciljni sprint, kjer je bil novomeški sprinterski vlak nepremagljiv: zmage se je veselil Boštjan Mervar, ki je v soboto padel že v prvem ovinku prvega kroga in odstopil, drugo mesto si je privozil njegov klubski tovariš Uroš Murn, med prvo deseterico pa so se od novomeških kolesarjev uvrstili Štangelj na četrto, Sašo Sviben na šesto in Uroš Plankar, ki letos nastopa za Italijanski Fior, na deseto mesto. Domačin Igor Kranjec iz Rožnega pri Brestanici, ki si že nekaj leta kolesarski kruh reže v Ljubljani, je bil sedmi, najbolje uvrščeni kolesar domačega Savaprojekta Aleš Poljanšek pa deveti.

I. V.

Turk in Pucelj pri vrhu

Na mednarodnih teniških turnirjih v Mariboru sta se od Novomeščanov najbolj izkazala Turk in Pucelj

NOVO MESTO - Novomeščan Blaž Turk, član teniškega kluba Krka, je na mednarodnem prvenstvu v tenisu v Mariboru dosegel enega svojih največjih uspehov, saj se je v konkurenci 250 igralcev iz 17 držav v kategoriji do 16. leta prebil vse do polfinala glavnega turnirja, kjer ga je s 6:4 in 6:1 pramagal Jugoslovjan Janko Tipsarević. Tomaž Budja in Maj Jožef sta izpadla v prvem kolu. Turk in Budja sta nastopila v igri parov in izgubila šele v finalu, kjer sta ju premagala Hrvat Ivan Cerović in Makedonec Bojan Ilievski. V kategoriji do 14. leta je med posamezniki Tadej Pucelj izpadel v drugem kolu, v igri parov pa sta z Gregorcem izgubila šele v finalu.

Na mednarodnem teniškem turnirju za Bergantov memorial, ki šteje tudi za točke evropske teniške lestvice ETA, serija 3, so prejšnji teden uspešno nastopili tudi mladi novomeški tenisarji. V kategoriji do 14. leta se je ponovno izjemno izkazal Novomeščan Tadej Pucelj, ki se je med posamezniki prebil vse do polfinala, kjer ga je izločil kasnejši zmagovalec Luka Gregorc. Luka in Tadej sta v igri parov nastopila na isti strani mreže in zmagala. V fi-

nalu sta s 6:0 in 6:0 premagala rusko dvojico Boldyrev - Zavadov. V kategoriji do 16. leta so nastopili Blaž Turk in Tomaž Budja in Maj Jožef, a jim žreb ni bil naklonjen, tako da so vsi trije izpadli že v prvem kolu glavnega turnirja.

Konec tedna je v Kranju potekal turnir za odprto prvenstvo Slovenije za igralce do 18. leta, kjer se je Aleša Šantej uvrstila v četrtfinale, medtem ko je Tomaž Budja izpadel v prvem kolu.

Blaž Turk

NA POKALU SAVARIA

NOVO MESTO - Mladi up novomeškega atletskega kluba Krka Andrej Murn je v veliko premočjo zmagal v teku na 110 m z ovirami na srečanju mladinskih reprezentanc za pokal Savaria v Kopru. Kljub vetru v prsi (2,8 metra na sekundo) je Murn dosegel odlični izid - 14,88 sekunde. Murn je skupaj s Sentjernečanom Kristijanom Kraljem in Ljubljancema Sašom Božičem in Matičem Šuštaršičem sodeloval tudi v štafeti 4 X 100 m, ki je z izidom 41,91 prav tako zmagala. Kralj je zmagal v skoku v daljino izkazal pa so se tudi Brežičani: Lidija Novak je bila tretja v metu krogle, Divjak pa najhitrejši na 800 m. Sentjernečanka Alenka Znidaršič je v skoku v višino s 170 cm zmagala.

GORAZD ZOFIČ BLESTEL S SAMOSTRELOM

LESKOVEC - V soboto so Leskovcu pripravili državno prvenstvo v streljanju s samostrelom, katerem se je dobro odrezal domači mladinec Gorazd Zofič, ki sta ga premagala le svetovni prvaki Rajmond Debevec in novi državni prvak Damjan Kandore. Zofič je tem osvojil tudi zmago med mladinci in je izpolnil normo za nastop članskih in mladinskih evropskih prvenstvih, ki bo konec meseca v Frankfurtu. Med članicami je zmagala Renata Oražem, medtem ko je bila Senčičanka Tina Grabnar druga. (J. A.)

TELOVADNICA PRIHODNJE LETO?

LOŠKI POTOK - Že več let tečejo razprave, kako priti do večnamenske dvorane, ki bi služila tudi za telovadnico. K sreči se osnovna šola Dr. Antona Debeljaka na Hribu pripravlja na devetletno šolanje, za to pa morajo marsikaj postoriti. Kako bodo vse to izpeljali, smo povprašali ravnatelj šole prof. Janeza Miheliča, ki pravi: "Trenutno je to glavna skrb ustanovitelja, to pa je občina. Sedanjí idejni projekt bi vsekakor ustrezal šolskim potrebam in prej naštetim dejavnostim, žal pa še nimamo v celoti pristanka ministrstva in se pojavlja nekaj čezov. Če se bo dosledno sledilo zakonu o 9-letni šoli, mora biti gradnja gotova do leta 2002, če ne prej. Prvotni načrti, da bi telovadnica stala samostojno, ne pridejo v poštev zaradi prostorskih normativov." Podobno mnenje smo dobili tudi na občini. "Letos pričakujemo ureditev dokumentacije, potem bomo čakali v vrsti za denar. Nekaj pa le govori v prid temu, da se bodo pripravljala zemeljska dela začela že prihodnje leto," meni Vinko Košmerl. A. K.

ZMAGA VEBROVE

TREBNJE - Najboljša dolenjska kegljarka Milena Veber je zmagala na odprtem prvenstvu Trziča. Vebrova je tokrat podrla 436 kegljev, kar je za 4 več od drugouvrščene Silve Feischman iz Triglava. (N. G.)

GIMNASTIČNI DVOBOJ

KRŠKO - Gimnastično društvo Rain Krško bo jutri, 12. junija, ob 17. uri v telovadnici osnovne šole Jurija Dalmatina v Krškem pripravilo prvi gimnastični posamični dvo-boj med telovadkami domačega društva in članicami gimnastičnega društva Sevnica. Prireditve bo posvečena 5. obletnici ustanovitve gimnastičnega društva Rain in prazniku občine Krško.

TOM EKIPNO DRUGI

MIRNA - Badmintonisti mirnskega Toma so v finalu končnice državnega ekipnega prvenstva po pričakovanju osvojili drugo mesto, saj na uspeh proti ljubljanski Olimpiji, kjer se z badmintonom ukvarja že 40 let, niso mogli upati. Kljub temu je bila finalna tekma v trebanjski športni dvorani pravi praznik tega športa, ki je ime Mirne in Toma ponesel po vsej Sloveniji in na tuje. Ljubljanci so tokrat premagali Mirnčane z 8:1. Za Tom so igrali: Kristian Hajnšek, Dušan Skerbiš, Uroš Skerbiš, Žiga Strmole, Urša Plahutnik, Katja Strmole in Urška Silvester. Pokale in medalje najboljšima slovenskima badmintonkima ekipama so podelili na krajevem prazniku Mirne. Drugo mesto je za Mirnčane do sedaj največji ekipni uspeh, saj so se do sedaj najbolje uvrstili dvakrat na tretje mesto.

NATANKO OPOLDNE - Prireditelji kolesarske dirke za veliko nagrado Krškega niso mogli predvideti, da bo ravno dan njihove prireditve eden izmed najbolj vročih juljskih dni v tem stoletju. Takole se je večina slovenskih kolesarjev iz vseh slovenskih klubov in iz tujine v nedeljo natanko opoldne podalo na 140 km dolgo pot po razbeljenem posavskem asfaltu. Sodniki so spremljevalcem izjemoma dovolili, da so razen nekaj kilometrov po štartu in zadnje kilometre pred ciljem svojim kolesarjem lahko dodajali vodo, kar je sicer dovoljeno le na posebej določenih mestih.

V Budimpešti so izpolnili nalogo

Poškodovani Igor Primc in utrujeni Jure Rovnan sta s tretjima mestoma osvojila pomembne točke za obstanek Slovenije v prvi atletski ligi - Državni rekord Primoža Kozmusa

BUDIMPEŠTA - Slovenski atleti so zelo slabo začeli svoj nastop v prvoličski skupini evropskega pokala, saj so po prvem dnevu tekmovalj na slovitim budimpeštanskem stadionu Nep, kjer bo letos tudi evropsko prvenstvo, prepričljivo osvojili zadnje mesto. Večina spremljevalcev je nad slovenskimi atleti že obupala, drugače pa so mislili športniki, ki so drugi dan tekmovalj stvari obrnili na glavo in si s šestim mestom izborili obstanek v evropski prvi atletski ligi, pri čemer so imeli znaten delež tudi atleti z našega konca.

Novomeški metalec diska Igor Primc, ki je v drugoligaški konkurenci v preteklih letih brez težav zmagoval, se je moral tokrat spoprijeti z boljimi od sebe, saj je imel šele četrty najboljši izid, zaradi poškodbe ramena in stegenke prepona pa ta čas ni najbolje pripravljen. Kljub temu je svojo nalogo izvrstno opravil saj je osvojil tretje mesto. Tekmovalce, ki so imeli po novih pravilih na voljo štiri mete, je povrh vsega motil močan veter v hrbet, ki je pri metu diska neugoden, tako da je večina Igorjevih

konkurentov tudi po več metrov zaostala za svojimi najboljšimi dosežki. 59,68 dolg met je zadoščal za tretje mesto, s čimer je Igor svojo nalogo izpolnil in reprezentanci prinesel lepe točke.

Brežiški rekorder v skoku ob palici Jure Rovnan je prav tako dosegel tretje mesto, čeprav bi glede na izid zmagovalca Ukrajince Formenka, ki je preskočil vsega 530 cm, lahko dosegel več, če bi bil seveda bolj spočit. Jure se je po mednarodnem mitingu v Novem mestu namreč vrnil v Združene države Amerike, kjer

končuje študij športa, v Evropo pa je pripotoval spet pred budimpeštansko tekmo. Potovanje in časovne spremembe so ga dodobra izmučile, tako da je njegovih 520 cm kljub temu dober izid.

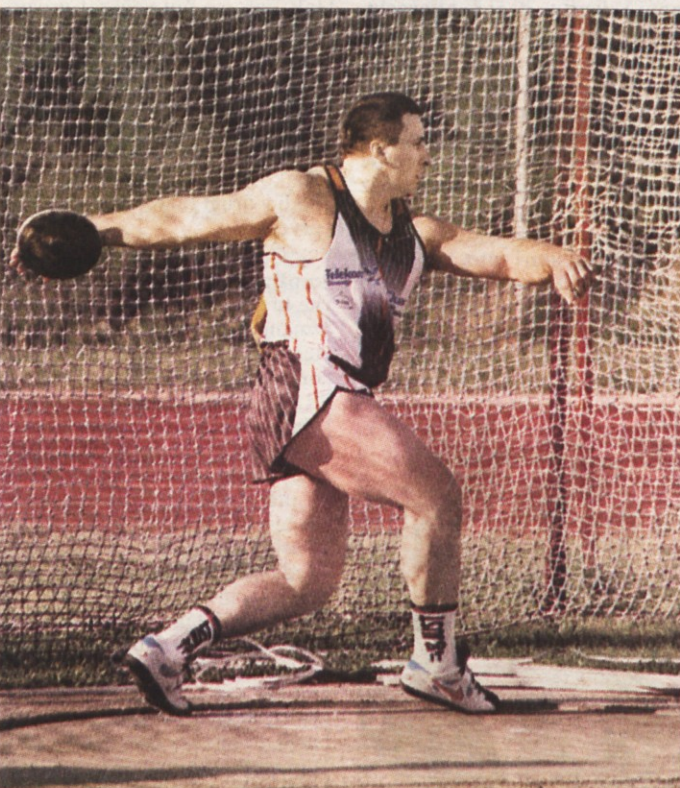
Vsekakor pa je s svojim nastopom zelo zadovoljen Bošjan Šimunič iz Dolenjskih Toplic. Državnega rekorda, ki ga je načrtoval, sicer ni dosegel, pač pa je z osebnim rekordom 16,06 dokazal, da je na dobri poti. Do nekdanjega državnega rekorda njegovega očeta in obenem trenerja Milana mu manjka še 17 cm. Da je na dobri poti, je dokazal tudi mladinec brežiškega Fita Primož Kozmus, ki mu do članskega državnega rekorda njegovega trenerja Vlada Keva 71,16 m manjka še precej, a je kljub osmemu mestu v Budimpešti lahko zelo zadovoljen, saj je s 64,40 m postavil mladinski državni rekord in dokazal, da med slovenskimi metalci kladiva nima pravega tekmeča. I. V.

ZLATA NOČ NA LOGU

SEVNICA, LOG - Klub malega nogometa Mizarstvo Krošelj je ob osvojitvi naslova državnih prvakov v 1. slovenski ligi malega nogometa pripravilo okroglo mizo na temo Medijska promocija malega nogometa v Sloveniji. V soboto, 13. junija, ob 17. uri pa se bo na igrišču KSD Log začela otvoritvena slovesnost Zlate noči na Logu, kjer ne bo manjkala niti sevniška godba. Ob 17.30 se bodo v revijalni temi pomerile državne prvakinje Slovenije v velikem nogometu s sevnškimi malonogometnimi veterani. Ob 18.30 bo revijalna tekma KMN Mizarstvo Krošelj - POP TV (državni prvaki v medijski ligi), v zabavnem sporedu s srečelovom pa bo poskrbljeno tudi za najmlajše.

V TRETJO LIGO

KRŠKO - Kegljači Krškega so na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani premagali vse nasprotnike in se uvrstili v tretjo državno ligo. Izidi: 1. Krško 9935, 2. Konjice 9832, 3. Fala 9809... 5. Novo mesto 9589. (N. G.)

Igor Primc lahko zdaj mirno spi. V Budimpešti je pošteno opravil svoj dolg do državne reprezentance, na mednarodnem mitingu Krka 98 pa je predtem kar dvakrat presegal normo za nastop na evropskem prvenstvu, ki je letos njegov edini veliki cilj. Tako se lahko sedaj mirno pripravlja na tekmovalje, na katerem se želi uvrstiti v finale, če bo seveda uspešno ozdravil poškodbi. Takole je na novomeškem stadionu začel svoj četrti, najdaljši met. (Foto: I. V.)

Šport iz Kočevja in Ribnice

• SODRAŽICA - V 5. krogu območne notranjske balinarske lige so igralci Sodražice kljub najboljši igri v gosteh doslej izgubili tekmo v Spodnji Idriji proti Fari z 10:6. V 6. krogu Dolenjske lige sta se v mestnem derbiju v Kočevju pomerili igralci Valreije in Sodčka. Slednji so s 14:2 premagali gostitelje in še naprej vodijo na lestvici osmih ekip.

• RIBNICA - Ob koncu tedna sta bili na Dunaju v počastitev 10-letnice ragbija v Avstriji prijateljski tekmi članskih in mladinskih reprezentanc med Avstijo in Slovenijo. Obe slovenski ekipi sta nastopili brez najboljših igralcev. V mladinskih vrstah je slovenske barve branilo kar 13 Ribničanov, a jim ni uspelo preprečiti hudega poraza, saj so gostitelji zmagali s 34:8. Članska reprezentanca je izgubila s 6:60.

• RIBNICA - V soboto in nedeljo bo Ribnica v znamenju ragbija. V soboto bo turnir sedmic, na katerem bo nastopilo 16 ekip iz Avstrije, Italije, Francije, Nemčije, Hrvaške in Slovenije. V nedeljo pa bo na igrišču Ugar državno prvenstvo za mladince v starostnih skupinah: do 15., do 17. in do 19. leta. Turnirja se bosta začela ob 10. uri.

• KOČEVJE - V Ljubljani je bilo kvalifikacijsko tekmovalje za državno prvenstvo v latinsko-ameriških in standardnih plesih.

V standardnih plesih sta Blaž Bižal in Jasmina Arko zasedla 5. mesto mesto, v latinskoameriških pa sta bila druga in sta se uvrstila v višji tekmovalni razred, medtem ko sta Miro Žvegelj in Maja Mihelič v obeh plesnih zvrsteh zmagala in se tako v uvrstila v najvišji kakovostni razred.

• RIBNICA - V 7. krogu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Tornado: Elin Kot 3:2, Divji jezdec: Spectrum Treid 5:4, Turjak: Grafit 3:2, Agaton: Biba Market 3:6. Na lestvici vodi Tornado.

• KOČEVJE - Izidi 7. kroga občinske lige Kočevja v malem nogometu: Krempa Štalcerji: Rog Šalka vas 6:2, Slovenka Dolga vas: Mozelj 1:4, Lorela: AG Kovinar 2:4, Flamengo: Radar 2:1, AS: Tri zvezde 3:4, Kostel: Črni potok 2:1, Atletiko: Marof 4:5. Na lestvici s po 19 točkami vodita Marof in AG Kovinar.

• KOČEVJE - Na rednem hitropoteznem šahovskem mesečnem turnirju kočevskih šahistov za mesec junij je zmagal Podkoritnik, drugi je bil Malnar in trtji Bajo. Kočevski šahisti so se na turnirju ob občinskem prazniku Črnomlja v Starem trgu ob Kolpi dobro odrezali. V močni konkurenci so bili med 47 igralci najboljši Andoljšek, Podkoritnik in Ban.

M. GLAVONJIČ

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

• POLETNA ŠPORTNA ŠOLA ZA OTROKE - V teniškem centru Otočec bodo tudi letos poskrbeli, da šolarjem med počitnicami ne bo dolgčas. V štirih terminih so pripravili petdnevne športne programe, kjer se bodo mladi poleg tenisa srečali z lokostrelstvom, veslanjem, kolesarjenjem, odbojko na pesku, fitnessom, namiznim tenisom, pikadom, več igrami z žogo. Kopalci se bodo v Šmarjeških Toplicah, za

lakoto pa bodo poskrbeli kuharji v restavraciji Tango. Iz Novega mesta bo organiziran prevoz s kombijem. Prijave in informacije po telefonu (068) 75 458.

• NOGOMET NA OGRADO - V nedeljo, 21. junija, bodo v teniškem centru Otočec pripravili turnir v malem nogometu z ograjenim igriščem. Začetek turnirja bo ob 9. uri, prijavitelj pa se lahko in dodatna pojasnila dobite po telefonu (068) 75 458.

Velika nagrada Krke za svetovni pokal in točke UCI

V soboto in nedeljo kolesarski praznik

NOVO MESTO - Kolesarski klub Krka Telekom bo pripravil tradicionalni kolesarski dirki: v soboto, 13. junija, v središču Novega mesta mednarodni kriterij Telekoma, v nedeljo, 14. junija, pa na tako imenovanem balkanskem krogu (Novo mesto-Otočec-Ratež-Nov mesto) dirko za veliko nagrado Krke. V soboto bodo prireditve ob 17. uri začeli dečki, dirka članov, ki bodo po mestnih ulicah prevozili 21 krogov oziroma 44 kilometrov, pa se bo začela ob 19.30. V nedeljo se bodo mladinci pomerili ob 10. uri, člani pa ob 13. uri. Nedeljska dirka je uvrščena v peto kategorijo dirk in šteje za točke svetovnega pokala UCI.

Nastopili bodo vsi najboljši slovenski kolesarji z domačim poklicnim moštvom Krka Telekom na čelu, prireditelji pa so v Novo mesto povabili tudi več tujih poklicnih moštev. Mladinci bodo morali prevoziti pet, člani pa deset krogov oziroma 182 kilometrov.

I. V.

TEKAŠKI POKAL

Na pobudo Društva ljubiteljev teka Filipides iz Nove Gorice in po zgledu večine evropskih držav v letošnjem letu Sportna unija Slovenije (ŠUS) poskusno uvaja pokalno tekaško tekmovanje. Želijo predvsem povečati število redno aktivnih v športu, povečati motivacijo rekreativnih tekačev in na željo tekmovalne komisije pri Atletski zvezi Slovenije urediti pomanjkljivosti, ki se pojavljajo pri nekaterih organizatorjih. Vse, ki bi se želeli pridružiti kot organizatorji vabijo, da svoje želje sporočijo na ŠUS, Tabor 14, Ljubljana, faks 061-311-728, e-pošta: sportna.unija@sportna.unija.si.

JADRALNI PADALCI V TOČNOSTI V PODTURNU

DOLENJSKE TOPLICE - Klub za prosto letenje Kanja iz Dolenjskih Toplic bo v soboto, 13. junija, pripravil tekmo za pokal Slovenije jadralskih padalcev v natančnem pristajanju na piko. Začetek tekmovanja bo ob 9. uri, padalci bodo startali na Pogorelcu, pristajali pa pri Podturnu.

Domačinom v Krškem le drobtinice

Zlati znak Krškega Dancu Runniju Pedersnu, pokal Franca Babiča pa Madžaru Tihanyiju - Edino domačo zmago dosegel Izak Šantej po padcu v ponovljeni osmi vožnji

KRŠKO - Blizu pet tisoč gledalcev na štadionu Matije Gubca v Krškem se v soboto na dirki za Zlati znak Krškega in memorial Franca Babiča ni moglo velikokrat veseliti uspešnih nastopov domačih motoristov, ki so se pretekla leta povsem enakovredno kosali z odličnimi tujci. Edino domačo zmago je v osmi vožnji dosegel Izak Šantej. V Krškem zelo priljubljeni plavalasi Avstralec Todd Wiltshire ni ubranil lasne zmage, ki jo je moral zaradi spodrsrljaja v prvi dirki, ko je bil tretji, prepustiti Dancu Runniju Pedersnu, tretji pa je bil njegov brat Nicki Pedersen. Pokal Franca Babiča, za katerega se je potegovalo osem najbolje uvrščenih z dirke za zlati znak Krškega, je dobil Madžar Sandor Tihanyi.

Za navijače domačih motoristov je bila najbolj razburljiva osma dirka. Bojeviti domačin Izak Šantej je poskušal doseči čim več, a je že na prvem zavoju po startu grdo padel in obležal na hrbtu ob ogradi. Ker je sprva povsem obmoroval, je med gledalci zavladala prav panika, ko pa je vstal se so vsi odahnili. Sodniki so odločili, da se štart ponovi, nastop pa so dovolili tudi Šanteju, ki se je kljub padcu spet korajžno po-

dal v boj in si tik pred ciljno črto izbojeval edino domačo zmago na prireditvi. Žal boljša predstava ni uspela dvakratnemu zmagovalcu zlatega znaka Krešu Omerzelu, ki je bil najboljši v letih 1992 in 1996, pa tudi Gerhard Lekše nikakor ne more doseči forme, s kakršno je razveseljeval krške ljubitelje speedwaya pred dvema letoma.

Zmaga je tokrat pripadla Dancu Runniju Pedersnu, kljub temu da so

se v Krškem zbrali taki asi, kot sta nekdanji svetovni prvak Britanec Gary Havelock in njegov rojak, petkratni finalist svetovnega prvenstva posameznikov Sean Wilson ter svetovni prvak v dvojicah Američan Ronie Corey. Pedersen je v svojih petih nastopih petkrat zmagal.

Kot že po tradiciji najboljši z zlatega znaka Krškega niso bili enako uspešni tudi na dirki za pokala Franca Babiča, saj sta Wiltshire in Ronni Pedersen izpadla že v polfinalu. Finalno vožnjo je, potem ko je Američan Ronie Corey prve tri kroge prepričljivo vodil, a v zadnjem popustil, dobil Madžar Sandor Tihanyi, ki je tako ponovil uspeh iz leta 1995.

I. V.

NA SVETOVNI POKAL

NOVO MESTO - Tričlansko dirkališčno moštvo Krke Telekoma bo med 12. in 14. junijem nastopalo na dirki za svetovni pokal v Berlinu. Medtem ko bo Matjaž Leskovar poskušal osvojiti točke svetovnega pokala v vožnji na 1000 m, bosta Mirja Remih v šprintu na 1000 m in Goran Galamič v vožnji na točke in na 4000 m predvsem nabirala izkušnje. Vsi trije bodo nastopili tudi v olimpijskem šprintu.

KASAŠKE DIRKE V SOBOTO V BREGAH

KRŠKO - Konjeniški klub Posavje Krško bo v soboto, 13. junija, ob 16. uri pripravil veliko konjeniško prireditev, na kateri se bodo v osmih točkah sporeda pomerili najboljši slovenski odmači in uvoženi kasači, seveda pa si bodo lahko dolenski ljubitelji konjenišstva na delu ogledali tudi tekmovalce domačega in šentjernejskega kluba, ki so letošnjo sezono dosegli nekaj lepih uspehov.

KASAŠKE DIRKE V SOBOTO V BREGAH

KRŠKO - Konjeniški klub Posavje Krško bo v soboto, 13. junija, ob 16. uri pripravil veliko konjeniško prireditev, na kateri se bodo v osmih točkah sporeda pomerili najboljši slovenski odmači in uvoženi kasači, seveda pa si bodo lahko dolenski ljubitelji konjenišstva na delu ogledali tudi tekmovalce domačega in šentjernejskega kluba, ki so letošnjo sezono dosegli nekaj lepih uspehov.

DOLENJSKI LIST

TRENUTEK PRED PADCEM - Takole so se po startu osme dirke na prvem ovinku gnetli domači junak Izak Šantej (na zunanji stezi), Italijan Andrea Maida, drugi domačin Gerhard Lekše in Nemec Joachim Kugelmann. Le nekaj metrov naprej je Šantej padel in sodniki so dirko prekinili in ponovili. Padec Šanteju očitno ni nagnal strahu v kosti, saj je v drugo štartal bolje in edinič zmagal. (Foto: I. V.)

NOVOMEŠČAN V KRŠKEM

KRŠKO - Zmagovalce hitropoteznega šahovskega turnirja ob krškem občinskem prazniku je novomeški mojstrski kandidat Marjan Kastelic. Drugi je bil mednarodni mojster Zvonimir Meštrovic in tretji mojstrski kandidat Toni Kos (oba Triglav Krško). Nastopilo je 31 šahistov. (J. B.)

V LESKOVCU DEBEVEC

LESKOVEC - Strelsko društvo Leskovec je v okviru praznovanja krškega občinskega praznika pripravilo tekmovanje v streljanju z zračno puško za pokal občine Krško. Zmagal je Raymond Debevec s 593 krogi, najboljši domačin pa je bil Gorazd Zofič, ki je s 581 krogi osvojil deveto mesto. (J. A.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

SPEEDWAY

Zlati znak Krškega - 1. Ronni Pedersen (Danska) 15, 2. Todd Wiltshire (Avstralija) 13, 3. Nick Pedersen (Danska) 12, 4. Andrea Maida (Italija) 10, 5. Sandor Tihanyi (Madžarska) 10, 6. Michal Makovsky (Češka) 9, 7. Mario Jirout (Češka) 9, 8. Ronnie Corey (ZDA) 9... 11. Izak Šantej 5, 12. Krešo Omerzel 5, 13. Gerhard Lekše 4. Pokal Franca Babiča - 1. Tihanyi, 2. N. Pedersen, 3. Corey, 4. Makovsky.

KOLESTARSTVO

10. kriterij mesta Krško, člani - 1. Uroš Murn (Krka Telekom) 50, 2. Borut Rovšček (Hit Casino Nova Gorica) 29, 3. Gorazd Štangelj 22... 6. Martin Derganc (Fior), 8. Milan Eržen 5, 11. Vlado Miholjevič (vsi Krka Telekom); starejši mladinci - 1. Gregor Zagorc 20, 8. Gaber Gomišček 3, 13. Damjan Prevešek (vsi Krka Telekom) 2, 14. Primož Četrtič 1

(Savaprojekt Krško); mlajši mladinci - 1. Jure Zrimšek 25, Matvez Kastelic (oba Krka Telekom) 14, 7. Simon Tomec (Črnomelj) 2, 9. Tomaž Nose (Krka Telekom) 1; Krožna dirka za nagrado Krškega in pokal Dane, dečki A - 1. Leon Makarovič (Hit Casino), 2. Tadej Prevešek (Savaprojekt Krško), 7. Boris Galamič, 8. Janez Muhvič (oba Krka Telekom); dečki B - 1. Grega Bole (Bled), 7. Janez Kastelic (Krka Telekom), 10. Rok Zagorc, 13. Damjan Zajec (oba Savaprojekt); dečki C - 1. Sašo Baratin, 8. Jure Žagar (oba Krka Telekom), 13. Boris Remih (Savaprojekt), 14. Marko Udovič (Krka Telekom). Velika nagrada Krškega - 1. Boštjan Mervar, 2. Uroš Murn (oba Krka Telekom), 3. Tadej Križnar (Sava), 4. Gorazd Štangelj, 6. Sašo Sviben (oba Krka Telekom), 7. Igor Kranjec (PP&RR), 9. Poljanšek (Savaprojekt), 10. Uroš Plankar (Fior).

SLOVENIJA TEČE

Tekači, ki se želijo potegovati za priznanje "Slovenija teče", morajo nastopiti na najmanj štirih tekih, na katerih je soorganizator tudi Olimpijski komite Slovenije. Izbirate lahko med dvanajstimi Olimpijskimi teki, 13. junija bo olimpijski tek v Brežicah, na voljo pa sta ostala še maratonski pohod Celje - Logarska dolina in zaključna prireditev "Slovenija teče", ki bo konec septembra v Velenju. Vsak tekmovalce mora na posameznem teku oziroma prireditvi zahtevati od organizatorja, da mu ta udeležbo potrdi na kartončku, s katerim se bo izkazal tudi na zaključni prireditvi, ko bo sodeloval na zrebanju številnih praktičnih nagrad.

OLIMPIJSKI TEKI

BREŽICE - Brežiški atletski delavci bodo v soboto, 13. junija, ob 18.30 pripravili enega izmed 12 letošnjih olimpijskih tekov. Štart in cilj teka bosta na brežiškem štadionu. Organizacijo prireditve vodi prof. Polde Rovan. Pri njem lahko dobite tudi vsa dodatna pojasnila po telefonu (0608) 61-234.

OBČNI ZBOR KEGLJAČEV

NOVO MESTO - Na rednem letnem občnem zboru kegljaškega društva Novo mesto, v katerega je vključenih 13 klubov, so pregledali doseženo v lanskem letu. Najbolj so ponosni na četrto mesto Bručla in Kocjančiča na kadetskem državnem prvenstvu parov. (N. G.)

URESNIČILE SO CILJ, TRENER OBLEČEN V JEZERO

BREŠTANICA - Mlade brestaniške odbojkarice, ki so minulo sezono uspešno nastopale v kadetski konkurenci, so na Bledu uresničile svoj veliki cilj: zmagale so na kvalifikacijskem turnirju za popolnitev tretje lige. Na izenačeni tekmi so najprej s 3:1 premagale domačinke, potem pa še s 5:2 Črnomaljke. Brestaničanke so tako ob veselju nad uvrstitvijo v ligaško tekmovanje doživele še eno veselje - njihov trener Aleš Cvar je moral izpolniti obljubo in se oblečen vreči v takrat še precej hladno Blejsko jezero. Za brestaniško ekipo so na kvalifikacijah nastopile Monika Vodopivec, Maša Mlinarič, Sanja Macur, Manca Vaš, Melita Kovačič, Mojca Cargo, Špela Kozmus, Špela Slapšak, Sladjana Kopren, Tatjana Ribič, Petra Ribič in Ana Bizjak.

TURNIR TROJK V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - Košarkarsko društvo Dolenjske Toplice bo na igriščih pri osnovni šoli v soboto, 20. junija, pripravilo tradicionalni košarkarski turnir trojk. Prijave zbirajo in dodatna pojasnila dajejo v piceriji Račka ali po telefonu 65 510. Nastopajo lahko vsi razen članov prvoligaških moštev. Dovoljene so tudi mešane ali deklisne ekipe, ki pa nastopajo v enotni konkurenci.

Avtohiša DANA, d.o.o.

13.6.1998

Novo mesto
Adamičeva ulica 12
tel.: 068/341 400

DAN ODPRTIH VRAT

PEUGEOT

Vse, ki boste na ta dan po temeljiti poskusni vožnji vplačali polog za nov avto, čaka prijetno presenečenje!

KUPIM ŠKODO. GREM NA POČITNICE.

+ 50.000 SIT
START

Slovenija

Grčija

Hrvaška

Italija

Moja ŠKODA.
Moje POČITNICE.

Lepo je imeti dober, nov avto. In lepo si je privoščiti nore, uživaške počitnice. Še lepše pa se je z dobrim, novim avtomobilom odpraviti na nore, uživaške počitnice.

Pri nakupu kateregakoli modela ŠKODE vam zato podarjamo 50.000 SIT za počitnice. Vi si le še izberete kraj počitnikovanja in začnete pripravljati kovčke.

PAN-JAN d.o.o.

Obrtniška 33, Trebnje, tel.: 068/44 821

SPC JANEZ MOLEK

Gradac 131, Gradac, tel.: 068/69 207

AVTOLINE KRŠKO d.o.o.

Bohoričeva 10, Krško, tel.: 0608/252 117, 232 113

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Iz županstva ušla skrivnost

Dol. list št. 21, 28. maja

Pisec pisma pod tem naslovom iz 21. št. DL želi popraviti in dopolniti nekatere moje trditve. S tem pa je praktično popravil samo samega sebe. Želim biti čim krajši, zato ne bom stvari našteval še enkrat od začetka, ampak ponovil samo bistvo vsega, česar se pisec vedno izogiba. Prepričan pa sem tudi, da teh pisem ne piše sam generalni direktor v Mariboru. Zanimivo je tudi, kako Pošta vztrajno brani župana in pa firmo Kopros.

Jaz že od vsega začetka nisem imel namena polemizirati s Pošto, ker je ona ravno tako žrtev županovih spletk, ampak sem želel na ta način vprašati krajan, kje bi želeli imeti pošto, in opomniti župana Siterja, naj popravi prevare, ki so se mi zgodile v njegovem uradu.

V zadnjem pismu Pošta zatrjuje, da moje ponudbe niso bile dovolj uradne in da se je Pošta odločila že v decembru. Sprašujem pa se, kako uradna in verodostojna je bila nasprotna ponudba, za katero se je Pošta odločila že, ko v tem času in še kasneje firma Kopros sploh ni vedela, če bo lahko kdaj lastnik tega zemljišča. Torej se je Pošta odločila za nekaj, kar ni obstajalo. Gotovo pa je tudi, da Kopros ne bi postal lastnik omenjenega zemljišča, če ne bi prišlo že drugič v županovem uradu do umazane prevare. Sprašujem se tudi, kako trdna in čista je pogodba, ki je bila podpisana s stranko, ki se je nepreklicno odpovedala sodelovanju s Pošto. Ko sem župana Siterja na to opozoril, mi je odgovoril, da ima Pošte in Rake polno glavo. Tak je pač njegov argument, s katerim rešuje zaplete in krivice, ki jih sam povzroča.

Prepričan sem, da nas bo imel župan še zelo rad pred kakšnimi volitvami. Zaigral nam bo celo na orglice in kitaro pa tudi zapeli naj bi z njim. Toda igrali in peli bi že lahko ob otvoritvi nove Pošte na Raki. Mogoče bi mu izkazali tudi čas, da bi prerezal trak.

To je moje zadnje pisanje na to temo. Kdor pozna razmere, ima o tem še svoje mnenje. Moja ponudba pri Pošti pa še vedno velja.

Pa brez zamere!

MIRO BOŽIČ

Revež iz Maga

Dol. list št. 22, 4. junija

Ko se je Silvestru Šurli, novinarju Maga in Jutrjanjka, podrl edini "argument", na katerem je zgradil svoj delež v svojem prispevku z naslovom Revež, se je zatekel k tistemu, kar res obvlada - k podlosti. Ko se izkaže, da je vse, kar je v zvezi z mano napletel, laž in prazno besedičenje, začne vsevprek pljuvati, zmerjati in žaliti. To kaže njegovo človeško podobo in govori o njegovih poklicni etiki.

Kot sem že povedal, nisem član občinskega sveta in nikoli nisem bil član nobene politične stranke, pa naj sedaj Šurli to še tako obrača, krotoviči in sprevača. Vse svoje poklicno življenje, se pravi 25 let, sem novinar. Kot takega me poznajo bralci Dolenjskega lista, še posebej v Beli krajini in v novomeški občini. Kako sem jih "s svojim pisanjem poneumljal", kot mi žaljivo očita Šurli, lahko povedo sami. Dejstvo je, da je Dolenjski list najbolj razširjen prav v belokranjskih in v občinah nekdanje občine Novo mesto. Ob katerikoli uri dneva in noči se upam v stiski zateči v kate-

rokoli hišo na tem območju, povedati, kdo in kaj sem, in prositi za pomoč. Za Šurlo slišim, da se, ko pade noč, ne upa sam skozi svojo vas in niti podnevi v trgovino.

Se beseda o družbenopolitičnem delavcu. Ker to nisem nikoli bil, me je trdoroki črnomaljski partijski sekretar hotel spraviti ob službo, partijsko postavljena direktorica Dolenjskega lista pa me je označila za anarholiberalca, kar je bila takrat priljubljena partijska zmerljivka. Pa smo zdržali - jaz in moje kolegice in kolegi - in se pri tem še izvrstno zabavali. Pomembnega družbenopolitičnega delavca, člana Zveze komunistov Slovenije in njenega Centralnega komiteja, pa Šurli lahko najde kar v vrhu svoje novinarske hiše.

Nikoli nisem hodil na nobene procesije, kot se spakuje Šurli. Kakšne so partijske, borčevske in pasje procesije, sploh ne vem, prav nič pa me ne privlačijo cerkvene, kot kladfedra Šurli. Tista njegova, da se imam "za zelo pomembnega in da svoje delo jemlje(m) kot nekakšno 'božje poslanstvo'", je pa nekaj tako nesmiselnega, da je res vredno Šurlovega peresa.

Se o Društvu Novo mesto. Ponošen sem, da sem eden njegovih ustanoviteljev, vsekoli sem tudi član društvenega upravnega odbora. Če društvo ne bi bilo nestranksko, me ne bi bilo zraven, najbrž tudi društva ne bi bilo več, gotovo pa ne bi bilo tako uspešno in ugledno. Vsekakor pravo nasprotje Šurli. Na društveni listi za volitve v občinski svet sem bil še z 10 drugimi člani, od predsednika Toneta Škerlja univ. prof. dr. Mihe Japlja, profesorjeve Eve Simič in Janeza Pence, dr. Janeza Gabrijelečiča, arhitekta Marijana Lapajneteta in Jova Grobovška do arheologa Danila Breščaka, inž. Vinka Mančeka in televizijskega urednika Marjana Moškona. In nihče od nas ni pogorel, kajti dobili smo 4,2 odst. glasov, in tako je naš predsednik postal član občinskega sveta, v katerem je spoštovan in cenjen in se uspešno zavzema za koristi mesta in občine. Zato v zvezi z volitvami nimam nobenih kompleksov in se mi jih tako tudi zdraviti ni treba. Na Gorjance pa hodim navdse rad in pogosto. Res je to izvrstna terapija, ki pomaga tudi, da človek lažje prenaša podlost in zlobo takih ljudi, ki imajo sicer polna usta etike. Meni ta terapija pomaga. Take, ki bi pomagala Šurli, ni.

ANDREJ BARTELEJ,
Novo mesto

Sramotna organizacija srečanja

Dol. list št. 22, 4. junija

Predstavnice Gimnazije Novo mesto so na Mestno občino Novo mesto poslale dopis, v katerem izražajo nezadovoljstvo k organizaciji regijskega srečanja mladih raziskovalcev. Srečanje je potekalo 22. maja letos v Šolskem centru Novo mesto.

Menimo, da bi morali predstavniki Gimnazije mnenje o organizaciji srečanja pred javno objavo najprej posredovati organizatorju, to je Zvezi organizacij za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS) - enoti Novo mesto in Regionalnemu centru ZOTKS za Belo krajino, Dolenjsko in Posavje oziroma njunima predstavnikoma g. Nikoli Padevske mu in g. Romanu Baškovču.

Znano nam je, da sta pred izvedbo srečanja mladih raziskovalcev navedena predstavnika ZOTKS Novo mesto in RC ZOTKS pravočasno organizirala usklajevalna sestanka, na kateri smo bili vabljeni tudi predstavniki našega Sekretariata za vzgojo, izobraževanje, zdravstvo in socialne zadeve. Sestanka v Šentjernej se iz opravičljivih razlogov nismo udeležili, pač pa smo se udeležili zadnjega usklajevalnega sestanka v mesecu aprilu (udeležba na sestanku pa je bila zelo skromna). Namen sestanka je bil uskladiti organizacijo srečanja tako časovno kot vsebinsko. Predstavnica našega sekretariata pa se je sestanka udeležila zaradi dogovora o višini sofinanciranja izvedbe srečanja s strani Mestne občine Novo mesto oziroma Sekretariata za izobraževanje, vzgojo, zdravstvo in socialne zadeve.

Ker se zavedamo pomena razvoja mladinskega raziskovanja in vloge mentorskega dela pri delu z mladimi v naši občini, smo zadnja leta finančno podprli udeležence - srednje šole - tako, da smo jim delno krili materialne stroške, nastale pri sami organizaciji srečanja mladih raziskovalcev.

Ocenjujemo, da je predsednik ZOTKS Novo mesto g. Padevski doslej prizadevno vodil različne oblike dela z mladimi. Pri njegovem delu smo ga podpirali in ga podpiramo tudi zato, ker že od prvih organizacijskih začetkov dela z mladimi na območju naše občine (dobra tri desetletja) vodil ZOTKS Novo mesto volontersko.

Ker je organizacija srečanj mladih raziskovalcev v pristojnosti ZOTKS Novo mesto, predlagamo, da se v bodoče vsi soudeleženci udeležijo predhodnih usklajevalnih sestankov v polnem številu. Edino na ta način se lahko pravočasno, tvorno in strpno dogovorijo o vseh potrebnih organizacijskih nalogah srečanja in s tem olajšajo delo tudi samemu organizatorju srečanja.

Za Mestno občino Novo mesto
VERA VESELY, sekretarka

Prva statistika o nasilju v družini

Dol. list št. 21, 28. maja

Od 25. do 27. maja je bil v Gotenici prvi seminar iz cikla seminarjev Namesto koga roža cveti. Namenjen je bil vsem, ki se pri svojem delu srečujejo s katerikoli oblikami, fazami ali posledicami družinskega nasilja.

Kar se zlorabljenih žensk in otrok tiče, Slovenija prav nič ne zaostaja za drugimi državami. A sprašujem se: ali jih na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju ni? Kako naj si drugače razlagamo porazno udeležbo teh treh regij na tem tako pomembnem in poučnem seminarju? Švedom se je na primer ta seminar zdel dovolj pomemben, da so prišli k nam, Dolenjcem, Belokranjcem in Posavcem pa ne! In ne glede na to, kaj si o tej problematiki mislijo nekateri v Novem mestu in še kje drugje, so pretepeni, zlorabljeni ženske, otroci, stari in ne-močni ljudje problem nas vseh! Tudi ko sem pomagala zbirati podpise za spremembo zakonov, me je presenetil zelo slab odziv na primer osnovnih šol v Novem mestu. Stežavo sem dobila nekaj podpisov (v Sloveniji jih je bilo zbranih preko 9.000!), iz ene od osnovnih šol pa so mi celo odgovorili, da se takšni problemi njih ne tičejo.

V Gotenici sva se seminarja z našega območja udeležili le dve predstavnici: predstavnica UNZ Novo mesto in jaz kot članica društva Življenje brez nasilja in krivic, medtem ko so bili ostali deli Slovenije dobro zastopani.

OLGA DERNOVŠČEK
Društvo Življenje brez nasilja in krivic Novo mesto

Najbolj boli blatenje NOB

Pridružujemo se zahtevi po odstopu tožilca A. Drobnič

ČRNOMELJ - Na redni letni skupščini Združenja borcev in udeležencev NOB občine Črnomelj, ki je bila 4. junija, smo ocenjevali tudi družbenopolitične razmere v naši državi. Ugotovljamo, da smo na prehodu iz socialističnega v kapitalistični sistem. Zakoni, ki se sprejemajo, so slabi ali pa se počasi in nestrokovno izvajajo. Več kot milijon ljudi, med njimi je mnogo naših borcev, se tudi ne sanja, kdaj bodo prejeli prvi tolar, ki naj bi jim ga prinesel certifikat. Zakon o denacionalizaciji se počasi izvaja pa tudi dokaj problematičen postaja, saj nekaterim vrača mnogo več, kot so izgubili, drugim pa povzroča velike krivice.

Počasi se izvajajo tudi tako ime-

Tudi živali občutijo tegobe vročega poletja

Dovolj sveže vode

Poletje je tu in tudi živali trpijo v hudi vročini, zato poskrbite zanje. Poleg hrane jim zagotovite dosti sveže pitne vode, ustrezne higienske razmere in dobro počutje v bivalnih prostorih s prezračevanjem brez prepriha, pa naj bodo to prostori za govedo, konje, svinje, drobnico, zajce... Pri rejih privezanih živali morajo širina in dolžina stojišča, način priveza in oblika robov pri koritu omogočati za vrsto značilno vstajanje in uleganje. Uporaba togih ovrtnih okvirov, napetih kratkih verig ni dovoljena. To je mučenje živali! Bolnim živalim nudite pravočasno veterinarsko pomoč.

Že od nekdanj velja: kakršen gospodar, takšen pes. V tej vročini ne puščajte psa na sončni pripeki. Upošteвайте, se da mladi psički do enega leta hranijo večkrat na dan. Če je pes privezan, naj bo veriga dolga vsaj 4 metre, pes pa naj ima lažjo usnjeno ovrtnico. Prosimo, poskrbite za zapuščene pse ali mačke, ki se potikajo po svetu, iščejo hrane in zavetja. Člani društev proti mučenju živali pregledujemo bivaljske razmere, ki jih svojim živalim zagotavljajo imetniki živali, in ukrepamo v skladu s predpisi.

ŠTEFKA KURENT
Članica društva proti mučenju živali

OB SVETOVNEM DNEVU OSTEOPOROZE

LJUBLJANA - Društvo bolnikov z osteoporozo obeležuje 24. junija svetovni dan osteoporoze. Člani slovenskega društva bolnikov z osteoporozo bodo ta dan obeležili pod geslom "Zdrave kosti za zdrav življenje" na srečanju, ki bo 23. junija ob 16.30 v dvorani Hermes Softlab na Litijski c. 51 v Ljubljani pod pokroviteljstvom Štefke Kučan. Glavni namen tega dne je opozoriti svet na problem, ki obstaja in se bo s staranjem svetovne populacije še zaostrial. Slovensko društvo bolnikov z osteoporozo je bilo ustanovljeno kot sekcija osteološkega društva 16. aprila lani. Sekcija ima po vsej Sloveniji že preko 500 članic. Za ustanovitev pa se pripravljala med drugim tudi sekcija v Dolenjskih Toplicah.

ZGODBA, KI SE ŠELE ZAČENJA

"Zavestno sem kršil zakon!"

Major slovenske vojske Ladislav Troha iz Kočevja je prejšnji četrtek na tiskovni konferenci v Kočevski Reki ob predvajanju dan poprej posnetega razgovora z ministrom za obrambo Alojzom Krapežem povedal svojo zgodbo. Po dveh letih neuspešnih poskusov, da bi predstavljenim predložil dokaze o pomanjkljivosti in nepravilnostih v vojski, je koncem prejšnjega meseca namerno prekršil pravila vojaške službe. V vsaki drugi državi bi bil za takoj suspendiran, pri nas pa je bil "nagrajen" s sprejemom pri ministru, ki je pristal na "obojestransko krivostno rešitev". S tem pa z zgodbo majorja Trohe še ni konec...

Danes 35-letni Ladislav Troha je svojo vojaško kariero začel leta 1991 v Kočevski Reki kot poročnik. Med vojno je vodil izvidniško četo, po vojni pa se je v činom stotnika zaposlil v specialni brigadi Moris kot poveljnik profesionalne čete, ki se je kasneje preimenovala v odred za hitro intervencijo. Že takrat in tudi predtem je večkrat opozoril na nekatere nepravilnosti in pomanjkljivosti v vojski. Vendar so mu nadrejeni znali prisluniti, česar pa kasneje njegovi nadrejeni, vse do vseh treh obrambnih ministrov, ki so sledili Janši (Kacin, Turnšek in Krapež), in celo predsednika države Kučana kot vrhovnega poveljnika oboroženih sil niso storili, čeprav bi mu po pravilih vojaške službe morali. Po premetitvi v času Kacinovih čistk leta 1994 v 1. bataljon 52. brigade v Šentvidu, kjer je sicer nadaljeval kariero, je namreč zasledil še več nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki jih je v skladu z julija 1996 sprejetimi pravili službe, ki jih je sprejela vlada in po katerih je dolžnost vojaka, da opozarja na napake v sistemu, skupaj s predlogi za rešitev popisal na 14 straneh A4 formata in jih po liniji poveljevanja posredoval naprej.

Odgovora na opozorila o slabi bojni pripravljenosti, slabi bojni opremljeni, nizki morali in neracionalnem trošenju proračunskega

denarja za potrebe vojske (od nepotrebnega zaračunavanja stroškov za pranje avtomobilov, oblek, previsokih cen živil, slabe obutve - kar vse je kazalo na škodljivost sklenjenih pogodb z nekaterimi dobavitelji za vojsko - pa do za vojake visokih cen v kantini) ni dobil, niti ko je bil po ukinitvi 1. bataljona oktobra lani postavljen za namestnika poveljnika 2. bataljona. Razen njegovega neposredno predpostavljene, ki je kot nepristojen za razrešitev tako kompleksne problematike, kot jo je nakazal Troha, njegova opozorila v roku oddal naprej, so vsi ostali kršili roke, določene v pravih službe za posredovanje odgovora. Namesto tega je februarja letos dobil sklep o uvedbi disciplinskega postopka, katerega namen je bil, kot je poudaril Troha na tiskovni konferenci, "da se ga disciplinira".

Troha jim je zagrozil, da bo vso zadevo predal javnosti, če se bo zoper njega ukrepalo, zato je 16. maja disciplinska zastarala. Ker pa v tem času ni dobil odgovora od ministra Krapeža, kateremu je svoja opozorila poslal 14 dni po njegovem imenovanju, se je kljub temu odločil, da bo vso zadevo obelodanil. Na razgovoru z ministrom, na katerega je bil povabljen samo nekaj dni po objavi prvega prispevka o tem v Večeru (pogovor so snemali na željo majorja Trohe), mu je državna sekretarka Ribičeva njegovo "zavestno odločitev, da bo kršil zakon", kot priznava Troha, očitala, "da ni dovolj intenzivno poskušal vzpostaviti kontakta", glede trditve o neracionalnem trošenju davkoplačevalskega denarja pa je dejala, "da na ministrstvu za obrambo niso nič bolj nedisciplinirani kot ostali proračunski porabniki".

Vse te izjave vključno z ministrom pripravljeno, da mu pogleda skozi prste, pa majorja Trohe niso zadovoljile. Nasprotno! "Sprašujem se, v kateri državi minister še lahko tako baranta z nekom, ki je kršil zakon," je dejal na tiskovni konferenci. V prepričanju, da "si zasluži biti v vojski, da pa si mnogi drugi tega ne zaslužijo", je svojo usodo, kot je dejal, predal v ministrove roke. Vendar pa, če bo ostal v vojski, bo s kritvami - prva je že bila prejšnji četrtek sklicana tiskovna konferenca - nadaljeval, dokler ne bodo na zagovor poklicani vsi tisti, ki so kršili njegove pravice. Če bo suspendiran, pa bo, kot je napovedal na tiskovni konferenci, z vsemi zbranimi dokazi o neracionalnem trošenju proračunskega denarja (začel jih je zbirati koncem lanskega leta) odšel pred slovenski parlament in pričel z gladovno stavko. Zgodbata torej, ki se ne glede na razplet šele začena!

M. LESKOVŠEK-SVETE

ŽE 35. LET PRIJATELJSKEGA SODELOVANJA - Borci 1. slovenske artilerijske brigade NOV in PO Slovenije so 21. maja skupaj z učenci in učitelji iz OŠ Prevole praznovali 35 let prijateljskega sodelovanja. V odboru skupnosti borcev so organizirali izlet po poteh partizanskih topničarjev. Na Cvibljju v Žužemberku se je ljubljanski skupini borcev pridružila novomeška. Naslednja točka postanka so bile Črmošnjice, pri spome: iku topničarjem na Jami pri Dvoru so položili cvetje in se spomnili padlih borcev z minuto tišine. Potem jih je pot vodila na Lašče, kjer je bila ustanovljena brigada 1. SAB iz artilerije 15. divizije in 18. divizije, ogledali pa so si tudi grad Turjak. Prijetni izlet pa so zaključili z obeležitvijo 35-letnice prijateljstva s prevolsko šolo. Borce je sprejel ravnatelj šole Jože Hribar potem pa je sledil bogat kulturni program. Šola je borcem podarila ročno izdelana darila, Odbor skupnosti borcev 1. SAB pa je šoli izročil pisno priznanje in grafiko Božidarja Jakca. Izleta in srečanja se je udeležilo 35 borcev, ki so si zaželeli, da bi to sodelovanje teklo še naprej. (Milko Brožič - Mali)

Pred srečanjem z medvojnimi zavezniki

Na športnem letališču Prilozje pri Metliki bo 4.000 sedežev

METLIKA - Po Beli krajini in Dolenjskem tečejo priprave na spominsko srečanje NOB Slovenije z zavezniki, ki je pred 55 leti prišla prva zavezniška vojaška misija na osvobodeno slovensko ozemlje in v Glavni štab NOV in POS. Na pobudo vodstev Zveze združenj borcev NOB Slovenije in Zveze društev vojnih invalidov Slovenije bo zaznamovanje te pomembne obletnice osrednja prireditelj.

V ponedeljek je bila v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri so predstavili dve brošuri, ki opisujeta reševanje ranjencev in organizacijo partizanske sanitete ter sodelovanje z zavezniki v letih druge svetovne vojne. Skupina vojnih invalidov bo 24. in 25. junija obiskala Bari in Barleto v južni Italiji ter počastila spomin tam pokopanih borcev NOB. Hkrati bodo slovesnosti ob pomnikih o sodelovanju z zavezniki v posameznih slovenskih regijah. V Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani bodo 26. junija predstavili prevod knjige člana zavezniške vojaške misije F. Lindsaya. V soboto, 27. junija, bo predsednik republike Milan Kučan sprejel tuje goste.

Osrednje srečanje z zavezniki se bo začelo v nedeljo, 28. junija, na športnem letališču Prilozje pri Metliki. Med 9. in 10. uro bodo tja prihajali udeleženci proslave, kmalu za njimi tuji gostje in udeleženci avtomobilske vožnje invalidskih organizacij. Ob 11. uri se bo začela uradna slavnost, ki bo trajala do 12.15. Sledil bo kulturni in družabni spored; pokazali bodo oborožitev ter opremo Slovenske vojske. Na prireditvenem prostoru bodo domačini poskrbeli za celotno gostinsko oskrbo.

Udeleženci proslave pri Metliki bodo že prej lahko dobili brošuro "Nebo in zemlja za svobodo", namenjeno spominskemu srečanju; na voljo bodo tudi spominske značke. V zvezi borcev in Zvezi vojaških vojnih invalidov teko priprave za prevoze z avtobusi, na izlet pa se pripravljajo tudi v raznih društvih in organizacijah.

T. GOŠNIK

Resnicoljubnost in politika redko stanujeta pod isto streho. (Zweig)

Zborovanje upokojujencev bo v Celju

Novomeško društvo predlani proslavilo 50-letnico delovanja - Danes šteje 3100 članov - Skrbi za številne interese dejavnosti - Medse vabijo še ostale upokojujence

Vsako leto ob dnevu upokojujencev se člani društev upokojujencev Slovenije srečujejo na skupnem zborovanju, ki se ga udeležijo tisoč članov iz vse Slovenije. Letos bo to zborovanje 18. junija v Celju. Ob tej priložnosti želimo predstaviti društva upokojujencev širši javnosti.

Novomeško društvo upokojujencev je pred dvema letoma proslavilo 50. obletnico ustanovitve. S ponosom se oziramo na dolgo pot, ki je bila pot iskanja in uspehov pri reševanju problemov in vprašanj upokojujencev. Po svojih sposobnostih bomo

kot upokojujenska organizacija, ki vključuje v svoje vrste nad polovico upokojujencev, tudi v prihodnje prispevali pomemben delež pri uveljavljanju svojih pravic in skrbi za starejše ljudi. Posebno pozornost smo posvetili usklajevanju stališč pri varovanju pravic iz pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja. Pokojnina se mora obravnavati kot lastninska pravica in je ne sme nihče spreminjati. Ko se ljudje upokojijo, se pogosto počutijo odslužene in manj vredne, društvo pa jim je prisluhnilo, tako da imajo takšni upo-

kojujenci možnost se vključiti v različne interesne dejavnosti.

Upokojujenci smo generacija, ki si je prislužila pokojnino z aktivnim delom, smo medvojnina in povojna generacija, ki je priborila svobodo in gradila porušeno deželo. V novomeški občini deluje trenutno 9 društev. Največje med njimi je Novo mesto s 3.100-timi člani. Njihove vsakoletne dejavnosti se odvijajo po obširnem predhodno sprejetem programu.

Vsak član se lahko naroči na revijo Vzajemnost, ki jo izdaja Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije in ZDUS. Društvo upokojujencev Novo mesto pa izdaja na vsake tri mesece svoj bilten.

IVAN SOMRAK in ADOLF ŠUŠTAR

BRON ZA ŠTREKLJEVSKE GASILCE

ŠTREKLJEVEC - Na državnem prvenstvu mladih gasilcev, ki je bilo v začetku maja v Žižkih pri Črenšovcih, se je zbralo 170 ekip iz vse Slovenije. V kategoriji pionirjev je tekmovala tudi desetina mladih štrekljevskih gasilcev in med 45 ekipami zasedla odlično 3. mesto. V soboto, 23. maja, pa je bilo na gasilskem poligonu na Štrekljencu semiško občinsko gasilsko tekmovanje. V kategoriji mladincev je prvo mesto osvojila ekipa gasilcev in gasilk s Črešnjevca.

ANICA JAKŠA

JUBILEJA SLOVENSkih ŽELEZNIC

TREBNJE - V počastitev dveh jubilejev Slovenskih železnic (ob 90-letnici železniške proge Trebnje - Sevnica in 60-letnici proge Tržišče-Sevnica) in v okviru jubilejne 10. kulturno-zabavne prireditve "Iz trebanjskega koša" bo v Trebnju v soboto, 13. junija, ob 13.08 pripeljal muzejski vlak, ki bo iz Ljubljane odpeljal ob 11.35 in se ustavljal na večjih postajah. Po kratkem kulturnem programu bo vlak odpeljal proti Sevnici, kamor bo prispel ob 15.06. Sevnčani bodo vlak pričakali že v Tržišču, prav tako bodo pripravili kulturni program v Sevnici. Od tod bo odpeljal ob 16.10, iz Trebnjega v Ljubljano, kamor bo prispel ob 20.23, pa šele ob 19. uri. Vožnja bo brezplačna. Podrobnejše informacije posreduje Franja Udovič, TIC Trebnje, tel. (068) 44-717.

SREDI SNEMANJA - Konec maja je številna snemalna ekipa pod vodstvom mladega režiserja Klemena Dvornika (spredaj na levi) nekaj dni preživela pri čebelarju Lojzu Kastelcu (na desni) in snemala film Zijalo. Med ekipo je tudi čebelarjev sin Bojan Kastelic, direktor fotografije (za mizo nasproti očeta). (Foto: L. M.)

O čebelarju nad Zijalom

ZIJALO - "Gotovo ste že slišali, kako so štirje imenitni Mirnopečani iskali na Gradišču zlato tele in ga menda niso našli. Jaz pa sem ga našel in ne le tele, ampak celega zlatega bika," pravi znani čebelar in mislec Lojze Kastelic ter s tem misli, da je toliko vredno bogastvo zgodovinske, kulturne, narodopisne in čebelarke dediščine skrivnostne gore Gradišče. Prav zanimiv prispevek v reviji Rast o Brezarjevemu Lojzu, kot mu pravijo po domače, ki že od 1974 leta sam živi v svojem čebelarjem obratu nad Medeno pečino v Mirni Peči, je spodbudil mladega novomeškega režiserja Klemena Dvornika, da se je o njem odločil posneti kratek dokumentarni film, ki predstavlja zaključno nalogo za 2. letnik študija filmske režije na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) v Ljubljani. Jeseni ga bo mogoče videti na slovenski televiziji in na različnih študentskih festivalih.

"Filmu bo naslov Zijalo; v njem želim prikazati sožitje med Zijalom in Kastelcem, nje-

govo življenje čebelarja in raziskovalca tukajšnje zgodovine," je na snemanju konec maja povedal Dvornik, zadovoljen z izbrano temo. Scenarij filma, katerega producenta sta AGRFT in Televizija Slovenija, so z veseljem odobrili tudi mentorji filma: režiser Franci Slak, prof. dr. Andrej Inkret in prof. Matjaž Klopčič. Mladi režiser je pred snemanjem večkrat obiskal Kastelca, se z njim pogovarjal in spoznaval njegovo življenje, tako da sedaj mnogo bolje razume čebelarjevo izjavo, da se ne da povedati, koliko mu pomeni Zijalo.

Zijalo postaja tudi vse privlačnejša turistična točka, saj je pred dvema letoma TD Mirna Peč odprlo pešpot Zijalo - Gradišče, ta pa gre prav mimo Kastelčevega doma. Brezarjev Lojze ponavadi obiskovalce gostoljubno sprejme in jim razkaže svoje čebelarstvo in ostalo delo ter pove zanimivo zgodovino tega predela Dolenjske. Čebelarjenje pa mu sedaj pomeni le hobi in ima okrog 30 panjev.

L. MURN

ŠPORTNE IGRE UPOKOJUJENCEV - Letošnje 23. športne igre upokojujencev Dolenjske in Bele krajine je organizirala trebanjska občinska zveza društev upokojujencev 6. junija na Mimi. Novomeško društvo upokojujencev se je s svojimi 56 nastopajočimi športniki udeležilo tekmovanj v vseh panogah in ekipno doseglo prvo mesto. Pri pikadu so ženske dosegle prvo in moški peto mesto, v kegljanju ženske I prvo in v kegljanju ženske II drugo mesto, pri kegljanju moški I tudi prvo, v streljanju ženske drugo, moški tretje, v balinanju moški prvo in v šahu moški prvo mesto. Med posamezniki so prejeli medalje: v šahu Tone Škerlj za prvo mesto, v streljanju Jože Hribar za tretje mesto, Lidija Fabian za prvo in Zofija Kolenc za drugo mesto. (Zapisa: Marija Golob)

LETNI IZLET DOLENJSKIH OBRNTNIKOV - Obrtna zbornica Novo mesto je že peto leto zapored pripravila letni obrtniški izlet, ki postaja vse bolj priljubljen pri dolenjskih obrtnikih. Prejšnji teden je prva skupina tri dni potovala z novomeškim Kompasom po alpskih dolinah Avstrije in po Švici. Naših obrtnikov niso zdelale ne prava poletna vročina ne nadmorske višine, saj so enako pridni pri zabavi kot pri delu. (Foto: MiM)

STRELSKA TEKMA ZA POKAL ŽUPANOV - Neutrudljivi sekretar območnega združenja slovenskih častnikov Novo mesto, Šentjernejski in Škocjan, ki mu predseduje dr. Boris Pogačar, major Branko Đukić je na strelišču vojašnice v Bršljinu minulo soboto izpeljal tretje strelsko tekmovanje za pokal županov v streljanju z vojaško puško. Tokratni pokrovitelj strelskega tekmovanja je bil Franc Hudoklin, župan občine Šentjernejski. V vročem vremenu se je na strelišču zbral kar 75 strelcev in 20 ekip. Med moštvii so največ krogov zadeli strelci SD Sagittarius iz Novega mesta, drugo mesto je zasedla ekipa UNZ Novo mesto, tretji pa so bili pripadniki 23. območnega poveljstva slovenske vojske iz Črnomlja. Med posamezniki je zmagal stotnik Branko Polimac iz Črnomlja, drugi je bil poslanec v državnem zboru Rafael Kužnik, tretji pa Miran Zupančič iz Novega mesta. (Foto: B. Avbar)

Karol Rustja

Gradnja proge Trebnje - Sevnica

Nemški napisi so bili kmalu umazani. Vozne kartice so bile dvojezične.

Po otvoritvi proge

Z otvoritvijo prometa na progi Trebnje-Krmelj so se kmetje iz okoliških krajev preusmerili na trge na Dolenjskem. Tako jim ni bilo potrebno plačevati mostnine pri prehodu čez Savo v Sevnici.

Železniška proga je krajje v Mirnski dolini približala ostali Sloveniji. To se je kmalu opazilo po številnih skupinah romarjev in zletnikov, ki so prihajali na Žalostno goro pri Mokronogu.

Kako je železniška proga vplivala na razvoj Krmelja, nazorno kažejo podatki iz popisne prebivalstva. Popis iz leta 1900 izkazuje v Krmelju 48 prebivalcev, leta 1910, dve leti po otvoritvi proge, 284, leta 1931 pa že 492 prebivalcev. Še jasneje se to vidi po obsegu proizvodnje in v rudniku. Isto leto, kot je prišla obratovati železniška proga, so tudi v rudniku predali v obratovanje manjšo termoelektrarno z močjo 215 kW. Izkop in odvoz premoga se je pričel večati. Leta 1907 so izkopali le 4.637 ton premoga, leta 1909 43.084 ton (skoraj 10-krat več), leta 1910 pa 50.351 ton. Med prvo svetovno vojno je premogovnik zelo stagniral, vendar je leta 1925 izkop dosegel že 79.437 ton premoga.

Dograditev proge je opazno vplivala na gospodarski razvoj Mirnske doline. Leta 1913 so bile Jožetu Hofmanu kot predstavniku družbe Krainer Eisenzbergbau podeljene rudarske pravice za kopanje žele-

zove rude v k.o. Šentrupert. Po prvi svetovni vojni se je družba preimenovala v Kranjsko železarsko družbo. Leta 1920 so sedež družbe preselili z Dunaja v Ljubljano.

Med prvo sv. vojno je berlinski trgovec Matevž Stoll odprl rudnik Dobra sreča pri Mirni, kjer so kopali manganovo rudo. Dejansko pa je delo steklo 1. aprila 1917.

Pri premogovniku Brezovica (Gorenja vas pri Mirni), ki je bil last Karla Muleja, so leta 1912 zgradili 2.500 m dolgo ozkotirno progo s tirno širino 600 mm od separacije do železniške postaje Mirna. Za vleko so uporabljali motorno lokomotivo.

Premog iz Krmelja in drugih slovenskih premogovnikov so vozili po celi Jugoslaviji. Leta 1919 so slovenski premogovniki morali pokrivati 52,2 odst. vseh jugoslovanskih potreb. V letu 1922, ko je Zagrebška direkcija ukinila dva para vlakov na progi Trebnje-Krmelj, so ukinitve opravicevali s pomanjkanjem premoga. Takrat so slovenski premogovniki pokrivali še vedno 42 odst. vseh potreb po premogu v Jugoslaviji (Kraljevini SHS).

Proga je bila prevzeta 10. julija 1909 in je postala sestavni del Dolenjskih prog, upravno pa je spadala pod Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu do leta 1918, zatem dve leti pod novoustanovljeno Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani. Najslabše razmere na progi pa so bile od leta 1920 do konca 1923, ko je proga spadala pod direkcijo Zagreb in so vse zadeve reševali v Zagrebu. Tedaj so naše proge utrpeli veliko škodo.

O podzavljenju prog v lasti delniške družbe Dolenjskih železnic so razmišljali že leta 1929. Železniška direkcija v Ljubljani je predlagala, da proga Trebnje-Krmelj ostane še naprej v zasebni lasti. Odnose med delniškimi družbami lokalnih železnic in državo je prvo desetletje po prvi svetovni vojni urejal Sindikat lokalnih železnic v Sloveniji. Direkcija državnih železnic v Ljubljani (ustanovljena je bila 1. januarja 1924) je bila le obratovanje vodeča uprava in ni imela kot taka nobenih pristojnosti pri urejanju lastninskopravnih odnosov med delniško družbo Dolenjskih železnic in državnimi železnicami. Problem so reševali na ministrstvu za promet v Beogradu.

Na osnovi kupoprodajne pogodbe, sklenjene 23. januarja 1936, je družba prodala vse svoje proge državi, to je Kraljevini Jugoslaviji, po stanju prog 1. januarja 1931. Družba se je odpovedala sleherni odškodnini za čas od 1. januarja 1919 do 31. decembra 1930. Kupnino in pripadajoče obresti se je država obvezala plačati v 16 polletnih anuitetah (maja in novembra). Prva anuiteta je bila izplačana 15. maja 1936, zadnje plačilo pa naj bi bilo v proračunskem letu 1943/44, to je 15. novembra 1943, vendar je z razpadom Jugoslavije prenehalo tudi izplačevanje kupnine.

Po odluku predsedstva vlade LRS je Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS 5. decembra 1946 imenovalo začasnega upravitelja nacionalizirane družbe Dolenjskih železnic dr. Lada Lovrenčiča, šefa personalnega oddelka v istem ministrstvu. S tem so prestale vse funkcije dotedanjih organov družbe, ki so bili razrešeni dolžnosti, ne pa tudi odgovornosti. Na osnovi zakona o nacionalizaciji in z odlokom Predsedstva vlade LRS z dne 5. decembra 1946 je bila delniška družba Dolenjske železnice nacionalizirana

in je prešla v občeljudsko lastnino, administrativni postopek pa je bil končan šele septembra 1948. Državna komisija je dejansko likvidacijo družbe izvedla 19. avgusta 1948. Zadnji vodja pisarne delniške družbe Dolenjske železnice je bil Peter Klinar. Sedež družbe je bil na Tyrševi cesti (sedaj Slovenska cesta) v Ljubljani. Iz sodnega registra je bila družba izbrisana štiri leta pozneje.

Prva nesreča na progi Trebnje-Krmelj se je pripetila že 26. novembra 1908 (otvoritev 15. novembra 1908), ko je vlak na cestnem prehodu med Trebnjem in Gomilo zadel in strl voz za prevoz lesnega oglja.

Kvaliteta gradbenih del ni bila na zavidljivi ravni, saj je že 18. novembra 1908 posedel nasip blizu Dola pri Trebnjem. Napaka zaradi slabega projektiranja elementov proge se je pokazala zelo izrazito na Mirni ob povodnji 23. in 24. septembra 1933, ko odprtina pod mostom čez Mirno ni mogla prepuščati vse vode. Voda je zastajala in poplavlila, saj je železniški nasip predstavljal nekak jez. Nivo vode na levi strani proge je bil skoraj 2,5 m višji kot na drugi strani, zato je voda zmečkala nasip in ga zelo poškodovala. Poplava je pokazala, da so prepusti premajhni, bi morali zgraditi tudi nekaj inundacijskih (poplavnih) prepuštov. Tedaj je progo poplavlila tudi Jeseniščnica.

V usekih se je utrgalo veliko plazov, ki so zasuli progo, zato je bil promet prekinjen. V useku pred postajališčem Šentrupert je bilo potrebno odstraniti 750 m³ zemlje, proga je bila zasuta tudi v useku Zvijavice pod Primštalom, pred postajališčem Pijavice ter med Tržiščem in Krmeljem. Tedaj se je pokazalo, da je precej prepuštov premajhnih, pa tudi podporni zidovi so zahtevali precej popravil. Tudi pozneje je padajoče kamenje večkrat ogrozilo progo: pri Zapužah je 25. januarja 1941 skala zlomila ob tirnici. Tudi

skala, ki je priletela na progo 12. februarja 1941 v prvem useku pod Primštalom nad Trebnjem, je zlomila tirnico.

Obe načrtovani rekonstrukciji leta 1939 bi morali zamenjati dotrajane tirnice z močnejšimi, katere je dobavila železarna Zenica. Ker načrtovane korekture še niso bele izvedene, so tirnice odpeljali drugam.

Na progi Trebnje-Krmelj je od leta 1924 do 1939 vozila ambulančna pošta (poštni vagon) št. 75. Isto številko je obdržala tudi potem, ko je vozila na relaciji Trebnje-Sevnica, do okupacije 1941. Ko pa so leta 1941 dogovorili mejo med italijansko in nemško okupacijsko cono in so Krmelj dobili Italijani, je 8. oktobra ponovno pričela voziti poštna ambulanca med Trebnjem in Krmeljem.

Odsek proge Tržišče-Sevnica

Proga Trebnje-Krmelj je bila zgrajena predvsem za potrebe premogovnika v Krmelju. Vendar bi bila za premogovnik ustreznejša povezava s Sevnico kot pa s Trebnjem. Skozi Trebnje so lahko vozili premog proti Ljubljani, kjer ga je bilo težko prodati zaradi močne konkurence ostalih premogovnikov na tedanjem Kranjskem in Štajerskem, medtem ko je bilo na Hrvaškem zelo odprto tržišče za premog. Če pa bi hoteli premog voziti na Hrvaško, bi ga morali iz Krmelja voziti skozi Trebnje v Ljubljano in preko Zidanega Mosta skozi Sevnico na Hrvaško. Namesto po 15 km dolgi poti Krmelj-Sevnica bi premog vozili po 143 km daljši poti. Iz tega razloga so se v Krmelju zelo zavzemali za povezavo s Sevnico, čeprav je bila vmes kranjsko-štajerska deželna meja. Če ne bi bila zgrajena proga Trebnje-Krmelj, bi lastnik premogovnika zgradil sam ozkotirnico do Sevnice, vendar le za prevoz premoga.

ZA LEP NASMEH - V tukajšnji osnovni šoli so učenci prikazali projekt "Za lep nasmeh", ki so ga pripravljali skozi celo leto. V njem je sodelovalo kar 37 učencev od 1. do 4. razreda osnovne šole, starši, učitelji, zobozdravnica dr. Mirjana Povše, zobna asistentka Milojka Hočvar, ki sta med drugim pripravili tudi razstavo o zobeh, pravilni rabi zobnih ščetk in raznih zobozdravstvenih pripomočkov, ter nosilke projekta Amalija Zajc ter Branka in Mateja Škufca. V nalogo so vključili zunanje sodelavce: Tovarno Henkel-Zlatorog iz Maribora, Lek iz Ljubljane, KZ Suha krajina in Žimo iz Ljubljane. (Foto: S. Mirtič)

ŠTEFKA KUČAN PODELILA EKO ZASTAVO - V petek, 5. junija, je v Ljubljani v kulturnem domu Moste potekala podelitev eko zastav, ki so jih dobile šole, ki so pridno izpolnjevale naloge, potrebne za pridobitev eko zastave. Te podelitve se je udeležilo 16 šol, tako osnovnih kot srednjih, med njimi tudi naša osnovna šola Bršljin. Vse je bilo zelo skrbno in dobro pripravljeno, zastave pa je podelila žena predsednika države Štefka Kučan, ki je v nekajminutnem govoru izrazila svoje navdušenje nad tem projektom in našim prizadevanjem za naš boljši eko vsakdan. Podelitvi je sledil kviz, v katerem so učenci pokazali svoje eko znanje. Ob misli, da je naša šola ena izmed tistih, ki so za svoj trud prejele eko zastavo, sem ponosna na to in sem se odločila, da bom svoje eko znanje in ekološko osveščenost poskušala prenesti tudi na druge ljudi, ki jim je vse to še neznano. (Eva Filej, 8.c, Osnovna šola Bršljin)

OTVORITEV - Novo večnamensko igrišče Pod Trško goro sta skupaj z dekletcem predala namenu najstarejša krajana krajevne skupnosti Ločna - Mačkovec Pia in Pino Mlakar, svetovno znani baletni par. Pino Mlakar je ob tej priložnosti tudi spregovoril; pohvalil je vodstvo krajevne skupnosti in vse skupaj spomnil, da je treba to pomembno pridobitev spoštovati. (Foto: J. D.)

120 let osnovne šole Vavta vas

Z dekretom jo je ustanovil avstroogrski cesar - Tedaj 120 učencev, danes 370 - K šoli sodi tudi vrtec, ki pa je premajhen za vse otroke - Nevarne poti do šole

VAVTA VAS - Osnovne šole so bile v manjših krajih že od nekdanjega središča kulturnega dogajanja, tako je bilo tudi v Vavti vasi. Na tamkajšnji šoli so minuli petek slovesno obeležili že 120-letnico delovanja. Šola je v tedaj avstroogrski monarhiji z dekretom ustanovil sam cesar, vanjo se je vključilo 120 učencev, poučeval pa jih je le en učitelj. Danes šola obiskuje 370 učencev, zadnjih pet let pa je k šoli priključen tudi vrtec, v katerega je vključenih 120 otrok.

Vavtovška osnovna šola je visoki jubilej obeležila kar s kulturnim tednom, v katerem so se zvrstile številne prireditve, osrednja pa je bila v petek. Proslave z bogatim kulturnim programom, kjer so nastopili njihovi učenci, se je udeležila tudi predstavnica šolskega ministrstva Vida Križman, novomeški župan Franci Koncilija, direktor novomeške enote Zavoda za šolstvo Jože Škufca in drugi. Ob tej priložnosti je novomeški župan Franci Koncilija šoli podelil priznanje in monografijo Novega mesta, Darja Horvat iz Rdečega križa Slovenije pa je šoli podelila srebrni znak RK za prizadevanje mentorjev in mladih članov RK. Ravnatelj šole prof. Maksimilijan Starc je nakratko orisal zgodovino šole in povedal, da je šola doživela zadnje veliko obnovo pred desetimi leti, ki je bil zgrajen prizidek z dvanajstim učilnicami in kabinetni, dve leti

kasneje so z obnovo prostorov v štari šoli pridobili še tri učilnice, ob šoli dogradili in opremili telovadnico in zgradili veliko športno igrišče. Poudaril je še, da vsega tega ne bi bilo brez pomoči stra-

PRAZNOVANJE - Vavtovška osnovna šola je prejšnji teden praznovala 120-letnico obstoja šole. Ob tej priložnosti so jo obiskali številni gostje. Na fotografiji Darja Horvat iz RKS, ki izročila ravnatelju šole Maksimilijanu Starcu srebrni znak RK. (Foto: J. D.)

ške krajeve skupnosti in tamkajšnjih podjetij, predvsem Novolesa.

Na šoli se pripravljajo tudi na bližajočo se devetletko, nujno bi potrebovali še dve učilnici, ki pa bi jih lahko pridobili s prenovo

podstrešja. Osnovna šola Vavta vas ima zelo velik šolski okoliš, ki pa ne zajema najbolje vseh vasi, tako se npr. učenci iz Dolenjega Mraševa šolajo pri njih, iz Gorenjega pa se zaradi katastrofske razmejitve vozijo v šmihelsko osnovno šolo. V Vavti vasi so že dali pobudo, da se učenci iz obeh vasi vozijo ali v Šmihel ali k njim v šolo, saj imata šoli zaradi tega velike stroške. "Veliko težav imamo tudi s prevozi, saj so vse poti do šole zelo nevarne, najbolj nevarna pa je pot od straškega mostu do šole, kjer ni pločnikov, pa tudi cesta je zelo ozka," je povedal ravnatelj.

K šoli sodi že nekaj let tudi vrtec, vendar je daleč premajhen, zato so morali polovico otrok odkloniti. Ena od rešitev za nekaj otrok bi bilo odprtje družinskega varstva, ki pa bi moralo biti izven šole, saj zanj ni prostora. V vrtcu so med prvimi v Sloveniji in na Dolenjskem začeli uvajati novo metodologijo Korak za korakom.

J. DORNIŽ

APLAVZ NI OBVEZEN Bitka za ocene

Učiteljica z dolgoletnimi izkušnjami mi je povedala: "Pred leti so hodili starši v šolo spraševat, kaj njihov otrok ve in česa ne, zadnje čase pa jih zanimajo samo ocene." Vsekakor gre za posplošeno ugotovitev, ki pa verjetno ni daleč od resnice. Bitka za ocene pri "ključnih" predmetih je življenjskega pomena, kajti ocene iz slovenskega in tuje jezika ter matematike prinašajo točke, ki so potrebne za vpis v srednjo šolo, in sicer se upoštevajo že od petega razreda dalje. Kdor ne zbere dovolj točk, odleti pri vpisu v šolo, ki je omejila vpis. In če gre za želeno življenjsko usmeritev, zadeve niso tako nedolžne, kot je videti na prvi pogled.

S tega gledišča je pritisk na ocene razumljiv, vendar močete. Predvsem za ocenjevalce, ki nočejo in ne smejo podleči željam učencev in v prvi vrsti staršev, ki jim je šolska ocena samo vstopnica za vpis v želeno srednjo šolo in šele nato, če sploh, odraz znanja. Kaže, da hodijo nekateri roditelji na govorilne ure samo zato, da bi se prepričali, če je njihov otrok bolje ocenjen, kot si to prizadeva in zasluži. Če ni tako, je treba poiskati krivca, ki ni nihče drug kot ocenjevalec, se pravi učitelj.

TONI GAŠPERIČ

Novo igrišče Pod Trško goro

S prerezom traku so ga predali namenu najstarejša krajana Pia in Pino Mlakar in mlado dekletce

NOVO MESTO - Krajevna skupnost Ločna - Mačkovec je v soboto za svoj krajevni praznik slovesno predala namenu novo večnamensko igrišče, na katerega so krajani čakali več kot 20 let. Ob tej priložnosti so pripravili krajši kulturni program, o poteku del pa sta spregovorila predsednik krajevne skupnosti Franc Rudič in Ivan Petančič. Na otvoritev so povabili tudi najstarejša krajana Pio in Pina Mlakarja, svetovno znani baletni par, da sta skupaj z mlado deklico prerezala trak.

Novoizvoljen svet krajevne skupnosti je lani med drugim dal v plan tudi izgradnjo igrišča za skladiščem pivovarne Union, na katerega so predvsem krajani Pod Trško goro čakali že od nastanka tega naselja. Tako so lani najprej uredili dovozno pot, potem lastništvo zemljišča in pripravili dokumentacijo. Letos pa so začeli z gradbenimi deli, napeljali elektriko in vodovod. Na večnamenskem igrišču bodo lahko igrali košarko,

odbojko, roket, mali nogomet in še kaj, poleg asfaltiranega igrišča so postavili še otroška igrala, peskovnik in več klopc.

Na prireditvi so se za pomoč zvalili tovarni zdravi Krka, novomeški občini in njenemu sekretariatu za okolje in prostor ter njihovemu krajanu Zdravku Franku, ki je na igrišču prostovoljno opravil veliko delovnih ur. Od sponzorjev se zahvaljujejo še Dolenjskim pekarnam, Mercatorju, Dolenjski in Termotehniko, upajo pa, da jim bodo pomagali tudi njihovi zasebniki, ki so jim že obljubili pomoč. Celotna investicija jih bo stala okrog 60 tisoč nemških mark.

J. D.

• Pamet je individualna, neumnost kolektivna. (Nova revija)

• Pokopališča so polna nepogrešljivih ljudi.

Srčna hvala za pomoč Željki

Te dni bi mnogim rada osebnostisnila roko in se jim zahvalila za kakršnokoli pomoč, da je naša Željka lahko odšla v London na zdravljenje. Žal to ni mogoče, zato izkoriščam naš Dolenjski list, ki je tudi sodeloval z mano in dvakrat objavil naročilnico za odkup moje knjige Korak s poti. Vsi, ki ste jo kupili, ste nam pomagali, lahko pa jo še vedno naročite. Posebej pa se moram zahvaliti tistim, ki so prijateljsko širili nje prodajo. Ti so: gospa Glavičeva in njeni učenci v osnovni šoli Žužemberk, Alenka Avsec na Agenciji za plačilni promet, Barbara Jasnič v tovarni zdravil Krka, Irena Jaki v zavodvalnici Tilia in moje drage sodelavke Mira in Brezicah, Vera v Črnomlju in Milka v Kočevju. Še enkrat hvala!

Zahvaljujem se vsem, ki ste nakazali denarne prispevke na poseben žiro račun, posebej pa le moram poudariti tiste, ki so organizirali zbiralne akcije. To sta gospa Lojzka Potrč v Domu starejših občanov in gospa Marjana Štern, ki je navdušila za akcijo otroke na osnovni šoli Grm in ti naprej svoje starše. Vsem iskrena hvala. Prav tako Igorju Obradoviču za kip, ki ga je dal v odkup, čeprav ga še ni uspelo prodati, in Novemu mediju, ki je prvi dal pobudo za zbiranje sredstev.

Obenem Vam sporočam, da je Željka že dobila injekcijo butolin toksina in bila štirinajst dni na posebni terapiji. Zelo smo zadovoljni z rezultati, saj spazmi zelo počepajo in že v tem kratkem času deklica zmora narediti marsikaj, česar do sedaj ni zmogla. Injekcija bo delovala šest mesecev, novembra pa bo treba spet na pot. Ne bomo odnehali, dokler ne bo zares shodila, in prepričani smo, da bo to kmalu.

Prepričana sem tudi, da se vse dobro vrača. S hvaležnostjo in globokim spoštovanjem mislim na vse dobre ljudi, ki ste nam pomagali. Naj se Vam stoterno vrne dobrota, predvsem pa Vam želim veliko zdravja in Vas lepo pozdravljam.

IVANKA MESTNIK

ISKANJE IZGUBLJENEGA ČASA

ČRNOVELJ - Mladinski kulturni klub BK iz Črnomlja sporoča, da bo v petek in soboto retrospektiva Forumske video produkcije 1982-1997 z naslovom Iskanje izgubljenega časa. Prikaz je razdeljen v štiri programske sklope: vrhunec punk gibanja, razvoj družbenih gibanj, alternativna televizija in devetdeseta. Prva dva bosta prikazana v petek, druga dva pa v soboto. Obakrat bo začetek ob 22. uri.

France Režun

Med preteklostjo in prihodnostjo

Ob smotrih razvoja, zaostalosti in napredku

Doživetja pred skoraj dvajsetimi leti me vznemirjajo znova. Razmišljam o nastanku in vrednotenju pojmov, kot so razvoj, zaostalost, napredek, razvitost in nerazvitost. Očitno in nedvomno je, da so vsi navedeni pojmi med seboj povezani in da njihovo vrednotenje še posebej izhaja iz začetnega pojma, t.j. pojma RAZVOJ. Toda prav pri pojmu razvoj se začenja temeljni problem, namreč problem o razvoju samem, kajti prav tu nastaja huda težava zaradi SMOTROV.

Smotri? Sodbe o tem, kdo je na primer v zgodovini človeške družbe prispeval k razvoju in kdo ga je ustavljal, bi lažje izrekli, če bi vedeli, k čemu je človeštvo namenjeno, če bi vedeli za končni smoter tega razvoja. Tega smotra ne poznamo, zato je težko reči, kdo je v razvoju prišel dlje, kdo je usklajil svoje odločitve in dejanja z razvojem in končnim smotrom in kdo ne. Brez vedenja končnega smotra ostane razvoj slep, tavanje v neznanje. Še več: ker je razvoj samo pot, gibanje med začetkom poti in smotrom, nepoznavanje smotra onemogoča tudi vrednotenje razvoja!

Etapni smotri problema ne razrešujejo. Vsaka družba si postavlja drugačne in tudi znotraj iste družbe

se s časom spreminjajo. Smotri zahodne civilizacije 20. stoletja so med drugim stopnjevanje jemanja naravi, stopnjevanje potrošnje in skoraj že obsedenost po materialnih dobrinah. So to res najvrednejši smotri? Ali niso morda za ohranitev človeštva pomembnejši smotri in vrednote skromnost, askeza, meditacija? Vprašanje, kateri od omejenih etapnih smotrov so bolj usklajeni z neznanim končnim smotrom, je seveda zaradi neznanke končnega smotra neodgovorljivo.

Vseeno pri iskanju smisla lahko tudi vztrajamo in domnevamo, da razvoj mora imeti nek smoter. V tem primeru je možno oboje: ali vsak pojav, pa naj se nam zdi še tako velika zabloda in stranpot, služi tudi končnemu smotru ali pa se v celotnem programu Narave, katerega del je tudi razvoj človeške družbe, pojavljajo tudi prvotno nepredvideni pojavi in slučajnosti, ki razvoj ustavljajo? Je morda eden od smotrov človekovega razvoja osvoboditev človeka od narave? Ne moremo ji ubežati! Če ugasnemo sonce, ugasnemo tudi sebe, če bi hoteli spremeniti svoj krvni obtok, bi morali spremeniti vse kozmos.

Je smoter večja svoboda v občestvu, v družbi, ki ji pripadamo, osvoboditev posameznika iz njegove ujetosti in sistem? Je to možno? Ali ni prav ista zavest, ki teži po svobodi

po tem, da se iztrga sistemu in nekim zakonitostim družbenega razvoja, ta sistem tudi ustvarila z verigo svobodnih odločitev v zsem dosedanjem razvoju, zaradi težnje po večji svobodi in zaradi nujnosti, ki jo je sproščal boj za obstanek?

O materialnih dobrinah in drugih vrednotah

Podoživljam, kako smo bili tuji turisti za Kitajce skoraj angeli, ne navadna bitja iz nekega razkošnega in srečnega sveta, o kakršnem lahko človek v tem njihovem svetu samo sanja. Pozneje sem spoznal, da je bil takšen vtis ob srečanjih z naše strani površen in preveč enostranski, preveč ujet v zunanji videz. Premalo je vključeval še druge, manj dojemljive razsežnosti samo njihovega sprejemanja, vrednotenja in doživljanja.

Seveda smo vzbujali radovednost in presenečenje in včasih celo občudovanje in želje in povsod smo bili deležni pozornosti in simpatij, toda ali nista bili v njihovih pogledih, nasmehih, zamišljenostih hkrati tudi neprizadetost in ravnodušnost? Ali nista bila tudi zvestoba in ponos, zvestoba sebi in včasih celo odklanjanje teh naših posebnosti in tega našega sveta? Ali ni bil enako prisoten tudi vtis, da se njih ta

naš svet ne tiče, da smo res samo zanimivosti, ne more pa se nas jemati resno?

In če se zdaj vrnem k sebi in v svoj svet in dopuščam verjetnost, da vzbujamo v njih tudi nemir in želje po tem našem svetu. Ali smo res to, kar odmevamo s svojim videzom, s svojo zunanjo bleščavostjo, smo res iz razkošnega in srečnega sveta, lahko materialne blage poimenujemo z razkošjem in bogastvom, je človek zaradi malo več imetja in večjega fizičnega udobja že tudi bolj srečen?

V potrošniški družbi v pojem razkošja največkrat vključujemo predmetni svet, našo prisotnost v potrošni materialnih dobrin in seveda našo uspešnost v prilagajanju okolju in njegovemu življenjskemu ritmu. Naše bistvo je posnemanje prevladujočega in danega, stvarjalni smo samo v stopnjevanju zunanjih učinkov tega našega življenjskega ritma, v tem, da prevladujočega in danega nakopimo čim več. V bistvu smo ujetniki nekih "vrednot", ujetniki tujeja življenja, zbrana v pojma družba in javno mnenje, ujetniki drug drugega in nikogar, toda še vedno brez svojega življenja, vzrok in posledica družbene zavesti.

Je res razkošje predvsem predmetni svet? Ali ni razkošje tudi tema, svetloba, lepota barv in oblik, utripanje živine narave in zbuječnost za to lepoto, ali ni razkošje tudi tišina, pa spet glasovi gozda, šumenje reke, let ptice, pripovedi zvezd, sončni zahod, glasovi in melodije, hoja v neznanje, lakota in žeja in napori in zasluženi spanec, razkošje sanj in hrepenenj, bolečine in radosti, slast poslušanja,

ustvarjanja, razmišljanja in odkrivanja vedno novih razsežnosti in globlin življenja? Ali ni razkošje življenje samo, rast v njem, prebujanje, zorenje, svet želja in pričakovanj, doživljanje ljubezni in človekova bližina, prijateljstvo, sposobnost odgovodovanja, zmoglost skromnosti?

Ali je lahko naš svet bogat in srečen, če smo zaradi prevelike lakote po predmetnem svetu oropani mnogih drugih, skoraj očarljivih razsežnosti doživljanja, če se zaradi prevelike zaposlenosti s predmeti niti ne zavedamo česa vsega smo oropani, če ostajamo za toliko lepih stvari nezbujejni?

In kakšna je tudi cena našega predmetnega "razkošja"? Za to, da smo dosegli nekaj več fizičnega udobja in dovolj zaposlili svoje čute z zunanjo bleščavostjo sveta, smo sprožili tudi plaz zlih posledic, ki brez našega mena že postajajo sestavni ali celo prevladajoči del našega življenja. Ubijamo zrak, v nebo smo zasejali žalost, onesnažili smo potoke, reke, morje in z mislijo, da smo v naravi vrh, krona stvarstva, tudi našo zavest, pozabili smo, da z razdiranjem teme prganjamo tudi luč, osvajamo veselje, vendar smo prezaposleni in preutrujeni, da bi se kdaj ozrli na nočno nebo in videli zvezde vsaj od daleč, da bi se napili te lepote in znova zmogli sanje.

Stopnjujemo hrup našega udobja, strojev in avtomobilov in nasilje vsiljevanja in reklame nas utaplja v še večjo lakoto in nemir in nepotesenost. Ugasnili smo tišino, radosti korakov in tekanje otrok in ne utegnemo več poslušati pripovedi pri-

jatelja. In tudi zase nimamo več časa: da bi se vsaj kdaj pa kdaj umaknili pred nasiljem predmetov, nekam, kjer bi bili sami, vsaj toliko, da bi se lahko vprašali: KAM SMO NAMENJENI?

Na poletu Peking-Dubaj-Beograd, 12. avgusta 1981

Prevrednotenje vrednot

Najprej spim, potem gledam nekaj časa filme, ki nam jih predvajajo v letalu, potem spet spim. Znova sem zbužen šele pred pristankom v Dubaju. Na preostali poti od Dubaja do Beograda spet občudujem pokrajine pod nami in mnogo razmišljam. Toliko stvari sem spoznal na tej poti, še več pa je neznan, na katere ne znam odgovoriti. Toda temeljna spoznanja in prepričanja meni so trdnejša kot kdajkoli prej.

Zdaj še bolj vem, da je bogastvo sveta v razlikah, tako med posamezniki kot med narodi in rasami. Vem, da je bodočnost sveta v prevrednotenju vrednot in da bodo ljudje nekoč namesto bogastva in pohlepa bolj občudovali SKROMNOST. Ne zaradi spreobrnitve, ampak zaradi nujnosti. Vem, da je uniformiranost sveta po vzorcu zahodne tehnične civilizacije siromašenje in da je tudi to pojav kot vsi drugi v programih Narave samo sredstvo in ne cilj. Vem, da bomo jutri bolj spoštovali razmerja med svobodo in nujnostjo in da ne bomo dovolili ne svobode nasilja in ne nasilja svobode...

In verjamem, da je v programih Narave razrešitev tudi za človeško vrsto.

Konec

Ostal brez pravic in dolžnosti

Pravi, da je sovražno razpoložen do Slovenije. Izgubil je osnovne državljanske pravice in je prepričan, da ne po svoji krivdi. Svojo zgodbo je povedal našim bralcem, pa ne zato, da bi z njo kaj dosegel, pač pa da bo v poduk ostalim. "Kajti kaj takšnega se lahko jutri zgodi vsakomur," pravi Al Smith, še do nedavnega Bojan Jalšovec. Vupanju, da bi lahko normalno zaživel, si je namreč spremenil ime. A ne, da bi bežal pred čim, saj so bile o spremembi obveščene vse uradne službe. Vse nove dokumente je dobil na 1. aprila, na dan norcev, maja pa je izvedel, da so mu na brežiški upravni enoti izbrisali stalno prebivališče.

Morda mu je nesrečno življenje usojeno. Začelo se je že v mladosti, kjer je bil doma v Vrheh v brežiški občini pogosto žrtev grobega nasilja staršev alkoholičkov, ki ni pustilo posledic le na psihi, pač pa tudi na telesu. Po osnovni šoli se je, tudi zato da gre čim dlje od doma, odločil za policijsko šolo jo končal s prav dobrim uspehom in prišel v službo v Kozino. Spet je bil porinjen v okolje, kjer je prevladoval alkohol, in v njem se je sprožilo uporništvu, ki je očitno ves čas tlelo v njem. "Postal sem politični sovražnik," je pripovedoval Al, pri čemer ne pozabi omeniti Mitje Vogriča, bivšega komandirja policije iz Pirana, ki je Ala označil za "protidržavni element, ki ga je treba uničiti".

Al, takrat še Bojan, se je poročil in z ženo živel kot podnajemnik. Pred 17 leti je v Piranu odprl obratovalnico, kjer je, kot je prepričan, zoper posredoval Vogriču, in ni mu ostalo drugega, kot da obratovalnico zapre. Zaradi nenehnega šikaniranja sta se z ženo leta 1985 odločila za politično emigracijo v Nemčijo in kasneje Nizozemsko. "Ko je Slovenija postala demokracija, so nas v Slovenijo vrnili

proti naši volji. Bilo je le en dan pred sinovim 10. rojstnim dnem. Zaradi brutalnosti, ki smo je bili deležni od nizozemske policije, so tamkajšnji prebivalci zbrali 320 podpisov v našo podporo, celo mediji so se zanimali za našo zgodbo, a zaman," je pripovedoval Al. Spet jih je vleklo na Primorsko, dokler ni konec decem-

Al Smith

bra 1991 Alu umrla mati. Al dvomi v diagnozo, da je umrla zaradi možganske oziroma srčne kapi, saj je krvavela iz nosu, ust in ušes. Raziskave ni bilo, že naslednjega dne pa je bila upeljena.

Oče ga je naslednje leto klical, naj pride domov in naj si uredi dom. Še enkrat se je Al z družino odločil, da poskusi. Odpovedal je stanovanje na morju, vendar je kmalu spoznal, da le ne bo šlo vse tako gladko, kot je kazalo ob povabilu. Ženo sta si morala urediti pomožni objekt, Al pa je kot edinec postal lastnik osmine hiše, v kateri je bival oče. Sledili so številni konflikti z očetom, tako da je Alov družino pot vodila še na Bizeljsko in v Brežice, kjer so spet postali podnajemniki.

"Ko sem postal solastnik hiše, sem s tem tam dobil tudi stalno bivališče. Res da sva se z ženo potem selila v Koper, a kot občan Brežic sem se moral redno me-

sečno javljati na zavod za zaposlovanje," pravi. In ni ga sram priznati, da se je iz razočaranja nad slovensko oblastjo ob popisu prebivalstva leta 1991 opredelil za Avstrijca ali pa da je na vojaškem odseku povedal, da tu ni pristojevoljno, da je pravzaprav ugrabljen.

Občutek, da se je njegova rodna država obrnila proti njemu, je dobil tudi, ko je izvedel, da je že od leta 1992 v policijski evidenci voden kot nadzirana oseba, kar je povsem slučajno občutil tudi pri prestopu državne meje.

Ko je hotel maja letos dobiti potrjeno o stalnem prebivališču, je spoznal da je ostal brez njega. Torej brez državljskih pravic, pa tudi brez obveznosti. Ne more ne voliti ne biti voljen, ne more imeti avtomobila ne stanovanja, tudi če želi delati, čeprav ne more biti redno zaposlen, davkov ne more plačevati... Pravzaprav niti umreti ne more, ker ga nimajo kam pokopati. "Nisem dobil odločbe, da me črtajo iz evidence o stalnem prebivališču. Ko sem se pozanimal na upravni enoti, so mi rekli, da nisem bil dosegljiv, in je odločba 15 dni visela na oglasni deski ter s tem postala pravnomočna. Da se je tako res zgodilo, so potrdili tudi na upravni enoti: "Če se ugotovi, da občan na določenem naslovu ne biva, je tak izbris z ugotovljeno odločbo možen. V tem primeru je bil postopek sprožen na zahtevo lastnika hiše. Sicer pa je bil Al Smith predhodno seznanjen s tem postopkom in opozorjen, da lahko ostane brez stalnega bivališča. V določenem roku si bo pač moral urediti stalno bivališče, kjer dejansko biva, to pa je možno tudi s pogodbo o podnajemništvu." Tako je brez stalnega bivališča ostal tudi njegov sin. Kaj to pomeni, bo, če ne prej, spoznal jeseni, ko se bo hotel vpisati v naslednji letnik srednje šole.

Vi uganete - mi nagradimo!

Odgovor na drugo nagradno vprašanje se je pravilno glasil, da je naslov za elektronsko pošto Dolenjskega lista takle: **info@dol-list.si**. Srečo pri žrebanju za **darilni bon** je imela **Milena Župevec** iz Gor. Sušic 40 pri Uršnih selih, za knjigo (*J. Dularja Smeš na prepihu*) pa je bila izžrebana **Joži Borin** iz Rimske ceste 14 v Trebnjem. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (*T. Jakšeta Dolenjske obraze*) prejme **Anton Jakše** iz Jurke vasi 28 pri Straži.

Izpolnite pravilno tretji nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v **Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212**, in sicer do torka, 16. junija, ko bomo izžrebali dobitnike **treh nagrad**, in sicer **dveh knjig** (ene bo deležen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in

darilnega bona Kovinotehne za 5.000 tolarjev.

NAGRADNI KUPON št. 3

Vprašanje: *Kako se glasi naslov "domače strani" Dolenjskega lista na Internetu?*

Odgovor:

Moj naslov:

Al je razočaran nad Slovenijo. Ne le zato, ker je bil po nepotrebnem ožigosan že v mladosti, kar mu je zaznamovalo vse življenje, pač pa je razočaran tudi nad našo politiko. Marsikaj ve o njej in o posameznikih. Ve pa tudi to, da bo, če bo le imel priložnost, njegov dom spet postala tajna.

TANJA GAZVODA

Trgovsko podjetje

Zrno

V trgovskem podjetju Zrno poteka velika akcija gradbenega in kmetijskega materiala.

Izredno ugodna je ponudba zaščitnih sredstev, in sicer:

• ANTRACOL COMBI	2.776 SIT
• TOPAS C	2.913 SIT
• GOLTIX	4.250 SIT
• BETANAL	3.013 SIT
• FOLPET	930 SIT
• RUBIGAN 0.1	1.226 SIT
• RIDOMIL	2.470 SIT
• THIODAN 0.2	649 SIT
• MIKAL	2.993 SIT
• EUPAREN	2.949 SIT
• DITHAN	899 SIT
• RONILAN 100 G	1.027 SIT
• RING	2.983 SIT
• TELL	3.916 SIT

Za večje količine vam priznajo še dodatne popuste in ugodnosti. Kot novost naj omenimo, da imajo v Zrnu strokovnjaka za kmetijsko svetovanje, ki ure na voljo v torek od 9. do 14. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure.

Na zalogi tudi krmna koruza po 23,50 kg in oves po 34 SIT/kg ter pestra ponudba krmil iz emonskega programa.

Cene so za kmete in so brez prometnega davka.

V trgovskem podjetju Zrno poteka velika prodajna akcija vseh fasadnih materialov in notranjih ometov najkvalitetnejšega proizvajalca v tujini, firma Roefix. Njihovi materiali se odlikujejo z najboljšimi toplotnimi vrednostmi ter veliko raznolikostjo pri izbiri barv in ostalih dodatkov. Najbolj zanimiva fasada je toplotni omet Roefix Thermoextra 888, katerega vreča stane samo 929,90 SIT, in zaključni sloj Edulputz 267 SIT/m².

Kompletna fasada stiropor sistem debeline 5 cm stane v paketu 1.689 SIT.

Naj omenimo, da Trgovsko podjetje Zrno omenjene materiale prodaja že vrsto let, poleg tega vam njihovi mojstri na vašo željo izdelajo fasado po vaši želji in vse vrste notranjih ometov. Na željo vam izdelajo tudi barvni vzorec ali pomagajo pri izbiri na osnovi že obstoječih referenčnih objektov.

Naj bo zunanost vaše hiše odraz kvalitete, lepote in vašega zadovoljstva!

Od gradbenega materiala naj omenimo:

• THERMOEXTRA 888	929,90 vreča
• THERMOPUTZ 799	799 vreča
• STIROPOR FASAD KPL. ZAKLJUČNIM SLOJEM	1.689,90 SIT/m ²
• ARMATURNE MREŽE 9x6	5.199 SIT
• CEMENT 689,90 SIT	689,90 SIT vreča
• APNO	399 SIT
• MODELARNI BLOK 85,90 SIT	(za cel kamion)
• SOBNA VRATA HRAST + PODOBJ 85	17.490 SIT
• VHODNA VRATA	od 26.000 SIT dalje
• ENOROČNE PIPE - UVOZ	od 6.000 SIT dalje
• KOPALNIŠKA GARNITURA	24.000 SIT
• PEČ - OLJE 23,6 KW	65.542 SIT
• GORILEC HANSA	69.999 SIT
• CISTERNA 2000 l	37.198,00 SIT

Zelo ugodno motorna olja nemškega proizvajalca.

• 20 l 5.000 SIT

Naj omenimo, da imajo tudi kvalitetno skupino za izvedbo vodovoda in centralno napeljavo.

V Zrnu vam za vse kupljeno blago omogočijo dostavo na dom oz. gradbišče.

DELOVNI ČAS:

vsak dan od 8. do 17. ure

sobota od 7. do 12. ure

Tel.: 0608/75-410, 75-086

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, Ljubljana, na podlagi 2. točke 60. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93 in 1/96) in 154. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list SFRJ, št. 47/86), v zvezi s prvim odstavkom 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 1/91-l) v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja za **rekonstrukcijo in dograditev objekta za mehansko čiščenje odpadnih voda na kanalskem sistemu v območju čistilne naprave Ločna v Novem mestu, investitorja JP Komunala Novo mesto, Rozmanova ul. 2, Novo mesto, s tem**

JAVNIM NAZNANILOM OBVEŠČA JAVNOST

1. da bosta **osnutek lokacijskega dovoljenja** za rekonstrukcijo in dograditev objekta za mehansko čiščenje odpadnih voda na kanalskem sistemu v območju čistilne naprave Ločna v Novem mestu in **poročilo o vplivih na okolje tega posega v okolje**, ki ga je pod št. 6/98 v maju 1998 izdelal K.A.B., d.o.o., Projektiranje in urbanizem Novo mesto, **javno predstavljena oziroma dana javnosti na vpogled in seznanitev**

v prostorih Mestne občine Novo mesto,
Seidlova cesta 1, Novo mesto,
od 15.6.1998 do 3.7.1998,

ob ponedeljkih in torkih med 7. in 15. uro, ob sredah med 7. in 17. uro

ter ob četrkih in petkih med 7. in 14. uro;

2. da bo javna obravnava v zaslúšanjem investitorja JP Komunala Novo mesto, Rozmanova ul. 2, Novo mesto, dne

1.7.1998 ob 16. uri

v sejni sobi JP Komunala Novo mesto,
Rozmanova ulica 2, Novo mesto;

3. da se **mnenja in pripombe** lahko vpišejo v knjigo pripomb, ki se nahaja v prostorih Mestne občine Novo mesto v času javne predstavitve, ali v pisni obliki posredujejo Ministrstvu za okolje in prostor do 29.6.1998 kakor tudi podajo na zapisnik na javni obravnavi.

Sanja Traunšek, dia
svetovalka vlade

POVZETEK POROČILA IN SKLEPNA OCENA SPREJEMLJIVOSTI POSEGA, ki je sestavni del Poročila o vplivih na okolje, ki ga je pod št. 6/98 v maju 1998 izdelal K.A.B., d.o.o., Projektiranje in urbanizem Novo mesto:

SKLEPNA OCENA SPREJEMLJIVOSTI OBREMENITEV IN SPREMEMB OKOLJA TER UKREPI

Pri vrednotenju sprejemljivosti vplivov na okolje zaradi obnove ČN Novo mesto so bili upoštevani veljavni okoljevarstveni predpisi, ki določajo standarde in normative dopustnih obremenitev okolja. Pri vrednotenju so bila dodatno upoštevana merila (navodilo o metodologiji za izdelavo poročila o vplivih na okolje, Uradni list RS, št. 70/96):

- Najmanjše razumno možne spremembe naravnih razmer
- Največje razumno možne stopnje varstva okolja pred emisijami škodljivih snovi
- Čim manjše emisijske obremenitve okolja in njegovih sestavin
- Preprečitev emisije, ki ogrožajo življenje ali zdravje ljudi ali premoženje
- Preprečitev nevarnosti za okolje oziroma zmanjšanje tveganja ekoloških nesreč
- Preprečitev poškodb, degradacij ali uničenja okolja ali delov okolja.

Predmet presoje vplivov na okolje je posodobitev čistilne naprave, ki obratuje že 17 let, zaradi velikega napredka v tehnologiji mehanskega čiščenja in v želji po odpravi vseh emisij v okolje.

Zaznane so pozitivne spremembe pogojev in kakovosti življenja okoliških prebivalcev in delavcev v ČN v tovarni Krka zaradi zmanjšanja emisij vonjav. Zaradi sodobnih tehnoloških postopkov so bistveno izboljšane delovne razmere delavcev ČN.

Pri strokovni usposobljenosti zaposlenih in upoštevanju vseh tehničnih pravilnikov tudi ni tveganja za ekološke nesreče.

Specifika obravnavanega okolja je v dejstvu, da je na tem območju že ČN, da se je že pred nekaj leti usidrala v neko naravno okolje in ga tudi degradirala. Ničelno stanje je torej današnje stanje okolja in načrtovane posodobitve objekta ne bodo degradirale ali uničile okolja ali delov okolja.

POVZETEK

Na podlagi opisa in ocene pričakovanih vplivov posega ČN Novo mesto lahko zaključimo naslednje:

Predmet presoje vplivov na okolje je posodobitev čistilne naprave, ki obratuje že 17 let, zaradi velikega napredka v tehnologiji mehanskega čiščenja in v želji po odpravi vseh emisij v okolje.

Zaznane so pozitivne spremembe pogojev in kakovosti življenja okoliških prebivalcev in delavcev v ČN in v tovarni Krka zaradi zmanjšanja emisij vonjav. Zaradi sodobnih tehnoloških postopkov so bistveno izboljšane delovne razmere delavcev v ČN.

Pri strokovni usposobljenosti zaposlenih in upoštevanju vseh tehničnih pravilnikov tudi ni tveganja za ekološke nesreče.

Specifika obravnavanega okolja je v dejstvu, da je na tem območju že ČN, da se je že pred leti usidrala v neko naravno okolje in ga tudi degradirala. Ničelno stanje je torej današnje stanje okolja in načrtovane posodobitve objekta ne bodo degradirale ali uničile okolja ali delov okolja.

Ob upoštevanju tehnično-varstvenih predpisov, ob uvajanju sodobne tehnologije v prihodnost in usposabljanju osebja ter ob izpolnitvi pogojev in predlogov, ki izhajajo iz pričujoče presoje vplivov na okolje, je poseg pridobitev za okolje.

Mojca Radakovič, dig

Najstarejši oldtimer iz leta 1930

S "Krmelja 98"

KRMELJ - Lani je bilo v Krmelju na prvem srečanju in orientacijski vožnji oldtimerjev zbranih 50 vozil, preteklo nedeljo pa že skoraj dvakrat toliko - 95. Prijavljenih pa je bilo kar 130 oldtimerjev. Najstarejši oldtimer je bil Ford Tudor doctor's coupe, letnik 1930. Pripeljal ga je Vladimir Čeh iz Slovenske Bistrice, ki premore tudi belega jaguarja MK 9 s 195 konji, nekoč last filmske diva madžarskega rodu Zsa Zsa Gabor. Ta je bil eden najdražjih na tokratnem srečanju oldtimerjev, čeprav je lastnik skrivnostno molčal, koliko je vreden ta, eden najbolj razkošnih avtomobilov v šestdesetih letih. Je pa zato znano, da je rolls royce, ki ga je švicarski industrialec, Jože Slabe, čigar korenine so v Logatcu, kupil

• Na 62 km proti na Mal-kovec-Telče-sevniški grad-Boštanj-Vrh nad Boštanjem-Jablanico-Brunk-Sentjanž in nazaj v Krmelj so vozniki oldtimerjev na šestih od osmih kontrolnih točk dobili namesto običajne štampljke na kontrolni list, po eno kroglico s črko. S temi so sestavili besedo pipica, ki so jo potem morali poiskati v t.i. lovu na lisico. Ob progji se je zbralo okrog 7.000 ljudi!

od znanega pivovarja Heineckena, vreden kar 1,2 milijona mark. Slabe je bil edini udeleženec na prireditvi tudi s tujim državljanstvom.

Je pa glavni organizator prireditve Bogdan Jerič povedal, da CMOČ (klub lastnikov in ljubiteljev klasičnih) predvideva, da bo po zanimanju lastnikov oldtimerjev sodeč, prihodnje srečanje oz. 3. orientacijska vožnja oldtimerjev Krmelj 99 še bolj množična.

P. PERC

KONCERT MLADIH GLASBENIKOV

ČRNOMELJ - Prihodnji torek, 16. junija, bodo ob sedmih zvečer v Kulturnem domu učenci Glasbene šole Črnomelj ob zaključku solskega leta pripravili koncert, na katerem bodo pokazali pridobljeno znanje solisti, komorne skupine ter godalni in tamburaški orkester.

SPEKTAKEL TAHITI

ČRNOMELJ, NOVO MESTO - Veliki balet Tahitija s svojim spektakularnim prikazom polinezijskih plesov obiskuje večje slovenske kraje. Tako bo v ponedeljek, 15. junija, ob 20. uri nastopil v črnomeljskem kulturnem domu, v torek, 16. junija, pa ob isti uri v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu.

RAZSTAVA O ŽUPANČIČU

NOVO MESTO - Razstavo, ki jo je Knjižnica Mirana Jarca postavila v počastitev 120-letnice rojstva Otona Župančiča na 21. dolenjskem knjižnem sejmu v Krki, si je mogoče poslej ogledati od junija do konca septembra v prostorih knjižnice.

KONCERT PRI FRANČISKANIH

NOVO MESTO - V frančiškanski cerkvi bo v nedeljo, 14. junija, ob 19.45 koncert, na katerem bodo nastopili solisti, orkester in zbor pod vodstvom Marijana Cvitaka.

MATIZ. presenečenje na avtomobilskem trgu.

Majhno vozilo - veliki užitek.

Ogled in test 12., 13. in 14. junija 1998.

8000 Novo mesto, Podbevškova 4
tel./fax: 068/26-077, 341-300

Avto-hit

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE CERAR

iz Dobljč 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so mu v času njegove boleznij lajšali bolečine, nam pa kakorkoli pomagali, zanj molili, darovali cvetje in sveče ter ga ob uri slovesa v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Vsi njegovi

V SPOMIN

11. junija mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil

AVGUST MURN

Obrh 12

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

Zapustila nas je naša upokojena sodelavka

MARICA PAVČEK

iz Gor. Karteljevega 1, Novo mesto

Od pokojnice smo se poslovili 2. junija 1998 na pokopališču v Gor. Karteljevem. Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Delavci in upokojenci Osnovne šole Center, Novo mesto

RAZPISUJE

PRODAJO NEPREMIČNIN Z ZBIRANJEM PISNIH PONUDB

Predmeti prodaje so prostorsko zaključene enote na parc. št. 2229/2, ZKV 131, k.o. Dobljč.

Nepremičnine se prodajajo posamično:

1. poslovni del, večnamenski prostor v izmeri 76,24 m², izh. cena je 2.744.318 SIT,
2. mansarda, klubski prostori v izmeri 51 m², izh. cena je 1.834.731 SIT,
3. gostinski lokal v izmeri 171 m², izh. cena je 6.151.733 SIT,
4. trgovina v izmeri 231 m², izh. cena je 8.300.780 SIT.

Na razpisu lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki morajo predložiti:

- pravne osebe: izpisek iz registra, iz katerega je razvidno, da imajo sedež v R Sloveniji in ustrezno overjeno pooblastilo za vložitev pisne ponudbe, če ponudbo vloga pooblaščenec, fizične osebe: potrdilo o državljanstvu R Slovenije.

Vsak ponudnik mora pred končanim rokom za oddajo ponudbe (zadnji dan pred dnem odpiranja ponudb) plačati varščino v višini 10% od izhodiščne cene na ŽR RTH, d.o.o., Trbovlje, št. 52700-601-18647, pri APPNI, Podružnica Trbovlje. Varščina bo uspelemu ponudniku vračunana v kupnino, ostalim pa vrnjena v roku petih (5) dni po izbiri ponudnika, vse brez obrestno.

Najugodnejši ponudnik oz. kupec mora:

- skleniti pogodbo o nakupu v 8 dneh po prejemu obvestila o izbiri in plačati kupnino v 3 mesecih od dneva podpisa pogodbe naenkrat in v celoti pred prenosom nepremičnine v last; če kupec ne bo plačal kupnine, kot je dogovorjeno, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali;
- plačati vse stroške v zvezi s prodajo nepremičnine, davek na promet z nepremičninami kakor tudi vse ostale stroške, ki bodo nastali v zvezi s sklenitvijo pogodbe in vpisom v zemljiško knjigo.

Pisne ponudbe morajo biti poslano priporočeno, v roku 8 dni po dnevu objave, na naslov: RTH, d.o.o., Trbovlje, Trg revolucije 12, z oznako: SR/98 - Komisija za odprodajo nepremičnin, zbiranje ponudb - ne odpiraj!

Pravočasno prispele ponudbe se bodo komisijsko odpirale 22.6.1998 ob 7. uri, v prostorih prodajalca. O odpiranju ponudb in njihovi obravnavi bo sestavljen zapisnik.

O izbiri najugodnejšega ponudnika bodo ponudniki obveščeni v 7 dneh po opravljeni izbiri.

Ta objava ne zavezuje prodajalca, da z najboljšim ali katerikoli ponudnikom sklene pogodbo o prodaji nepremičnin, ki so predmet tega razpisa.

Vse morebitne dodatne informacije dobite po telefonu št.: 0601/26-144 int. 384, pri g. Šternu.

ZAHVALA

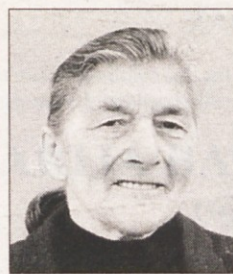
V 71. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, brat, stric in stari oče

ALOJZ KOŠAK

iz Dul pri Bučki

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in za svete maše. Hvala ge. Stanki za besede slovesa, g. Janiju za zaigrano Tišino, cerkvenim pevcem ter Pogrebnemu zavodu Blatnik za organizacijo pogreba in g. župniku za pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Tako, kar da in sprejme spet vsemir, se v večem venec spleta in ljubeče združuje zopet mrtve in živeče. (A. Gradnik)

Ob izgubi naše drage mame

JOŽEFE FLORJANČIČ

iz Otočca

se iskreno zahvaljujeva sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se poklonili njenemu spominu in jo spremili na njeni zadnji poti.

Hčerki Jožica in Tončka z družinama

PIONIR STANDARD - GRADBENIŠTVO, d.d.

Kočevarjeva 4

8000 NOVO MESTO

vabi k sodelovanju

INŽENIRJE GRADBENIŠTVA (dipl. inž. in inž.) za opravljanje najzahtevnejših del v gradbeni operativi

Če imate zaključeno VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe gradbene smeri, imate vsaj 1 leto delovnih izkušenj v gradbeništvu in ste pripravljeni strokovno, kreativno, samostojno in odgovorno delati v

podjetju, ki je premagalo najhujše težave in se ponovno uveljavlja, vas čaka zanimivo in dinamično delo, strokovno izpopolnjevanje in stimulatívna plača (od 180.000,00 SIT dalje).

Delo bo potekalo v poslovnih prostorih in na terenu glede na potrebe družbe.

Z izbranimi kandidati bomo po 3-mesečnem poskusnem delu sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. št. 321-712 (g. PAPEŽ).

Pisne ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o izobrazbi ter dosedanjih izkušnjah pošljite v 8 dneh po objavi kadrovske službi delniške družbe, 8000 Novo mesto, Kočevarjeva 4.

TRD NA VALUTA

Če že govorimo o denarju; noben avtomobil ni zastoj. Boljši so dražji in cenejši slabši. A zgodi se, da so cenejši dražji od dražjih. Saj nikoli ne veste, kdaj kakšno navidez brezplačno stvar močno preplačate... Zato se prepričajte v pravo vrednost avtomobila, četudi se je ne da izraziti v denarju.

NISSAN

PRIMERA WAGON je vredna

3.277.808 slovenskih tolarjev*

ali 34.900 nemških mark

ali 2.622.246 japonskih jenov

ali ...

ali natanko ① NISSAN PRIMERA WAGON

* na dan 22.5.1998

Pooblaščen zastopnik za področje Slovenije:

NISSAN ADRIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana, telefon: (061) 17 10 800 http://www.nissan-adria.si

Pooblaščen trgovci na področju Slovenije:

• AVTONISS, Ljubljana, telefon: 061/ 159 73 31

• AVTOTRUNK, Ljubljana, telefon: 061/ 168 38 99

• AVTOSERVIS PIŽEM, Domžale, tel: 061/ 1612164

• NISSAN SERVIS KRULC, Moravče, tel: 061/ 7731143

• A&M FERK, Maribor, telefon: 062/ 640 058

• NISSAN HVALEC, Ptuj, telefon: 062/ 778 507

• MG d.o.o., Muta, telefon: 0602/ 61 760

• AVTO CELJE, Celje, telefon: 063/ 490 36 31

• AVTO KUK, Slov. Konjice, telefon: 063/ 763 984

• AVTOHIŠA KOS, Polzela, telefon: 063/ 702 230

• AVTOSERVIS LIPNIK, Velenje, tel.: 063/ 893 549

• AVTO MOČNIK, Kranj, telefon: 064/ 242 277

• AVTOSERVIS GORICA, N. Gorica, tel.: 065/ 22120

• BO-AVTO, Ajdovščina, telefon: 065/ 641 144

• AVTOMEHANIKA, Branik, telefon: 065/ 57 012

• AVTOMEHANIKA VIDRIH, Otočec, tel: 068/ 75180

• AVTOMEHANIKA ZIERER, Sevnica, tel: 0608/ 81389

• AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA, tel.: 069/ 32 209

Globoko pretreseni sporočamo,
da nas je nepričakovano zapustil naš dragi sodelavec
in prijatelj

BOGO VRHUNC

pomočnik direktorja Slovenskih železnic za trženje

Prijatelji in sodelavci

ZAHVALA

Po nenadni in kruti bolezni nas je v 37. pomladi življenja za vedno zapustil naš ljubi sin, brat, stric in prijatelj

JANEZ REMUS

iz Jablanic 2 pri Kostanjevici

Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, iskrena hvala. Še posebna zahvala vaščanom, sodelavcem GG Brežice, g. Pustoslemšku za ganljive poslovilne besede, LD Kostanjevica in ostalim lovcom za zadnji pozdrav in organizacijo pogreba, podjetjem M- KZ Krka Novo mesto, Holzschuh Krško, Filotec Kostanjevica, g. Žičkarju za pogrebne storitve in g. župniku za opravljen obred. Še enkrat zahvala vsem, ki ste nam z izrazi sožalja, cvetjem, svečami in spremstvom do mnogo preranega groba izrazili svojo ljubezen do našega Ivana.

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi

ALOJZ RAKAR

iz Hrušice 44

Prisrčna hvala sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraze sožalja, za darovano cvetje in sveče, ter vsem, ki ste pokojnika imeli radi in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala dr. Kranjcu in sestri ter zdravnikom in strežnemu osebju Kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Posebna zahvala gospodu dekanu iz Stopič za opravljen obred ter Pogrebnemu zavodu JP Komunala Novo mesto.

Žalujoci: žena, sinova z družinama, sestra z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža in očeta

VINKA GRUBIČA

z Dobrave pri Podbočju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu in mu izrazili spoštovanje. Hvala vsem za izraze sožalja, cvetje in sveče. Toplo se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kolektivom VINO Brežice, Mercator Krško, HKS Krško, Zdravstveni dom Novo mesto in Seting Podbočje. Še posebej se zahvaljujemo sosedu Olgji Vintar za nesebično pomoč, pevskemu zboru ter gospodoma župnikoma Novaku in Škulju za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem prav lepa hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Na svojo zadnjo pot je odšel naš dragi

PAVLE STARC

Težko je izraziti hvaležnost vsem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani, pa vendar smo dolžni posebno zahvalo osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani in Zdravstvenega doma v Metliki, predvsem dr. Mlačku in sestri Bernardi za lajšanje bolezenskih tegob in topel človeški odnos. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga obiskovali, mu lajšali puste dni ter ga bodrili, kot tudi vsem, ki ste nam v teh dneh, polnih žalosti in brezupa pomagali vsak na svoj poseben način, še preden smo sploh utegnili prositi za pomoč. Iskrena hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali sveče in denar v sklad za Onkološki inštitut, kot tudi vsem, ki ste pokojnika pospremili v večni mir. Hvaležni smo govornikom za občutene besede v slovo, prijateljem pevcem za odpete pesmi, godbenikom za odigrane skladbe, lovcom za zadnji pozdrav, gospodu župniku za opravljen obred in g. Piškuriču za spoštljivo pripravljen pogreb. Hvala vam, ker ste ga imeli radi!

Vsi njegovi

Steziče

Od vsepovsod vodile so steziče kot bližnjice v vas, na vrt, do hiše, zdaj shojene sledi še komaj riše občasna pot otrok, moža, ženice.

Na grič pripete naše so vasice. V dolino je odtekalo življenje, na vasi je ostajalo trpljenje in delo in osamljen svet kmetice.

Zavezani rodovom in ognjišču z vasjo starijo, noč ne da jim spati: bo še kdo dal živahnosti dvorišču, bo zmožel polja še kdo preorati, bo shojeno samo še v križišču? Stezic bi nekaj moralo ostati!

JANEZ JEŠTOVSKI

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE**Leopold Oklešen**

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Pomlad se na zemljo vrne, petje slavcev se zbudi, v cvetje zemlja se razgme, zate pa pomladi ni. (Simon Jenko)

V 89. letu starosti je prenehalo biti srce skrbne mame, babice, prababice in tete

ROZALIJE ROZMAN

iz Gornjega Globodola

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrazili sožalje, se od pokojne z lepo mislijo poslovili, jo pospremili na zadnji poti ter darovali sveče in za svete maše. Hvala g. župniku za opravljen obred. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje - tvoje je bilo življenje.

Po hudi bolezni pošle so ji moči in zatisnila je oči naša draga

VALBURGA VALČI SAJE

iz Potočne vasi 23

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom za podarjeno cvetje, sveče in za svete maše. Lepo se zahvaljujemo vsemu osebju Doma starejših občanov za dolgoletno skrb in nego. Posebno zahvalo smo dolžni g. župniku Miru Virantu za lepo opravljen obred, vsem dobrim ljudem, ki so pokojno v času njene hude in dolge bolezni obiskovali, iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 71. letu nas je po dolgi bolezni nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama, babica, sestra, tašča, teta, svakinja in sestrična

MARIJA BAHOR - MICKA

roj. Fink

iz Dragovanje vasi 7 pri Dragatušu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebno Milki Panjan, za pomoč. Hvala tudi vsem, ki ste pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvala gospodoma župnikoma za lep obred, posebno župniku bratrancu Zdravku za ganljive besede slovesa, kolektivu ZD Črnomelj, posebno dr. Macanu in patronažni sestri Mirjani, Elektrotehni, AMD Črnomelj, Društvu upokoencev, pevkam iz Dobilč in Pogrebni službi Malerič za organizacijo pogreba.

Njeni najdražji

Dragovanja vas, New York, Črnomelj in Ljubljana

ZAHVALA

Zapri trudne ste oči, spočili žuljave dlani, v večni dom po plačilo za vedno ste odšli.

V 92. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

ANA PIRH

roj. Pust

iz Podgore

Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, pokojni darovali sveče, cvetje in za sv. maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala še enkrat vsem!

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN**PAVLETU STARCU**

iz Metlike

Pogrešali te bomo!

Soseda Janko in Zlata z družino

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je nenadoma zapustila

KRISTINA TOPOLOVEC

Vrh 9, Šentjernej

Prisrčna zahvala vsem, ki ste se od naše mame poslovili, nam na kakršen koli način pomagali in jo s spoštovanjem spremili na njeno zadnjo pot. Prav vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Če bi tebe, ljuba Simona, solza obudila, ne bi tebe črna zemlja krila. Tudi solza je pesem, čudovita pesem bolečin.

V 17. letu starosti nas je za večno zapustila naša ljuba hčerkica, sestrica in vnukica

SIMONA ROGINA

iz Stare Lipe 4 pri Vinici

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom za nesebično pomoč ter vsem, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo ZD Črnomelj, Internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, zdravnikom in sestram, DSO Črnomelj, šoli SKGŠ Šentjur, pevskemu zboru, govornikom za poslovilne besede ter g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi tvoji, ki smo te imeli radi

tedenski koledar

Četrtek, 11. junija - Srečko Petek, 12. junija - Janez Sobota, 13. junija - Anton Nedelja, 14. junija - Vasilij Ponedeljek, 15. junija - Vid Torek, 16. junija - Beno Sreda, 17. junija - Dolfe

LUNINE MENE
17. junija ob 12.38 - zadnji krajev

kino

BREŽICE: Od 11. do 14.6. (ob 18.30) in 15.6. (ob 20.30) drama Dobri Will Hunting. Od 11. do 14.6. (ob 20.30) komedija Jackie Brown.

ČRNOMELJ: 12. in 13.6. (ob 21. uri) akcijska drama G.I. Jane. 14.6. (ob 21. uri) slovenski film Brezno.

DOBREPOLJE: 14.6. (ob 15. uri in 20.30) ameriški pustolovski film Mož z železno masko.

ČESTITKE

ANICI ŠLAUN za 70. rojstni dan vse najlepše, predvsem zdravja, želijo mož Ivan, ostala družina in Zugljevi. 2342

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR Zetor 5911, dobro ohranjen, prodam. ☎ (064)451-392. 2351

TRAKTOR PORSCHE, 28 KW, starejši letnik, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)73-854. 2371

KOMBAJN CLASS ugodno in nujno prodam. ☎ (068)73-293. 2408

MOTORNA VOZILA

AVTOMATIK, star 3 leta, in metliško črno prodam. ☎ (068)51-648. 2335

CLIO 1.4 RT, črne kovinske barve, 5V, letnik 7/95, 34.000 km, prva lastnica, redno servisiran, nepoškodovan, 2 zvočnika, 2 zimski gumi Michelin, prečke za prtljajnik, prodam za 1.250.000 SIT. ☎ (068)25-710. 2347

R 4, letnik 1989, registriran do 17.6.1999, prodam. ☎ (068)49-541. 2350

LADO SAMARO, letnik 1993, registrirano do 11/98, prodam. ☎ (068)78-302. 2354

GOLF D, letnik 1987, registriran do 28. 3. 1999, prodam. ☎ (068)325-334. 2356

R 5 FIVE plus, letnik 1996, prodam za 840.000 SIT. ☎ (068)341-255 ali 372-781.

GOLF JX D, letnik 11/89, rdeč, 121.000 km, prodam. ☎ (041)696-232 ali (068)342-349, po 16. uri. 2372

GOLF B, letnik 1995, brezhiben, prodam. ☎ (068)53-721. 2381

R 19, letnik 1993, registriran do 3/99, 120.000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)75-180. 2387

GROŠPLJE: 12.6. (ob 20. uri) ameriški pustolovski film Mož z železno masko.

KOSTANJEVICA: 13.6. (ob 20. uri) komedija Raztreseni profesor. 14.6. (ob 20. uri) avanturistični film Sedem let v Tibetu.

KRŠKO: 11.6. (ob 18. uri) komedija Dobri Will Hunting. 14.6. (ob 18. uri) ter od 15. do 17.6. (ob 20. uri) akcijski film Zvezni šerif. 16. in 17.6. (ob 18. uri) znanstvenofantastični film Sfera.

METLIKA: 12.6. (ob 21. uri) slovenski film Brezno. 14.6. (ob 21. uri) akcijska drama G.I. Jane.

NOVO MESTO: Od 11. do 17.6. (ob 19. uri in 20.15) znanstvenofantastični film Zadnji udarec.

RIBNICA: 13.6. (ob 22. uri) ameriški pustolovski film Mož z železno masko.

ŠENTJERNEJ: 12.6. (ob 18. uri) komedija Raztreseni profesor. 12.6. (ob 20. uri) avanturistični film Sedem let v Tibetu.

VELIKE LAŠČE: 13.6. (ob 20. uri) ameriški pustolovski film Mož z železno masko.

PRIMERO 2.0, letnik 1995, registrirano do 1/99, garancija do 1/99, 59.000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)75-180. 2388

NISSAN SUNNY 1.6, letnik 1990, prodam. ☎ (068)75-180. 2389

FORD ORION 1.6 CLX, 107.000 km, registriran do 10/98, prodam. ☎ (068)75-180. 2390

OPEL TIGRA 1.4 16 V, letnik 1995, briljantno rdeče barve, prodam. ☎ (0609)628-851. 2409

OPEL KADETT 1.3 S, bel, registriran do 4/99, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)51-397. 2399

R 5 FIVE, letnik 1990, prodam. ☎ (068)65-466. 2348

126 P, letnik 1989, registriran do 3/99, prodam. ☎ (068)58-069. 2397

126 PGL, letnik 1989, registriran do 8/98, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)78-564. 2366

SCOOTER SUZUKI

Cena: 475.000 SIT
Akcija: 360.000 SIT

Pooblaščen trgovec in serviser
AVTOSERVIS MURN
Reslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

Trgovec z zlato značko 1997

VW vozila iz zaloge I. 97
POSEBNA CENA!
Zelo ugodna ponudba:
• VW POLO limuzina I. 97 že od 20.490 DEM

Možen kredit z devizno klavzulo, izračun takoj.

Radanovič 0608/61-308
BREŽICE, Černelčeva 5 8-12, 13-17, ob sobotah 8-12

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 1. polletje 5.070 tolarjev, za upokojence 4.564 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojence 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglas in osmrtnice 324-006.
Telefaks: (068)322-898.
Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.
Računalniška priprava vsega časopisnega stavka, prelom barvnih strani in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, d.o.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

AVTOKLINIKA
☎ 068/323-035
AKCIJA • AKCIJA • AKCIJA

Brezplačna menjava pri nas kupljenega olja in oljnih filtrov:

VALVOLINE TURBO V - liter 698 tolarjev
VALVOLINE SINT GARD - liter 899 tolarjev
CASTROL GTX 3 - liter 1.199 tolarjev

R 4 GTL, letnik 1992, prodam. ☎ (068)89-218. 2358

OPEL CORSO D, letnik 1990, prodam za 600.000 SIT. ☎ (068)21-030. 2405

PASSAT KARAVAN 1992, prodam. ☎ (041)727-550. 2355

R 4 GTL, letnik 1987, moder, 98.000 km, registriran do 8/98, lepo ohranjen, prodam za 160.000 SIT. ☎ (068)27-131. 2361

OPEL ASTRO 1.6 5V, lepo ohranjeno, registrirano za celo leto, prodam za 1.400.000 SIT. Cerovci 18, Novo mesto. 2379

GOLF, letnik 1987, registriran za celo leto, 5V, 5 prestav, prodam. ☎ (068)76-387. 2402

ŠKODO FELICIO LXI, letnik 1995, kovinsko zeleno, registrirano do 12/98, prodam za 840.000 SIT. ☎ (0608)84-266. 2403

POHIŠTVO

OTROŠKO SOBO z dvema ležiščema, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)342-279. 2360

SPALNICO prodam. ☎ (068)322-933. 2365

POSEST

V BLIŽNJI okolici Sevnice ugodno prodam novo hišo, 4 ha zemlje v enem kosu, čudovita in mirna lokacija. ☎ (0608)88-105. 2339

MLADA DRUŽINA odkupi večjo kmetijo. Lahko prevzamemo oskrbo starejših oseb. ☎ (041)731-188. 2341

ZAZIDLJIVO gradbeno parcelo v Novem mestu ali ožji okolici, po možnosti z lokacijskim dovoljenjem, kupim. ☎ (068)85-480. 2370

GRADBENO PARCELO z urejeno dokumentacijo na Ratežu prodam. ☎ (068)85-603. 2407

V NOVEM MESTU, Bršljin, prodamo večjo nedograjeno stanovanjsko hišo v IV. gradbeni fazi, primerno za poslovno dejavnost. ☎ (068)67-452, zvečer. 2382

STAREJŠO stanovanjsko hišo z elektriko, telefonom, vodovodom (Rakovnik pri Sentrupertu) in kmetijskim zemljiščem: sadovnjak 1939 m², njiva 914 m², travnik 3287 m², gozd 4185 m². Cena okvirno 6.500.000 SIT (70.000 DEM). ☎ (068)47-357. 2384

PRODAJ

OPAŽ in ladijski pod že za 540 SIT z dostavo, smrekov, suh, 7 cm! ☎ (063)451-082. 811

POHORSKI KAMEN škrljavec, različnih barv, prodajamo. Možna dostava! ☎ (063)762-433. 2135

MONTAŽNO GARAŽO, 7 x 4 m, prodam. ☎ (068)341-952. 2240

INVALIDSKA VOZIČKA, navadnega in električnega, ugodno prodam. ☎ (061)13-30-333. 2336

SMREKOV ladijski pod, bruna, zaključne letve širine 5, 7 in 9 cm prodajamo od 490 SIT dalje. Blažič, Družinska vas, ☎ (068)73-587. 2337

SURF, dolžine 3,5 m, 220 l, jadro 6 m², prodam. ☎ (068)324-862, popoldan. 2377

POHORSKI KAMEN škrljavec, naraven, različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 2391

STENSKI OPAŽ, bruna, ostrjša, late, talni pod in rezan les prodajamo. Nudimo prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 2392

INDUSTRIJSKI enoigelni overlock Tekstima in aparat za šivanje elastike prodam. ☎ (068)52-984. 2369

BUKOVA DRVA prodam. Možnost razreza in dostave na dom. ☎ (068)30-119. 2374

BELOKRANJSKO belo kvalitetno vino prodam. ☎ (068)59-057. 2338

KAKOVOSTNO rdeče in belo vino z Vinjega vrha prodam. ☎ (068)25-873. 2362

BUKOVE OSTANKE, suhe, prodam. ☎ (068)81-201. 2398

KAKOVOSTNO VINO cvček prodam. ☎ (068)326-150. 2357

FRIZERSKI SALON
v Novem mestu oddamo v najem.
☎ 068/373-460 ali 22-361

RAZNO

V NOVEM MESTU oddam velik vrt s sadovnjakom. Šifra: Za vzdrževanje. 2343

NA TRŽNICI v Novem mestu oddam trgovino. ☎ (068)23-982. 2359

SLUŽBO DOBI

ZA NOV evropski projekt iščemo ljudi, ki so pripravljeni delati 2 uri na teden za 99.000 SIT. ☎ (061)1252-311, Car marketing internacional. 2232

MIZARSTVO
Andrej Bajt, s.p.
V mizarški delavnici takoj zaposlimo mizarja ali lesnega tehnika. ☎ 068/22-893

PRODAJALKO za delo v popoldanskem času honorarno zaposlim. ☎ (068)89-195. 2346

ZA PRIDNE dober zaslužek! Če imate popoldan čas in vozite, nas pokličite! Zaželjene ženske predstavnice. ☎ (066)272-111 ali (066)773-017, popoldan. 2349

KUHARSKO in strožno osebe za delo v okrepčevalnici iščemo. ☎ (068)40-194 ali 40-074. 2352

DVA TAPETNIKA (možnost priuči) in šiviljo zaposlimo. ☎ (041)667-580. 2367

DELAVCA v ključavničarski delavnici zaposlimo. Peric, ☎ (068)21-501. 2376

HONORARNO ZAPOSIM prodajalko, možnost redne zaposlitve. ☎ (068)323-683. 2378

STROJNEGA INŽENIRJA - konstruktorja za delo na razvojnem področju takoj zaposlimo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Poleg končane visoke šole je zaželjeno znanje enega tujega jezika in AVTOCAD-a. Informacije: Kambič, laboratorijska oprema, Semič 40, ☎ (068)67-006. 2385

KUHARJA (-ICO) z izkušnjami in prevozom zaposlimo v gostilni v Novem mestu. Delo je izmensko, nedelje proste. Ob vikendih zaposlimo tudi natakario. ☎ (041)637-352. 2393

DELO za nedoločen čas v prijateljski delovni skupini nudimo. Plačilo 600 SIT/uro. ☎ (068)324-016. 2395

V KAVA BARU v Novem mestu zaposlimo dekle za delo v strežbi. ☎ (068)325-985. 2396

STANOVANJA

DVOBOBNO STANOVANJE, Nad mlini 60, opremljeno, telefon, KATV, oddam za določen čas. Enoletno predplačilo! ☎ (068)26-002 ali 23-162. 2340

DVOBOBNO STANOVANJE v Novem mestu, v Ulici Slavka Gruma 78, prodam. ☎ (068)23-855. 2375

GARSONJERO, delno opremljeno, oddam v najem. Predplačilo 6 do 12 mesecev. ☎ (068)341-552. 2386

V NOVEM MESTU oddamo dvobobno opremljeno stanovanje, CK. ☎ (068)22-887, po 14. uri. 2353

STANOVANJE (hišo, novo) v Šentjerneju, oddam. Možna obrtna dejavnost. ☎ (068)81-679, zvečer. 2363

ŽIVALI

SPREJEMAMO NAROČILA za bele piščance, rjave in grabaste jarkice. Metelko, Hudo Brezje 16, ☎ (0608)89-038. 148

VALILNICA NA SENOVEM obvešča cenjene kupce, da sprejemamo naročila za vse vrste enodnevnih in večjih piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (0608)71-375. 526

MLADNE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nestnostjo, opravljena vsa cepiljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovce, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 1440

30 ČEBELJIH DRUŽIN v AŽ panjih in kravo po tretjem teletu prodam. Grabljevic, Češence 18, Mirna Peč. 2344

MLADO KRAVO, slamo v balah in kvaliteten cvček prodam. ☎ (068)41-189. 2345

BELE PIŠČANCE bomo prodajali 13. 6. 1998 na sejmšču v Šentjerneju. Naročila sprejemamo na ☎ (067)88-058 ali (067)88-114.

BELI PIŠČANCI, kilogramski, bodo v prodaji 20. junija, jarkice, stare 4 mesece, pa prodajamo vsak dan. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, ☎ (068)44-389 ali (041)708-671. 2394

ČRNO-BELEGA BIKCA, starega 3 tedne, prodam. ☎ (068)76-528. 2400

BIKCA, starega 8 tednov, prodam. ☎ (068)49-123. 2380

ROTWEILERJE MLADIČE vrhunskih staršev, naprodaj. ☎ (068)341-049. 2406

TELIČKE prodam. ☎ (0608)41-566. 2368

PRAŠIČE, težke 20 do 100 kg, prodam. ☎ (068)81-453. 2404

10 DNI starega bikca kupim. ☎ (068)42-991.

AGROSERVIS Maks Vode

POPRAVLJAMO
traktorje, kosilnice BCS-ACME in LOMBARDINI, motokultivatorje itd. Pridemo tudi na dom.

PRODAJAMO
traktorje GOLDONI od 52 KS naprej, UNIVERZAL vse tipe, kosilnice BCS in BENASSI, rezervne dele, motorje za BCS in motokultivatorje ter razne vrtno kosilnice po ugodnih cenah.
tel. 061/647-630

SEDEM ZABOJNIKOV SMETI
SMO LETOS POTEGNILI Z DNA MORJA. SPODAJ JIH JE VEDNO MANJ.

SLOVENSKI POTAPLJAČI ZA ČISTO MORSKO DNO

Organizatorja ekološke akcije potapljaški klub Norik Sub in agencija Publicis Virgo za zahvaljujeta vsem udeležencem akcije čiščenja morskoga dna in vsem, ki so nam pomagali, da je akcija potekala nemoteno in uspešno. Brez njih nam ne bi uspelo:

Intermarketing, Prezent, Hidro Koper in kapitan Marko, slovenska vojska, Uprava RS za pomorstvo, Komunalna Koper, Piran in Izola, Hoteli Bernardin, turistična ladja Jež, turistična ladja Burja, Frigomar, Banka Koper, Persil-Henkel-Zlatorog, Mercator Emba, Vigros, Eskimo, Luka Koper, Radenska, Fructal, Union, pekarna Ježek, mesarja Juvan, Press Clipping, Mi Lesnina in Jata.

Zahvaljujemo se tudi vsem medijem, ki so podprli akcijo in posebej časopisu DOLENJSKI LIST.

PODARVKA
z okusom za okolje

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

STUDIO
103.0 MHZ

RADIO MAX
88,90 MHZ
89,70 MHZ

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

Verjemite ali ne...
RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 Kum 105,9

RADIO SRAKA
94,6 MHZ

MEDELE

Šentjernejska cesta 13, 8000 Novo mesto, tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

PVC STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK • na zalogi v 6 barvnih odtenkih

- ROLETE ALU in PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE in ŽALUZIJE
- MONTAŽA in SERVIS

AKCIJA SUZUKI GRAND
Izjemno ugodna cena za izbrane modele '98

- ALTO GRAND**
že od 1.100.000 SIT
- SWIFT GRAND**
že od 1.400.000 SIT
- BALENO GRAND**
že od 1.700.000 SIT
- SAMURAI GRAND**
že od 2.000.000 SIT
- VITARA GRAND**
že od 2.800.000 SIT

- bogata oprema
- 3-letna garancija
- ugoden kredit
- 1 - 5 let TOM + 6%
- ugoden leasing s preostankom vrednosti

Pooblaščen trgovec in serviser
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

CENTER LJUBLJANA

VELIKA SPOMLADANSKA AKCIJA!!!

JUPOL 25//	2.695,00
BELTON 4//	3.135,00
BELTOP 4//	4.389,00

VRHUNSKÉ ITALIJANSKE PLOŠČICE MARAZZI OD 1.499 SIT DALJE TERMOIZOLACIJSKI MATERIALI PROIZVAJALCEV IZOLIRKA IN FRAGMAT PO ZNIŽANIH CENAH.

PONUDBA VELJA DO 30. JUNIJA 1998 OZIROMA DO PRODAJE ZALOG.

CENTER Ljubljana, Poslovalnica Bršljin 2, Novo mesto

Odprto od 7. do 19. ure

Sobota od 7. do 13. ure

Tel. 321-518, 322-246

Novoteks TKANINA

vabi 15. junija vse svoje cenjene kupce na otvoritev industrijske prodajalne v prostorih tovarne v METLIKI.

V času akcije od 15. do 20.6. vam nudijo 10% popusta na modne tkanine in pletenine. Poleg lastnih izdelkov pa vam nudijo tudi ugoden nakup viskoz, posteljnine, brisač, moških in ženskih nogavic, moških oblek ter moških hlač.

Nova prodajalna bo odprta vsak dan od 13. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure.

Vijudno vabljeni!

NA NOVI LOKACIJI ŠE UGODNEJŠI

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

NAJ UGODNEJŠI KREDIT

KIA KIA MOTORS

PRIDE 1.3i 64 KM
že od 1.099.900 SIT
(11.700 DEM)

SEPHIA II
1.5i 16V 88 KM
1.8i 16V 110 KM
že od 1.799.900 SIT
(19.200 DEM)

Novo mesto
Podbevškova 9
☎ 068/342-444, 21-400

STARO ZA NOVO - SERVIS - REZERVNI DELI

Vsak dan dober dan!

NOV POLETNI DELOVNI ČAS!

SAN 21
salon kopalniške opreme

☎ 068 316-144
fax: 068 322-879

- turške savne
- tuš kabine
- kopalne kadi
- masažne kadi
- ploščice
- keramika
- kopal. dodatki

za vso družino
v emona merkur trgovino

VELIKO ZNIŽANJE
do 13. 6. 98
za 52 artiklov.

TRGOVINA M&M TRADE

vam nudi:

BRISAČE SVILANIT
že od 460 SIT dalje

ZAVESE VELANA
s šivanjem in svetovanjem

POSTELJNINA
jogi rjuhe že od 920 SIT
prešite odeje (2 kosa) 7500 SIT

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

TERME BANOVC, 15-ODST. POPUST ZA UPOKOJENCE

V času od 20. maja do 20. junija dajemo upokojujencem 15-odst. popust. V poletnih počitnicah bivajo otroci do 12. leta zastonj. Pridite na oddih, počitnice!
Informacije in rezervacije: Terme Banovci, ☎ 069/13-400, fax 069/87-703.

POCENI POČITNICE

Čisto morje, mrzlo pivo ali vročo juho, poceni bivanje lahko vedno dobite pri nas v ŠTUDENSKEM TABORU ANKARAN. Vabimo vse, ki gredo na izlet, na kratek oddih, na dopust, v naše bungalove pod borovci, v času od junija do septembra.
Informacije po ☎ 061/271-471, 061/1232-122, int. 249
Kontaktna oseba: Vasja Gumilar, organizator v turistični agenciji

DNEVI "DANE" V "DOLENJKI"

DAN nektar iz jabolok
SDK JABOLKA NEKTAR 1 litr
~~192,00 SIT~~ 129,00 SIT

DAN nektar iz pomaranč
SDK ORANŽA NEKTAR 1 litr
~~192,00 SIT~~ 139,00 SIT

DAN nektar iz jagod, jabolka in pomaranč
SDK JAGODA NEKTAR 1 litr
~~308,00 SIT~~ 299,00 SIT

RIVER RIVER BITTER LEMON, KW
RIVER ORANGE, MANGO 1,5 litr
~~172,00 SIT~~ 129,00 SIT

PIKA SIRUP PAMBUČA, BRONANICA, PASOČ
SIRUP MALINA, ORANŽA, LIMONKA 2 litr
~~1.128,00 SIT~~ 799,00 SIT

SIRUP ARONIJA 1 litr
~~462,00 SIT~~ 379,00 SIT

KAVA DOLENJKA 100 g
STARA CENA
~~159,00 SIT~~

KAVA DOLENJKA 100 g
NOVA CENA
129,90 SIT

Novi simbol nove storitve

E.P.S. - elektronsko pismo

Elektronska poštna storitev

Uporabniku nudimo celoten servis od oddaje podatkov do dostave naslovniku. Torej:

- izdelavo,
- izpis,
- kuvertiranje,
- dostavo pisem, računov, položnic ali pa reklamnih sporočil.

POŠTA SLOVENIJE
http://www.posta.si
e-mail: info@post.si

DOLENJSKI LIST

vaš četrtek prijatelj

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.** Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtekih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: _____ da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1998

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Vida Medic

Malo je ljudi, ki so tako ponosni na svoj poklic kot učiteljica Vida Medic iz Novega mesta. V skoraj 30 letih dela z otroki s posebnimi potrebami na novomeški osnovni šoli s prilagojenim programom Dragotin Kette se poučevanja ni ne naveličala niti je ni utrudilo, nasprotno, iz izkušnje črpa nove in nove moči za svoje plemenito delo.

Poleg rednega šolskega dela, poučevanja v 5. razredu, vodi še plavalne tečaje, šolo v naravi, od leta 1982 je tudi zelo uspešna mentorica prometne vzgoje na šoli. Njeni učenci so osvojili številne pokale, predlani in letos pa so bili celo občinski prvaki, in to v konkurenci rednih osnovnih šol.

Mediceva se je rodila v revni kmečki družini v belokranjskih Bojancih, kjer je preživela le zgodnja otroška leta, osemletko pa je končala v Črnomlju. Po osnovni šoli ni vedela, za kateri poklic bi se odločila. Starši za šolanje niso imeli denarja, na srečo je s svakom v Delu prebrala razpis za štipendijo na novomeškem učiteljskem, kamor se je potem vpisala v zadnji generaciji. Na dijaška leta jo vežejo najlepši spomini. V času šolanja je Vida spoznala tudi svojega moža Draga. Prvo delovno mesto jo je čakalo v Vinici; v tamkajšnji osemletki je poučevala slovenski jezik in vodila šolsko knjižnico, a je tam ostala le eno leto. Poročila se je in prišla nazaj v Novo mesto, ki ji je že v času šolanja zelo priraslo k srcu.

Službo je dobila v takratni Posebni osnovni šoli Šmihel, kjer

je najprej delala kot vzgojiteljica, kasneje kot učiteljica. "Šola je bila poleg starega dijaškega doma, v katerem sem bivala vsa dijaška leta. Večkrat sem na dvorišču videla otroke posebne šole in občudovala delo njihovih učiteljic," pripoveduje Vida. Kot vzgojiteljica je delala v popoldanskem času in ob sobotah ter dežurala tudi ob nedeljah. Takratna ravnateljica prof. Keglovčeva jo je nagovorila, da je ob delu začela študirati specialno pedagogiko v Ljubljani. Ob rednem delu, družini in gradnji hiše je študij v nekaj letih končala. Potem je poučevala v prvem razredu, po odhodu prof. Marije Gabrijelčič pa je prišla v 5. razred, kjer uči še danes.

Poleg tega je bila Vida vrsto let vodja strokovnega aktivna osnovnih šol s prilagojenim programom Dolenjske, pripravljala je nastope za učence, učitelje in študente, sodelovala je tudi z Zavodom za šolstvo pri prenovi letnih učnih programov za 5. razred. Zelo delavna in prizadevna je ves čas tudi v šoli, saj dosegajo učenci pod njenim vodstvom na najrazličnejših področjih, od rokometu do prometne vzgoje dosegajo, zelo dobre rezultate, in to celo tudi takrat, ko se pomerijo z učenci rednih osnovnih šol.

"Najraje delam z učenci, čeprav ni vedno lahko, pri delu sem stroga do sebe in do otrok in mislim, da učenci znajo ceniti moje delo, saj me mnogi obiščejo tudi po končani šoli," pove. Na nedavnih izobraževalnih dnevih slovenskih defektologov v Portorožu je Vida za svoje delo prejela priznanje sekcije za lažje duševno prizadete pri Društvu defektologov Slovenije. Pravi, da vseh teh uspehov ne bi bilo, če ne bi bila deležna razumevanja in sodelave ravnateljice in sodelavk, ne nazadnje pa tudi podpore v družini. Še več, hčeri ni samo mati, ampak tudi vzornica, saj je šla po njeni poti in kot defektologinja slušbuje na isti šoli kot mati. Dobrota in predanost gresta iz roda v rod.

J. DORNJŽ

V SOBOTO POHOD PO ŽUPANČIČEVI POTI

DRAGATUŠ, VINICA - Na današnji dan pred 49 leti je umrl veliki slovenski pesnik Oton Župančič, ki se je pred 120 leti rodil v Vinici. V prazničnem letu ob njegovi obletnici rojstva so Belokranjci pripravili tudi Župančičevo pot, prvo literarno pot v Beli krajini. Slovensko odprtje poti bo v soboto, 13. junija, ob 9. uri pred Župančičevim hramom v Dragatušu, od koder bodo Dragatušci pohodnike s krajšim kulturnim programom pospremili na pot proti Vinici. Pot bo vodila mimo izvira Dobroč do Pustega Gradca in Velikega Nerajca, skozi krajinski park Lahinja do izvira Lahinje ter skozi Belčji Vrh, Hrast in Perudino na Žeželj ter po romarski poti v Vinico. Prireditelji pričakujejo, da bo na pot odšlo zelo veliko ljudi, svojo udeležbo pa je obljubil tudi predsednik Milan Kučan z ženo Stefko. Pot bo trajala dobre tri ure, starejši udeleženci pa bodo imeli na voljo konjsko vprego. Vsi, ki bodo pustili vozila v Dragatušu, se bodo iz Vinice vrnili tja s posebnim avtobusom. Ob tej priložnosti bo izšel tudi vodnik po Župančičevi poti, ki ga bo izdala Uprava RS za kulturno dediščino.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Ga bodo vandali pustili pri miru?

Pretekli teden na Otoku pri Metliki obnovili vojaško letalo DC 3, ki so ga bolj kot zlo časa uničili objestneži - Opustili zamisel o preselitvi aviona v Prilozje

OTOK - Avioleparji 15. brigade vojaškega letalstva z Brnika so pričeli 25. maja popravljati letalo DC 3, ki kot spomenik stoji ob cesti, ki pelje v vas Otok pri Metliki. Konec preteklega tedna je bila, potem ko je avtoličar letalo prebarval, prepotrebna obnova zaključena.

Letalo je vsa leta, kar stoji ob vhodu na Otok, privabljalo številne obiskovalce. Žal je bilo med njimi tudi veliko vandalov, ki so razbili, odlomili in odnesli z aviona prav vse, kar se je vdalo njihovi objestnosti. Tako je bilo letalo že nekaj časa bolj podobno razvalini

kot spomeniku. Zato je bilo slišati predloge, da bi ga preselili na športno letališče v Prilozju, kjer naj bi zanj skrbel Aeroklub Bela krajina. Vendar je predsednik Aerokluba Jože Matekovič nedavno dejal, da so opustili idejo o preselitvi ter da je sedaj najpomembnejše, da bo letalo kvalitetno obnovljeno. Celotno vprašanje lastništva je po njegovem drugotnega pomena, čeprav je dejal, da ima njihov klub dokumentacijo, ki priča, da jim ga je dala jugovojaska v last. Lastijo pa si ga tudi borci z Otoka, metliška občina in Tehnični muzej v Bistri.

Kakšna bo nadaljnja usoda letala, bo pokazal čas, res pa je, da je bil že skrajni čas za obnovo, ki je bila zadnje opravljena leta

1990. Kot dobrodošel povod za njo je bila proslava ob 55. obletnici prihoda vojaške misije Glavnemu štabu NOV in POS, bo konec junija na letališču Prilozju. Tako so avioleparji dveh tednih popravili na letalu vse, kar je bilo polomljenega, stelo na oknih zamenjali s pločevinami ter obnovili vrata. Avtoličar pa odstrani stare sloje barve, letalo prebarval s temeljno in z marsikatero barvo. Letalo je sedaj takšno kot je bilo med vojno: zgoraj svetlo in temno rjavo, spodaj modro. Obnova letala je šla na račun Slovenske vojske, stroške bivane ekipe, ki ga je obnavljala, pa krila metliška občina.

M. BEZEK-JAKŠIČ

BARVANJE LETALA - Letalo na Otoku je s pomočjo Slovenske vojske in metliške občine dobilo lepšo podobo, nekateri pa se boji, da bo zopet postalo tarča neodobijih treba. (Foto: M. B.-J.)

Edini slovenski cimbalisti

Andrej Sobočan, učenec znanega cimbalista Miška Baranje

NOVO MESTO - Na nedavni predstavitvi pomurskega turizma v Novem mestu je precej zanimanja obiskovalcev veljalo igralcu na cimbal, redek instrument, ki je v Sloveniji znan le v Prekmurju. Ljudje so prisluhnilo značilnemu zvoku cimbal, iz katerih je Andrej Sobočan izvajal otožne melodije prekmurskih ljudskih pesmi, kakršna je na primer pesem "Vsi so venci vejli".

Andrej je edini Slovenec, ki zna še igrati na ta instrument. Menda je v Sloveniji še en cimbalist, vendar je po rodu Madžar. Andrej, sicer strojnik v Pomurski mesni industriji, je član Marko bande iz Beltincev; banda je značilna prekmurska glasbena skupina, v kateri so osrednji instrument prav cimbal, poleg njih pa igrajo še violina (primaš), klarinet, kontrabas in viola. Tako je sestavljena tudi Marko banda.

"Sem edini učenec in naslednik znanega cimbalista in čudovitega človeka Miška Baranje, ki je rad govoril, da je boljše eno veselje kot sto žalosti," je povedal Andrej, ki občasno igra tudi v Beltin-

ski bandi, ki pogosto nastopa snema z Vladom Kreslinom. Andrej se je cimbal začel učiti pri Mišku Baranji, ko je bil star 9 let. "Po treh letih učenja so mi stari kupili cimbal. Ponje smo šli Čakovec, k mojstru, ki je skrbel za Miškove cimbele; za čas, ko so bile njegove v popravilu, mu mojster dal svoje, in tiste so potem starši kupili meni. Nakup pa bila majhna stvar, spominjam se da bi za tisti denar dobili pohišno za dnevno sobo."

Cimbele so instrument s 12 strunami, imajo 4 oktave in preobsega, nanje pa se igra tako, da se po strunah udarja s palčko, kamor povitima z vato in sukancem; cimbele imajo še pedalo za dušenje zvoka. Po naročilu izdelujejo na Madžarskem v Češkem.

"Večinoma in najraje igrata prekmurske ljudske pesmi pa tudi druge slovenske, sicer pa se da na cimbalu igrati vse, tudi rock and roll. Marko banda je pravzaprav nastala zaradi potreb beltinskih folklorne skupine, ki letos obhaja 60 let delovanja. Sprva je s to skupino sodelovala Kociper-Baranje banda, sedaj pa mi." Prav čisto Marko bande, čeprav so še mladi, skrbijo za svoje nasledstvo, sicer učijo igranja na instrumente mlade fante in dekleta. "Vzgajamo mlado bando," je zadovoljen Andrej, pri katerem se igranja na cimbalu učita 10-letna dekleta in fant. Tako Andrej Sobočan kmalu ne bo več edini Slovenec, ki zna igrati na cimbalu.

A. BARTELO

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Na viniškem pokopališču kradejo rože - Telekom ni opravil obljubljenega - Kdo bo rešil težave z Romi v Žabjeku? - Še vedno brezobzirni vozniki - Kako voziti po Glavnem trgu?

Najprej smo dolžni odgovor bralki Andreji iz Seidlove ulice v Novem mestu, ki je prejšnji teden spraševala, kdaj bodo obnovili zunanost občinske stavbe na Novem trgu 6. Občinska tajnica Martina Vrhovnik sporoča, da je za letos predvidena odprava posledic zamakanja in delno popravilo fasade. "V stavbi delujejo večinoma državni organi, zato se z vlado RS dogovarjamo, da se objekt obnovi v celoti ali da se službe državne in občinske uprave koncentrirajo na enem prostoru."

Upravičeno ogorčena je poklicala bralka iz Črnomlja, ki je sicer doma iz Vinice. Na viniškem pokopališču ima pokopane starše in za grob lepo skrbi, kar opaža tudi pri ostalih, toda kraje z grobov ne more razumeti. Že lani so ji pokradli polovico posajenih rož, ko pa jih je šel pred kratkim sin znova zaliti, je našel samo jamice. Vse rože so bile spužljene in odnesene. "Zelo mi je hudo in zame je to tako nizkotno dejanje, da se ne da povedati. Moj oče je bil borec, morda to komu ni prav in najec, toda na pokopališču smo vendar vsi enaki," razmišlja Črnomljanka.

Kar dve pripombi je imel bralec iz Podzemlja. Zanima ga, kdaj namerava Telekom Slovenije dokončati napeljavo telefonije v Podzemlju tako, kot je bilo dogovorjeno. "Ješeni so na hitro naredili, ob cesti pa so razkopali utrjene bankine. Obljubili so, da pridejo sploščati stvari popravil, pa ni še zdaj nikogar." Marjan Možina s Telekom Slovenije je zagotovil, da bodo stvari urejene v najkrajšem času. Podzemljanu pa tudi ni čisto jasno, zakaj o njihovem nogometnem klubu Kolpa nikoli nič ne piše v Dolenjskem listu. Naš športni urednik pravi, da dokler je o delu tega kluba poročal Andrej Sever, se je o njihovih nogometnih redno pisalo. Čakamo, da se bo v klubu spet našel kdo, ki bo pripravljen redno sporočati rezultate.

Jože iz Novega mesta vabi na razstavo cvetja na Otočcu, obenem pa priporoča, naj si obisko-

valci ogledajo še lep cvetoč otok nasproti bencinske črpalke in križišče, na katerem lahko vstopajo kar trije naenkrat, dokler se tam ne zgodi kakšna nesreča. "Tudi spodaj, pred mostom, je lepo urejeno parkirišče in gredice, res primerno za turiste," je dejal.

V to rubriko je prispela tudi pohvala. Marija Hliš iz Seidlove ulice v Novem mestu je sodelavka Karitasa, zahvaljuje pa se prostovoljcu Jožetu Bevcu, ki je v sodelovanju z voditeljico Jolando Švent tako lepo izpeljal praznovanje 5-letnice skupine Julija. "Veliko sta naredila za starejše ljudi, za vsa dobra dejanja pa se zahvaljujem tudi ostalim prostovolcem," je povedala.

Belokranjca je razvezila nedavna televizijska oddaja Pro et contra: "Sem kot veteran in žrtev vojnega nasilja zgrožen nad nastopom tiste mlade punce, ki je govorila v imenu mladih socialdemokratov. Blatila je NOB, pa takrat sploh še ni bila rojena in ne ve, kaj se je dogajalo. Kako so jo lahko starši tako vzgojili? Njen so govornik je bil boljši, saj je obsodil kolaboracijo," je povedal.

Marijo Deželak iz Sevnice, ki je sicer dolgoletna naročnica našega časopisa, moti, češ da je križanka objavljena na listu, kjer je na drugi strani tudi nagradni kupon. Če se hoče potegovati za obe nagradi in kupone izrezati, je to nemogoče, razen če kupi še en izvod. "V zadnji številki je od tega res prišlo, bomo pa v prihodnje pri tem pazljivejši", so obljubili v uredništvu. Bralec iz Muhaberja v bližini romskega naselja Žabjek je vsak dan znova razočaran nad obnašanjem tamkajšnjih Romov. "Država jim pomaga, kaj nam pa oni vračajo? Vsak večer poslušamo streljanje in večeraj so pol metra nad našo streho leteli svetli izstrelki. Počutimo se, kot bi bili na fronti. Imamo dva majhna otroka in že zaradi njiju mi ni vseeno," je opisoval nevzdržne razmere. "Policija je enostavno nemočna, saj se jih tudi sama boji. Ne vidim rešitve: odselili jih ne bodo, spremeni-

li se pa tudi ne bodo." Muhaberčan bo pomoč iskal tudi pri varuhu človekovih pravic.

Lojze iz Škocjana se je v ponedeljek z otrokoma peljal po avtocesti iz Novega mesta proti Škocjanu, ko sta ga po neprekinjeni črti pri Beli Cerkvi zraven podvoza, kjer je najbolj krav odsek ceste, prehitela dva frajerja. Ko jima je potrobil, ker tako nepravilno vozita, sta mu z določeno prstom jasno pokazala, da je neumen. Zapisal si je njuni registrski številki NM 96 - 01J in NM 85 - 204. Naslednji dan se mu je zgodilo podobno. Na cesti proti Mačkovicu ga je v Ločni krav po desni strani prehitela mlada voznica in tudi tokrat si je zapisal registrsko: NM D9 - 756. Jim novi zakon res nič ne pomeni? Brane iz Semiča je bil pred kratkim na razpravi delničarjev v Iskri Semič in v imenu vseh pravi: "Spoznali smo, da nas hočejo prinesiti okrog. Smo razočarani, saj tu smrdi!"

T. G. iz okolice Novega mesta tako kot še mnoge druge vznemirjajo spremeniene označbe na Glavnem trgu v Novem mestu. "Cesta je zdaj razdeljena s prekinitveno črto, ljudje pa sploh ne vejo, kako voziti. Zadnjič sem opazoval promet in v petih minutah sta se dva policijska avtomobila peljala kar po sredi. Naj nam bosta za zgled ali gre za dva enosmerna pasova?" sprašuje. Željko Zrilič iz novomeške policijske postaje pravi, da sta verjetno vozila tako, ker je bila cesta z obeh strani zaparkirana in ni bilo prostora, sicer pa je spremembo obrazložil sekretar za komunalne zadeve na novomeški občini Feliks Strmole. S sredinsko črto in z rumenimi obkrajnimi, ki jih bodo narisali v kratkem, želijo na Glavnem trgu vzpostaviti red v prometu. Do sedaj namreč ni bilo točno določeno, kaj je vozna površina in kaj ni. "Sedaj se pa ve: če bo kdo parkirjal na vozni površini, mu bo pajek odpeljal avto. Sicer pa ni takih sprememb. Promet je enosmeren, z dvema voznima pasovima, je povedal Strmole. L. M.

CIMBALE - Andrej Sobočan, edini Slovenec, ki zna še igrati na cimbalu. (Foto: A. B.)

ARS RAMOVŠ (061) 125 33 66

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju... Z manj milijami pa je bolj prijazno... V Brežicah bo lepše.

mobitel

PO DISKOTEKAM

Music & dance

Ljubitelji jugo glasbene scene vabljene v četrtek na balkan žur v King pub v Pacificu v Krškem, kjer bo v petek v diskoteki King pivo party, v soboto pa disco večer. Če vam je všeč starejša glasba, potem ne zamudite evergreen party v Clubu Termopolis v Termah Catež, kjer bo v petek disco večer, v soboto pa bo gostoval Neno Belan. V diskoteko na Otočcu se lahko še vedno odpravite z brezplačnim alkobusom, če pa se vas zbere od 6 do 8, si lahko prevoz rezervirate na telefon 041 742 200. Na Otočcu bo v četrtek večer evergreenov, petek je rezerviran za hite zrele generacije, sobotni večer pa je večer glasbe in plesa za vse starosti. Iz diskoteke Ghetto iz Metlike sporočajo, da bo v petek pri njih zelo vroče, saj bo ekskluzivna modna revija manekenske skupine Buona sierra. Predstavili bodo kopalke 98 in erotično perilo. V soboto bo prišla v Ghetto trenutno najpopulnejša hrvaška pevka Danijela. Ljubitelji glasbe pod milim nebom ne zamudite Krške noči 98, rock koncerta, ki bo v soboto od 18. ure dalje na parku pri stadionu Matije Gubca v Krškem. T. G.